

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

**T/4919. számú
törvényjavaslat**

a szakképzésről

**Előadó:
Dr. Matolcsy György
nemzetgazdasági miniszter**

Budapest, 2011. november

2011. évi ... törvény

a szakképzésről

Magyarországon a munkaerőpiac és a gazdaság által keresett és elismert szakképesítéseknek az esélyegyenlőség elve érvényesítésével történő megszerzésének biztosítása, a globális és a nemzetgazdaság igényeinek kielégítésére egyaránt alkalmas, rugalmas, a foglalkoztathatóságot elősegítő szakképzési rendszer működésének elősegítése, valamint az Alaptörvényben meghatározott művelődéshez és munkához való jog érvényesülése céljából az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

Alapelvek

1. §

(1) Magyarországon az első, állam által elismert szakképesítés megszerzését az állam az iskolai rendszerű szakképzés keretein belül – az e törvényben és a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott feltételekkel – ingyenesen biztosítja a szakképző iskolai tanulók számára.

(2) A szakképzés teljes folyamatában érvényesítendő az egyenlő bánásmód követelménye. Az egyenlő bánásmód követelményét megszegő, e törvény hatálya alá tartozó szervezet – a 61. § (3) bekezdésében foglaltak szerint – eltiltható a szakképzésben való részvételtől.

(3) A szakképzés e törvény hatálya alá tartozó szereplői (különösen a tanuló, a szülő, a szakképzést folytató intézmény, a gazdálkodó szervezet és a gazdasági kamara) a szakképzési feladatok megvalósítása során kötelesek egymással együttműködni.

(4) A szakképzési feladatellátást a hatékonyság, a szakszerűség és a magas szintű minőség elvének megfelelően kell megszervezni.

(5) A szakképzés e törvény hatálya alá tartozó szereplői az e törvényben meghatározott szakképzési feladatokból eredő kötelezettségeiket és jogaikat a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő szakképzés megvalósítása érdekében kötelesek teljesíteni és jóhiszeműen gyakorolni.

(6) A szakképzés e törvény hatálya alá tartozó szereplői az e törvényben meghatározott szakképzési feladatok megvalósítása és együttműködésük során kötelesek egymást a feladataik ellátásához szükséges körülményekről, adatokról, egyéb információkról kellő időben tájékoztatni.

(7) Az iskolai rendszerű szakképzés feladata a komplex szakmai vizsgára történő felkészítésen kívül az életben való sikeres boldogulásra történő felkészítés és a tanuló életkori sajátosságához igazodó nevelés is.

II. Fejezet

Értelmező rendelkezések

2. §

E törvény alkalmazásában:

1. *állam által elismert szakképesítés*: az Országos Képzési Jegyzékben (a továbbiakban: OKJ) meghatározott szakképesítés;
2. *egészségügyi alkalmasság*: annak az orvosi szakvéleményre alapozott megállapítása, hogy a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozó személy testi adottságai, egészségi és pszichikai állapota alapján képes önmaga és mások veszélyeztetése nélkül a választott szakma szerinti tevékenység, foglalkozás gyakorlására és a szakmai vizsgára való felkészülésre;
3. *életpálya-tanácsadás (pályaorientáció)*: a tanácskérő támogatása az életpálya-tanácsadási szolgáltatás keretében az érdeklődésének, képességének, személyiségének és a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő pályaterv kialakításában és megvalósításában, amelynek keretében a tanácskérő a pályaválasztáshoz vagy a pályamódosításhoz kap segítséget;
4. *az életpálya-tanácsadás formája*: az egyéni tanácsadás, a csoportos tanácsadás, a távtanácsadás és az elérő program az életpálya-tanácsadási szolgáltatás keretében;
5. *előírt gyakorlat*: a szakképesítés megszerzéséhez szükséges, meghatározott munkaterületen, munkakörben korábban megszerzett gyakorlat, amelynek időtartamát a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye (a továbbiakban: szakmai és vizsgakövetelmény) tartalmazza;
6. *első szakképesítés*: az iskolai rendszerű szakképzésben elsőként megszerzett, az OKJ-ban szereplő minden olyan államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesít;
7. *eszköz- és felszerelési jegyzék*: a szakmai és vizsgakövetelményben szakképesítésenként meghatározott, a képzési feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök, gépek, szerszámok, alapanyagok, helyiségek és felszerelések minimuma;
8. *feladatprofil*: a szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb foglalkozás, tevékenység, valamint a munkaterület rövid leírása;
9. *foglalkoztatási, munkába állási tanácsadás*: a munkavállalással, munkahely-megtartással kapcsolatos problémák feltárása, a problémák megoldásának, a sikeres elhelyezkedés megvalósítási tervének kidolgozása az életpálya-tanácsadási szolgáltatás keretében;
10. *gazdálkodó szervezet*: gyakorlati képzést folytató, szakképzési hozzájárulásra kötelezett jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéni cég, egyéni vállalkozó;
11. *gyakorlati képzés*: a szakmai képzésnek az iskolai tanműhelyben, az állami felnőttképzési intézmény tanműhelyében vagy a gyakorlati képzés folytatására jogosult gazdálkodó szervezetnél, egyéb szervnél vagy szervezetnél folyó azon része, amelynek célja a szakképesítéshez kapcsolódó munkatevékenységek gyakorlatban történő elsajátítása és a tanuló komplex szakmai vizsgára való felkészítése, amelyet iskolai rendszerű szakképzés esetén a szakképzési kerettanterv határoz meg;

12. *gyakorlati képzést szervező*: a gyakorlati képzés feltételeinek biztosításáért felelős szakképző iskola vagy e törvény szerint nyilvántartásba vett gyakorlati képzést folytató;
13. *gyakorlati képzést szervező székhelye*: az a hely, ahol a gyakorlati képzést szervező képviseleti jogának gyakorlására jogosult vezető munkahelye található;
14. *gyakorlati képzést folytató*: gyakorlati képzési tevékenységét iskolai tanműhelyben, vagy együttműködési megállapodás, tanulószerveződés alapján ténylegesen folytató, a gyakorlati követelményekre való felkészítést végző szerv, amely lehet a gyakorlati képzést szervező is;
15. *iskolai előképzettség*: a szakképzés megkezdéséhez szükséges iskolai végzettség;
16. *iskolai rendszerű szakképzés*: a köznevelés keretében a nemzeti köznevelésről szóló törvényben és az e törvényben meghatározott, szakképző iskolában folyó szakképzés, résztvevői a szakképző iskolával tanulói jogviszonyban állnak;
17. *iskolai tanműhely*: olyan szakképző iskolai gyakorlati képzőhely, amely a szakképesítés jellegétől függően lehet műhely, tangazdaság, tanbolt, tankórterem, tankert, tanudvar, tankonyha, laboratórium, taniroda, demonstrációs terem, gyakorló- és szaktanterem, stb);
18. *iskolai pályaválasztási tanácsadás*: a pályaválasztási döntés elősegítése az életpálya-tanácsadási szolgáltatás keretében, a tanulmányok iskolai rendszerű vagy iskolarendszeren kívüli szakképzésben történő folytatása érdekében, olyan tanulási-képzési lehetőség, iskolatípus, szakképesítés kiválasztása, amely a tanácskérő igényeinek és a munkaerő-piaci keresletnek megfelel;
19. *iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzés*: jogszabályban meghatározott és hatóság által szabályozott tartalmú és célú képzés, amelynek eredményeként hatóság által meghatározott tevékenység folytatására feljogosító irat (engedély, bizonyítvány, a képző intézmény által kiállított igazolás stb.) kiadására kerül sor, vagy amely képzés hiányában jogszabályban meghatározott tevékenység nem folytatható;
20. *jelenléti óraszám*: a kötelező tanórai foglalkozások azon része, amelyeken a részvétel a tanulónak az iskola feladat-ellátási helyén való személyes megjelenéséhez kötött;
21. *komplex szakmai vizsga*: az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanuló és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevő felnőtt szakmai elméleti és gyakorlati tudásának, képességeinek, készségeinek, ismereteinek mérése, amely az OKJ-ban meghatározott szakképesítés megszerzéséhez szükséges, a szakképesítéshez tartozó feladatprofil szerinti tevékenységek ellátásához meghatározott ismeretek elsajátítását tanúsító, jogszabályban meghatározott bizonyítvány kiadására irányuló eljárás;
22. *költségvetési hozzájárulás*: a központi költségvetésből a nem állami köznevelési intézmények működéséhez nyújtott, a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott támogatás;
23. *költségvetési támogatás*: a szakképző iskolai feladatok ellátására a központi költségvetés terhére vagy önkormányzati forrásból nyújtott – a költségvetési hozzájárulást is tartalmazó – támogatások összessége;
24. *második és további szakképesítés*: az iskolai rendszerű szakképzésben megszerzett, az OKJ-ban szereplő minden olyan államilag elismert szakképesítés, amely munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesít, és már

meglévő, államilag elismert szakképesítés birtokában szerzik meg. Második és további szakképesítés költségvetési támogatása szempontjából figyelmen kívül kell hagyni azt az OKJ-ban szereplő, államilag elismert szakképesítést, amelyet iskolarendszeren kívüli szakképzésben szereztek. Nem számít második szakképesítésnek a meglévő szakképesítéssel betölthető munkakör magasabb színvonalon való ellátását biztosító képzésben – szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott körben – szerezhető szakképesítés;

25. *mesterképzés*: olyan képzési forma, amelynek során meghatározott szakképesítéssel és szakmai gyakorlattal rendelkező szakembereket mestervizsgára készítene fel a szakmai tevékenység mester szintű gyakorlásához szükséges szakmai elméleti és gyakorlati, a vállalkozás vezetéséhez szükséges gazdasági, jogi és munkaügyi, továbbá a tanulók képzéséhez szükséges alapvető pedagógiai ismeretek elsajátításával;
26. *mestervizsga követelményei*: a szakképesítésért felelős miniszter által – a pedagógiai tartalom tekintetében az oktatásért felelős miniszter egyetértésével – rendeletben kiadott dokumentum, amely a mestervizsgának az országos gazdasági kamara (a továbbiakban: gazdasági kamara) által – az országos gazdasági érdekképviselői szervezetekkel együttműködve – meghatározott követelményeit, valamint a vizsgáztatással kapcsolatos követelményeket tartalmazza;
27. *modultérkép*: az egyes szakképesítések – szakmai és vizsgakövetelményeiben meghatározott – szakmai modulját vagy moduljait, valamint azok egymáshoz történő kapcsolódásait tartalmazó dokumentum;
28. *modulzáró vizsga*: az iskolarendszeren kívüli képzésben a komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételeként a szakképzést folytató intézmény által megszervezett vizsga, olyan kompetenciamérés, amellyel az intézmény meggyőződik arról, hogy a képzésben részt vevő elsajátította a szakmai és vizsgakövetelmény egyes követelménymoduljaiban előírtakat;
29. *munkahelyi gyakorlat*: a szakképesítés megszerzése keretében folyó gyakorlati képzésnek a munkahelyen (a munkavégzéshez hasonló feltételek között, életszerű szituációban) megvalósuló része, amelynek feltételeit a gyakorlati képzés szervezője biztosítja, és amelynek során a szakképzésben részt vevő elsajátítja a munkaerőpiac által is igényelt gyakorlati tudáselemeket, kompetenciákat;
30. *országos gazdasági érdekképviselői szervezet*: a gazdasági kamarákról szóló törvényben meghatározott szervezet;
31. *pályaalakalmassági követelmény*: a szakképzésbe történő bekapcsolódás – szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott – azon feltétele, amely alapján megállapítható, hogy a szakképzésben részt venni szándékozó személy képességei, készségei alapján sikeresen fel tud készülni a választott szakképesítés komplex szakmai vizsgájára és a választott tevékenység, foglalkozás ellátására;
32. *pályainformáció-nyújtás*: az életpálya-tanácsadási szolgáltatás keretében a foglalkoztatási, munkavállalási, közgazdasági, pénzügyi, jogi, társadalombiztosítási, migrációs – az információkérőt az adott helyzetben a döntéshozatalhoz segítő – információkat magában foglaló olyan pályainformációs tanácsadás, amely felöleli a teljes egyéni életút támogatását a kisiskolás kortól a munkaerőpiac elhagyásáig, ötvözi a képzések teljes világáról szóló információnyújtást és a munkaerőpiac megismertetését, a képzés és munka világának kapcsolódását;

33. *pályakorrekciós tanácsadás*: a nem piacképes szakmai végzettséggel rendelkező tanácskérő támogatása új képzési irány vagy foglalkozás megtalálásában az életpálya-tanácsadási szolgáltatás keretében, amelynek alanya minden olyan szakképesítéssel rendelkező személy, akinek a pályaválasztása nem volt megalapozott, vagy szakképesítése nem piacképes;
34. *sajátos nevelési igényű tanuló, vizsgázó*: a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló, és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben vizsgázó, fogyatékossgal élő felnőtt;
35. *rehabilitációs képzés*: a megváltozott munkaképességű, fogyatékossgal élő személy sajátos képességeire alapozó, és azt fejlesztő szakmai képzés, át- és továbbképzés, amely az érintett munkavállalási esélyének, további munkahelymegtartó képességének javítását szolgálja;
36. *szakiskolai végzettség*: szakiskolában szerzett középfokú iskolai végzettség, amely egyúttal az OKJ-ban meghatározottak szerint államilag elismert szakiskolai szakmai végzettséget is tanúsít;
37. *szakképzési kerettanterv*: a szakmai és vizsgakövetelmény alapján kidolgozott, a szakképesítés követelményei átadásának tartalmát és menetét leíró egységes, kötelezően alkalmazandó dokumentum, amelyet a szakiskolai képzésben szakképesítésenként, a szakközépiskolákban ágazatonként a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter rendeletben ad ki az adott szakképesítésért felelős miniszterrel egyetértésben;
38. *szakmai ellenőrzés*: a törvényességi és hatósági ellenőrzés mellett a szakképzés ágazati irányításának olyan eszköze, amelynek keretében a hatályos követelmények érvényesülésének szakmai vizsgálata, a kapott eredmények értékelése, az információknak a döntéshozók számára történő visszacsatolása történik meg;
39. *szakmai előképzettség*: a szakképesítés megkezdésének feltételül szolgáló, a szakképesítés megszerzéséhez szükséges, korábban megszerzett szakképesítés, megnevezését a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye tartalmazza;
40. *szakmai érettségi végzettség*: a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyából és a szakközépiskola ágazata szerinti kötelező szakmai vizsgatárgyból álló érettségi vizsgával megszerezhető végzettség, amely az OKJ-ról szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint munkakör betöltésére képesít. Az ágazat szerinti kötelező szakmai vizsgatárgy teljesítése a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti magasabb követelmények szerint teljesített érettségi vizsgatárgynak minősül;
41. *szakmai és vizsgakövetelmény*: a szakképesítésért felelős miniszter által rendeletben kiadott központi képzési dokumentum, amely meghatározza az adott szakképesítés komplex szakmai vizsgájára történő felkészülés szakmai követelményeit, feltételeit és azokat a követelményeket, amelyeket a komplex szakmai vizsga során szükséges teljesíteni;
42. *szakmai követelmény*: olyan követelmény, amely a gazdaságnak az adott szakemberrel szemben támasztott elvárásait, a szakma gyakorlása közben végzendő feladatok megoldásával kapcsolatban támasztható követelményeket tükrözi. Magába foglalja a munkába lépéshez és a munkavégzés során szükséges kompetenciák (munkaköri követelmények) szintjét, tartalmát, minőségét;
43. *szakmai követelménymodul*: a szakképesítés szakmai követelményeinek meghatározott része, egyedi szakképesítések esetén annak egésze. A szakképesítés

- követelménymoduljainak összessége tartalmazza a szakképesítés valamennyi, a szakmai és vizsgakövetelményben rögzített szakmai kompetenciáját;
44. *szakmai tantárgy*: a szakmai és vizsgakövetelmény teljesítéséhez a szakképzési kerettantervben előírt tantárgy;
45. *továbbtanulási tanácsadás*: a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szakszerű vizsgálata, és ennek alapján továbbtanulási irányajánlása az életpálya-tanácsadási szolgáltatás keretében;
46. *vizsgadíj*: a vizsga megszervezésével, lebonyolításával kapcsolatban felmerülő, a feladatra elszámolható működési célú kiadások egy vizsgázóra jutó hányada;
47. *vizsgafeladat*: tartalmazza az írásbeli, interaktív (számítógépes), gyakorlati, szóbeli vizsgatevékenység(ek) célját és a teljesítés meghatározó körülményeit, amelyhez legalább egy vizsgatevékenységet kell hozzárendelni;
48. *vizsgáztatási díj*: a vizsgabizottság tagjait megillető díjazás;
49. *WorldSkills és EuroSkills*: nemzetközi szakképzési versenyek, amelyeket 1954 óta szervez a WorldSkills International nemzetközi nonprofit szervezet, tagjai az adott ország szakképzésért felelős szervezetei. Mindkét verseny felváltva, páros és páratlan években két évente kerül megrendezésre a tagországok legjobb ifjú szakmunkásai részvételével.

MÁSODIK RÉSZ

A TÖRVÉNY HATÁLYA ÉS A SZAKKÉPZÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE

III. Fejezet

A törvény hatálya

3. §

(1) E törvény hatálya az iskolai rendszerű szakmai képzésre (szakképzésre), valamint az iskolarendszeren kívüli szakmai képzések esetén – a felnőttképzésről szóló törvény alapján folyó – az állam által elismert szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzésre terjed ki. Az iskolarendszeren kívüli szakképzés vonatkozásában a további szabályokat a felnőttképzésről szóló törvény határozza meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szakmai képzés

a) a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott Köznevelési Hídprogram keretében megszerezhető részszerzésű szakképesítés megszerzésére,

b) az alapfokú iskolai oktatást nyújtó iskolában, a szakiskolában és a szakközépiskolában folyó pályaorientációra,

c) az állam által elismert szakképesítés megszerzésére, továbbá

d) munkakör betöltéséhez szükséges, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesítő végzettség megszerzésére irányul.

(3) E törvény hatálya kiterjed

a) a szakmai tevékenység magasabb szintű gyakorlásához, a mestervizsgálathoz szükséges ismeretek elsajátítására irányuló képzésre,

b) az (1) és a (2) bekezdésben szabályozott tevékenységet folytató és abban részt vevő valamennyi szervezetre és magánszemélyre,

c) az országos gazdasági kamarákra, az országos gazdasági érdekképviseleti szervezetekre, továbbá a 7. § (1) bekezdés k) pontjában meghatározott szakmai szervezetre és szakmai kamarára az e törvényben szabályozott feladataik ellátása tekintetében, továbbá

d) a komplex szakmai vizsgára, a komplex szakmai vizsgát szervező intézményre, valamint a komplex szakmai vizsgán és a szakmai vizsgáztatásban résztvevőre.

(4) E törvény hatálya kiterjed a pályaaorientációs, életpálya-tanácsadási szolgáltatásban résztvevőkre és a pályaaorientációs tanácsadást nyújtókra, továbbá a pályakövetési rendszert működtető szervezetre és azokra, akiknek a pályakövetési rendszer felé adatszolgáltatási kötelezettségük áll fenn.

(5) E törvény hatálya nem terjed ki a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben szabályozott felsőoktatási szakképzésre, a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló törvényben szabályozott okleveles könyvvizsgálói képesítésre és az iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzésekre.

IV. Fejezet

A szakképzés intézményrendszere

1. A szakképzés intézményei

4. §

(1) A szakképzés intézményei:

a) a szakközépiskola,

b) a szakiskola, beleértve a speciális szakiskolát és a készségfejlesztő speciális szakiskolát is [a továbbiakban az a) és b) pont alattiak együtt: szakképző iskola],

c) az állami felnőttképzési intézmény, valamint

d) a felnőttképzésről szóló törvényben meghatározott, iskolarendszeren kívüli szakmai képzést folytató intézmény.

(2) A szakképző iskola a szakképzési feladata hatékonyabb ellátása érdekében – az e törvényben meghatározottak szerint – térségi integrált szakképző központ keretében működik.

(3) A szakképző iskola létesítésére, fenntartására és működésére – e törvény rendelkezéseinek figyelembevételével – a nemzeti köznevelésről szóló törvény, az állami felnőttképzési intézmény létesítésére, fenntartására és működésére a felnőttképzésről szóló törvény, a térségi integrált szakképző központ létesítésére, fenntartására és működésére e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) Jogszabályban meghatározott feltételekkel rendelkező egyéni vállalkozó, jogi személyek és ezek jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságai szakképző iskola fenntartása nélkül, más szervezeti keretben is folytathatnak iskolai rendszerű szakképzésben gyakorlati képzést.

2. A szakképző iskola fenntartása és a térségi integrált szakképző központ

5. §

(1) A szakképző iskola állami, önkormányzati fenntartója szakképzési feladatait egyetlen szakképző iskola fenntartásával látja el, a (2)-(5) bekezdésben foglalt kivételekkel.

(2) Ha az állami, önkormányzati fenntartó által fenntartott szakképző iskolá(k)ban a tanulói létszám meghaladja a tízezret, akkor az állami, önkormányzati fenntartó több szakképző iskola fenntartásával is elláthatja a szakképzési feladatokat úgy, hogy valamennyi szakképző iskola tanulói létszáma az ötezer főt meghaladja.

(3) A (2) bekezdés szerinti tanulói létszám megegyezik a szakképző iskolai osztályban tanulók – három tanítási év átlagában számított – hivatalos októberi statisztikai létszámával. A tanulói létszám megállapításánál az esti és a levelező oktatás munkarendje szerinti oktatásban részt vevő tanulók létszámát kettővel kell elosztani.

(4) Ha a megyében az állami, önkormányzati fenntartású szakképző iskolai tanulólétszám a tízezret nem éri el, a megyei szakképző iskolai feladatok legfeljebb két – legalább kétezer tanulóval működő – állami, önkormányzati fenntartású szakképző iskola keretében láthatóak el.

(5) Kizárólag művészeti szakmacsoportba tartozó szakképzési feladatok, valamint a speciális szakiskolai és a készségfejlesztő speciális szakiskolai feladatok önálló szakképző iskola keretében is elláthatóak, amely szakképző iskolára a (2)-(4) bekezdésben foglalt létszámfeltételeket figyelmen kívül kell hagyni.

(6) A térségi integrált szakképző központ a szakképzési feladatellátás olyan együttműködési rendszere, amelynek feladata az állami, önkormányzati feladatellátásban a szakképzés térségi feladatainak összehangolása, a képzés és a forrásfelhasználás hatékonyságának növelése, a szakképzési feladatellátás optimalizálása, a párhuzamos képzések és fejlesztések kiküszöbölése, valamint a munkaerő-piaci igények iskolai rendszerű szakképzésben való érvényesítése. A térségi integrált szakképző központ tagjai egyéb feladatok végrehajtásában is együttműködhetnek.

(7) Térségi integrált szakképző központ egy állami, önkormányzati fenntartó esetén az (1)-(5) bekezdés szerint működő szakképző iskola, ha a (3) bekezdésben meghatározott számítás szerinti tanulói létszáma meghaladja a kettőezret, és a szakképző iskola (tagintézménye és telephelye) más térségi integrált szakképző központnak nem tagja.

(8) Egy szakképző iskola több térségi integrált szakképző központnak nem lehet tagja.

(9) A térségi integrált szakképző központot az állami szakképzési és felnőttképzési szerv tartja nyilván.

(10) A térségi integrált szakképző központ – a felnőttképzésről szóló törvényben meghatározottak szerint – részt vehet az iskolarendszeren kívüli szakképzésben.

(11) A fenntartó a (2)-(4) bekezdésben foglalt létszámfeltételek teljesülését szakképző iskolájában minden év december utolsó munkanapjáig vizsgálja. Amennyiben a (2)-(4) bekezdésben előírt feltételek ebben az időpontban nem állnak fenn, a fenntartó a következő év május utolsó munkanapjáig – szeptember 1-jei hatállyal – dönt a szükséges átszervezésről.

(12) A szakképzési feladatellátásban a települési önkormányzat fenntartóként a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott köznevelési szerződés és az e törvényben meghatározott szakképzési megállapodás alapján részt vehet azzal, hogy

a) a szakközépiskolai feladatellátásban az azonos feladat-ellátási helyen a szakközépiskolai feladatok mellett más, a nemzeti köznevelésről szóló törvény hatálya alá

tartozó, nem szakképzési feladatot is ellát, és a fenntartott intézményben a szakközépiskolai tanulólétszám aránya nem haladja meg a huszonöt százalékot,

b) a szakközépiskola kizárólag a művészeti szakmacsoportban lát el szakképzési feladatokat, az a) pontban meghatározott létszámarány teljesítése nélkül,

c) az átvett feladatok tekintetében a felnőttoktatási feladatokat is köteles átvenni, ha a felnőttoktatási feladat ellátására vonatkozóan köznevelési szerződés és szakképzési megállapodás nincs.

(13) A (12) bekezdésben meghatározott fenntartó részt vehet a speciális és a készségfejlesztő speciális szakiskolai feladatellátásban. A (12) bekezdés a) pontja szerinti létszámarányt a köznevelési szerződés megkötésekor kell vizsgálni azzal, hogy az iskola hivatalos statisztikai jelentése szerint az elmúlt három tanítási év átlagában a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő iskolai tanulóinak létszámát kell figyelembe venni.

(14) Az OKJ-ban meghatározott, agrárágazathoz tartozó szakképesítésben iskolai rendszerű szakképzés kizárólag a vidékfejlesztésért felelős miniszter által alapított és fenntartott szakképző iskolában, vagy más fenntartó esetén – a vidékfejlesztésért felelős miniszter egyetértésével kötött – a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott köznevelési szerződés és szakképzési megállapodás alapján folyhat.

HARMADIK RÉSZ

A SZAKKÉPZÉS DOKUMENTUMAI

V. Fejezet

A szakképzés dokumentumai

3. Az Országos Képzési Jegyzék

6. §

(1) Az állam által elismert szakképesítéseket az OKJ tartalmazza.

(2) Az OKJ tartalmazza

a) a kizárólag iskolai rendszerű szakképzésben oktatható szakképesítéseket,

b) az iskolai rendszerű és iskolarendszeren kívüli szakképzésben is oktatható szakképesítéseket,

c) a kizárólag iskolarendszeren kívüli szakképzésben oktatható szakképesítéseket, továbbá

d) a szakképesítés-ráépítéseket és a részszzakképesítéseket.

(3) Az OKJ-ban kell meghatározni

a) a szakképesítés azonosító számát, szintjét és megnevezését,

b) a szakképesítés megszerzéséhez szükséges képzés képzés-szervezési formától függő adott időtartamát (az iskolai rendszerű szakképzésben a szakképzési évfolyamok számát, az iskolarendszeren kívüli szakképzésben az óraszámot),

c) a szakképesítések szakmacsoportját és szakközépiskolai ágazat szerinti besorolását,

d) annak a megjelölését, hogy a szakképesítés a levelező, a távoktatás vagy egyéb sajátos munkarend szerinti képzésben oktatható,

e) a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményei meghatározására a Kormány által rendeletben kijelölt miniszter megnevezését (a továbbiakban: szakképesítésért felelős miniszter). Szakképesítésért felelős miniszternek szakképesítésenként egy miniszter nevezhető meg.

(4) A szakképesítésért felelősként a Központi Statisztikai Hivatal elnöke és a Közbeszerzések Tanácsának elnöke is megjelölhető, amennyiben a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményének kidolgozása az ő feladatkörébe tartozik.

(5) A Központi Statisztikai Hivatal elnöke hatáskörébe tartozó szakképesítésekre vonatkozó, e törvényben meghatározott rendeletalkotási és egyetértési jogokat a Központi Statisztikai Hivatal elnöke véleményének kikérésével a Központi Statisztikai Hivatal felügyeletét ellátó miniszter gyakorolja.

(6) A Közbeszerzések Tanácsának elnöke hatáskörébe tartozó szakképesítésekre vonatkozó, e törvényben meghatározott rendeletalkotási és egyetértési jogokat a Közbeszerzések Tanácsának elnöke véleményének kikérésével az állami vagyoni felügyeletért felelős miniszter gyakorolja.

4. A szakmai és vizsgakövetelmény

7. §

(1) Az OKJ-ban meghatározott szakképesítéshez – az ellenőrzési, mérési és értékelési rendszer kialakulását és működését biztosító – szakmai és vizsgakövetelményt kell előírni. A szakmai és vizsgakövetelmény kötelező tartalmi elemei a következők:

a) a szakképesítés OKJ-ban szereplő azonosító száma, megnevezése és a hozzárendelt FEOR-szám,

b) a szakképesítés jellegétől függően a képzés megkezdéséhez szükséges elméleti és gyakorlati tudáselemek (a továbbiakban: bemeneti kompetencia), az iskolai és szakmai előképzettség, az egészségügyi alkalmassági követelmények, a pályalkalmassági követelmények, valamint az előírt gyakorlat,

c) a szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb foglalkozás, tevékenység, valamint a munkaterület rövid leírása (feladatprofil),

d) a 6. § (3) bekezdés b) pontjában szereplő adatok,

e) az elméleti és gyakorlati képzési idő aránya, szakképző iskolában a szakképzési évfolyamok száma, a gyakorlati képzés eredményességét mérő szintvizsga (a továbbiakban: szintvizsga) szervezésének lehetősége,

f) a szakképesítéshez (a szakképesítés szakirányához, részsakképesítéshez, szakképesítés-ráépüléshez) tartozó, kormányrendeletben meghatározott szakmai követelménymodul(ok) azonosító száma,

g) a komplex szakmai vizsgáztatással kapcsolatos követelmények közül

ga) a komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételei, beleértve a nyelvvizsga, modulzáró vizsga letételére vonatkozó feltételek,

gb) a komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei,

gc) a vizsgatevékenységek alóli felmentés esetei, módja és feltételei,

gd) a vizsgatevékenységek szervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra, a vizsgatevékenységek vizsgatételére, értékelési útmutatóira és egyéb dokumentumaira, a vizsgán használható segédeszközökre vonatkozó részletes szabályok,

ge) a vizsgatevékenységek és a komplex szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló kormányrendeletben (a továbbiakban: szakmai vizsgaszabályzat) meghatározottaktól eltérő szempontjai,

h) a képzési és vizsgáztatási feladatok teljesítéséhez szükséges eszközök minimumát meghatározó eszköz- és felszerelési jegyzék,

i) az iskolai rendszerű szakképzés esetében a szorgalmi időszakot követően teljesítendő összefüggő szakmai gyakorlat időtartama,

j) az iskolai rendszerű oktatásban, a szakképzésben, a felsőoktatásban, a nonformális és informális tanulással, továbbá a munkavégzés során szerzett kompetenciáknak, a szakmai előkészítő érettségi tantárgyi vizsgának vagy az ágazati szakmai érettségi vizsgának a szakmai követelmények teljesítésébe történő beszámíthatósága,

k) amennyiben a szakképesítés nem tartozik egyik országos gazdasági kamara hatáskörébe vagy országos gazdasági érdekképviselői szervezet hatáskörébe sem, a szakmai vizsgabizottságban való részvételre a szakmai és vizsgakövetelményben kijelölt szakmai szervezet vagy az ágazat egészében érdekelt szakmai kamara (a továbbiakban: szakmai szervezet, szakmai kamara).

(2) A szakképesítés szakmai követelményei a követelménymodulokat tartalmazó kormányrendeletben kiadott – az (1) bekezdés f) pontja szerint meghatározott – követelménymodulokból állnak.

(3) A szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettantervek alapján a szakképző iskolában a pedagógiai program részeként szakmai programot, az iskolarendszeren kívüli szakképzést folytató intézményben a felnőttképzésről szóló törvényben szabályozott képzési programot kell kidolgozni.

5. A szakképzési kerettanterv

8. §

(1) Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai képzés a szakmai és vizsgakövetelmény alapján kiadott egységes, kötelezően alkalmazandó kerettanterv (a továbbiakban: szakképzési kerettanterv) szerint folyik.

(2) A szakképzési kerettanterv a szakiskolai képzésben szakképesítésenként a szakmai elméletre, továbbá az iskolai tanműhelyben folyó vagy a gazdálkodó szervezetenél szervezhető szakmai gyakorlati képzésre kerül kiadásra.

(3) A szakképzési kerettanterv a szakközépiskolákban ágazatonként a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon a szakmai elméleti, továbbá a szakmai gyakorlati, valamint szakképesítésenként az érettségi vizsgát követő szakképzési évfolyamon a szakmai elméleti, továbbá a szakmai gyakorlati oktatásra kerül kiadásra.

(4) A szakképzési kerettanterv tartalmazza a szakmai követelménymodulok alapján a szakmai tantárgyak rendszerét és témaköreinek tartalmát, annak meghatározását, hogy az adott szakmai tantárgy a szakmai elméleti képzés vagy a szakmai gyakorlati képzés része, a tantárgyi követelmények évfolyamonkénti megoszlását, a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló időkeretet, a szakmai elméleti és gyakorlati képzés tagolását és arányait. A szakképzési kerettanterv tartalmazza, hogy az adott szakmai tantárgy mely szakmai követelménymodulnak felel meg.

(5) Az adott szakképző iskola típusára és évfolyamára – a nemzeti köznevelésről szóló törvényben – a nappali rendszerű oktatásra meghatározott tanulói éves kötelező szakmai elméleti és gyakorlati óraszám legalább kilencven százalékának tartalmát a szakképzési

kerettanterv állapítja meg. A szabadon hagyott időkeret szakmai tartalmát a szakképző iskola szakmai programja határozza meg.

(6) Az alapfokú iskolai hiányosságok pótlását célzó Köznevelési Hídprogramban a felzárkóztató képzést külön egységes kerettanterv határozza meg.

(7) A szakképzési kerettantervet a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter – az oktatásért felelős miniszterrel és az adott szakképesítésért felelős miniszterrel egyetértésben – adja ki rendeletben.

NEGYEDIK RÉSZ

A SZAKMAI VIZSGÁZTATÁS

VI. Fejezet

A komplex szakmai vizsga, a modulzáró vizsga, a szintvizsga és a szakmai vizsgabizottság

6. A komplex szakmai vizsga

9. §

(1) Az OKJ-ban meghatározott szakképesítés megszerzésére irányuló komplex szakmai vizsgára történő felkészítés a szakképző iskola szakképzési évfolyamain és az iskolarendszeren kívüli szakképzésben folyik.

(2) A komplex szakmai vizsga a szakmai elméleti és gyakorlati képzés során átadott és megtanult, a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szakmai követelményeknek a szakképzési kerettanterv szerinti elsajátítását összetett és egységes eljárás keretében méri.

(3) A komplex szakmai vizsgát a szakmai és vizsgakövetelmény alapján és a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint kell megtartani.

(4) Szakképesítést igazoló bizonyítványt az kaphat, aki a komplex szakmai vizsgán teljesítette a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott valamennyi követelményt.

(5) A komplex szakmai vizsga vizsgatevékenységei alól – a 11. §-ban foglalt kivételekkel – felmentés nem adható.

(6) A komplex szakmai vizsga állami vizsga, amely Magyarország területén szervezhető. A komplex szakmai vizsgát vizsgabizottság előtt kell letenni. A komplex szakmai vizsga vizsgabizottsága Magyarország címerét tartalmazó körbélyegzőt használ.

(7) A szakmai vizsgabizottság a vizsgázó komplex szakmai vizsgán nyújtott teljesítménye alapján részsakképesítést igazoló bizonyítványt állíthat ki, ha a vizsgázó csak a komplex szakmai vizsga követelményeinek egy részét teljesítette, és a vizsgázó által teljesített követelmények megfelelnek valamely részsakképesítés vagy részsakképesítések követelményeinek.

(8) A komplex szakmai vizsgán csak olyan bizonyítvány és nyomtatvány használható, amelyet a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter hagy jóvá. A bizonyítvány és a nyomtatvány előállításához és forgalmazásához a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter engedélye szükséges.

7. A modulzáró vizsga

10. §

(1) Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben a szakképzést folytató intézmény a képzési szakaszok lezárásaként a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott moduloknak megfelelő modulzáró vizsgát szervez. A modulzáró vizsga a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározottak szerint összevontan is megszervezhető.

(2) Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben a komplex szakmai vizsgára bocsátás feltétele a szakmai és vizsgakövetelményben előírt modulzáró vizsga eredményes letétele.

(3) Az iskolai rendszerű szakképzésben az évfolyam teljesítését igazoló bizonyítványban foglaltak szerint teljesített tantárgyak – a szakképzési kerettantervben meghatározottak szerint – egyenértékűek az adott követelménymodulhoz tartozó modulzáró vizsga teljesítésével.

8. A sajátos nevelési igényű vizsgázó szakmai vizsgája

11. §

(1) A sajátos nevelési igényű vizsgázó részére a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott pályaalkalmassági és egészségügyi alkalmassági követelmények figyelembevételével biztosítani kell a sajátos nevelési igény jellegéhez igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a kötelezettségeit.

(2) A sajátos nevelési igény jellege alapján, a sajátos nevelési igényű vizsgázót – a gyakorlati vizsgatevékenység kivételével – mentesíteni kell egyes tantárgyak, tananyagegységek (modulok) tanulása és a beszámolás kötelezettsége alól. Ha azt a sajátos nevelési igény jellege indokolja, a vizsgázót mentesíteni kell a vizsgatevékenység idegennyelvi része vagy annak egy típusa, szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, segédszemély alkalmazását, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt, ha azt a sajátos nevelési igény jellege indokolja, a szakmai vizsgabizottság engedélyezheti az írásbeli (interaktív) vizsgatevékenység szóbeli vizsgatevékenységgel, vagy a szóbeli vizsgatevékenység írásbeli (interaktív) vizsgatevékenységgel történő felváltását.

(3) A mentesítésről iskolai rendszerű szakképzés esetén a nemzeti köznevelésről szóló törvényben a sajátos nevelési igény megállapítására felhatalmazott szakértői és rehabilitációs bizottság, iskolarendszeren kívüli szakképzés esetén a szakértői bizottság kettő évnél nem régebbi véleményének hiányában a sajátos nevelési igényt megalapozó fogyatékoság tekintetében illetékes szakambulancia, szakrendelő vagy szakgondozó intézmény szakorvosának véleménye alapján a szakmai vizsgabizottság dönt.

(4) Az e § alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges követelmények alóli általános felmentéshez.

9. A komplex szakmai vizsgát szervező intézmények és feladataik a komplex szakmai vizsgán

12. §

(1) Az iskolai rendszerű szakképzésben – a 13. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakat is figyelembe véve – a szakképző iskola

a) a vele tanulói jogviszonyban állók tekintetében a szakképző iskola által oktatott szakképesítések vonatkozásában,

b) a vele ugyanazon – a 4. § (2) bekezdésében meghatározott – térségi integrált szakképző központ tagjaként működő másik szakképző iskolával tanulói jogviszonyban állók tekintetében az általa oktatott szakképesítések vonatkozásában

külön engedély nélkül szervezhet komplex szakmai vizsgát.

(2) Iskolarendszeren kívüli szakképzést követő komplex szakmai vizsgát

a) a komplex szakmai vizsga szervezését engedélyező kormányhivatal (a továbbiakban: hivatal) által lefolytatott engedélyezési eljárás alapján arra vizsgaszervezési engedélyt (a továbbiakban: vizsgaszervezési engedély) kapott intézmény,

b) a szakképesítésért felelős miniszter által jogszabályban kijelölt, irányítása alá tartozó intézmény, felügyelete alá tartozó szerv által irányított intézmény,

c) az állami szakképzési és felnőttképzési szerv valamennyi szakképesítésre irányuló szakképzés tekintetében,

d) az állami felnőttképzési intézmény az államháztartás vagy az európai uniós források által támogatott, állam által elismert szakképesítésekre irányuló szakképzés tekintetében,

e) az a) pontban meghatározott eljárás alapján kiadott vizsgaszervezési engedély nélkül is a szakképző iskola a vele a felnőttképzésről szóló törvényben szabályozott felnőttképzési szerződést kötöttek számára a szakképző iskola által iskolai rendszerben oktatott szakképesítésre (és ezek részsakképesítéseire) irányuló szakképzés tekintetében

(a továbbiakban az (1) és (2) bekezdésben szereplők együtt: szakmai vizsgát szervező intézmény) szervezhet.

13. §

(1) A komplex szakmai vizsga helyét és időpontját – az iskolai rendszerű szakképzésben a tanév rendjében meghatározott keretek között – a komplex szakmai vizsgát szervező intézmény jelöli ki, egyúttal gondoskodik a szükséges feltételek biztosításáról, és vezeti a komplex szakmai vizsgákkal kapcsolatos nyilvántartásokat.

(2) A 12. § (2) bekezdés a)-e) pontjában megjelölt intézményeknek folyamatosan meg kell felelniük a 88. § (4) bekezdés b) pontja alapján kiadott kormányrendeletben előírt általános, továbbá – az adott komplex szakmai vizsga szervezésének és az adott komplex szakmai vizsgának az időtartama alatt – a vizsgáztatott szakképesítés tekintetében a 90. § d) pontja alapján kiadott rendeletben meghatározott speciális szakmai, tárgyi és személyi feltételeknek.

(3) A komplex szakmai vizsgát szervező intézmény ellátja a szakmai vizsgaszabályzatban meghatározott feladatokat.

(4) A komplex szakmai vizsgát szervező intézmény köteles gondoskodni arról, hogy a kialakított vizsgacsoport tagjai eredménytelen szakmai vizsga esetén legkésőbb a komplex szakmai vizsgát követő vizsgaidőszak végéig javító-, pótlóvizsgát tehessenek.

(5) Az iskolai rendszerű szakképzésben a tanulói jogviszony fennállása alatt megkezdett komplex szakmai vizsga javító- vagy pótlóvizsgáját az a szakképző iskola is megszervezheti az általa oktatott szakképesítések vonatkozásában, amellyel a vizsgázó nem állt tanulói jogviszonyban.

(6) Az iskolai rendszerű szakképzésben azok számára, akiknek a szakképesítés megszerzésére történő felkészítése tanulói jogviszonyban történt, és a tanévet eredményesen lezárták, de a komplex szakmai vizsgára bocsátás feltételeinek az első vizsgaidőszakban nem tudtak eleget tenni, a komplex szakmai vizsgát az a szakképző iskola is megszervezheti az általa oktatott szakképesítések vonatkozásában, amellyel a vizsgázó nem állt tanulói jogviszonyban.

10. A szakmai vizsgabizottság

14. §

(1) Az OKJ-ban meghatározott szakképesítés megszerzésére a komplex szakmai vizsgát a szakmai és vizsgakövetelmény alapján és a szakmai vizsgaszabályzat rendelkezései szerint kell megtartani. A komplex szakmai vizsgát szakmai vizsgabizottság előtt kell letenni.

(2) A szakmai vizsgabizottság független szakmai testület. A szakmai vizsgabizottság munkájában az elnök mellett két tag vesz részt, akik közül legalább egy tag szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A szakmai vizsgabizottság elnökét és tagjait a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az állami szakképzési és felnőttképzési szerv útján bízza meg. Azokban a szakképesítésekben, amelyekben a gazdasági kamara a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján kidolgozza és gondozza a szakmai és vizsgakövetelményt, az állami szakképzési és felnőttképzési szerv a vizsgaelnököt a gazdasági kamara javaslata alapján bízza meg.

(3) A szakmai vizsgabizottság munkájában csak olyan személy vehet részt, aki a szakmai elméleti tantárgyak oktatásához vagy a gyakorlati képzés ellátásához jogszabályban előírt szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkezik.

(4) Vizsgaelnöki megbízást csak az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által vezetett országos szakképzési névjegyek részét képező vizsgaelnöki névjegyzéken (a továbbiakban: vizsgaelnöki névjegyzék) szereplő vizsgaelnök kaphat.

(5) A szakmai vizsgabizottsági tagságra vonatkozó megbízás az országos szakképzési névjegyzék részét képező vizsgabizottsági névjegyzéken (a továbbiakban: vizsgabizottsági névjegyzék) szereplő személynek adható.

(6) A szakmai vizsgabizottság munkáját szakértők segíthetik.

(7) A szakmai vizsgabizottság döntése, intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása ellen a vizsgázó jogszabálysértésre hivatkozva – a közléstől, ennek hiányában a tudomásra jutástól számított öt napon belül – törvényességi kérelmet nyújthat be.

(8) A (7) bekezdésben meghatározott törvényességi kérelmet a szakmai vizsga helyszíne szerint illetékes kormányhivatalhoz kell címezni, de a szakmai vizsgát szervező intézményhez kell benyújtani. A szakmai vizsgát szervező intézmény a törvényességi kérelmet a törvényességi kérelemmel kapcsolatos véleményével és a szakmai vizsgabizottság állásfoglalásával együtt három napon belül továbbítja a komplex szakmai vizsga helyszíne szerint illetékes kormányhivatalhoz.

(9) A (7) bekezdésben meghatározott törvényességi kérelmet a kormányhivatal a beérkezést követő naptól számított öt napon belül bírálja el. A törvényességi kérelemmel és a

kérelem tárgyában hozott határozat bírósági felülvizsgálatával kapcsolatban a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni. A benyújtásra meghatározott határidő elmulasztása jogvesztő, igazolásnak helye nincs.

15. §

(1) A szakképesítésért felelős miniszter elkészíti, és az állami szakképzési és felnőttképzési szerv részére megküldi az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében a vizsgaelnököknek javasoltak listáját. Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv a vizsgaelnöki névjegyzékre történő felvételt megtagadja, ha a vizsgaelnököknek javasolt személy nem felel meg az e törvényben és a vizsgaelnöki névjegyzékre kerülésről szóló jogszabályban előírt feltételeknek.

(2) Azokban a szakképesítésekben, amelyekben a gazdasági kamara a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján kidolgozza és gondozza a szakmai és vizsgakövetelményt, a gazdasági kamara közvetlenül tesz javaslatot az állami szakképzési és felnőttképzési szerv részére a vizsgaelnöki névjegyzékre.

(3) A vizsgaelnöki névjegyzékre javaslatot tevő szakképesítésért felelős miniszter és gazdasági kamara a vizsgaelnöki és a vizsgabizottsági névjegyzékre történő felvételre vonatkozó javaslatát évente kétszer alkalommal küldi meg az állami szakképzési és felnőttképzési szervnek.

(4) Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által vezetett vizsgabizottsági névjegyzékre a szakképesítésért felelős miniszteren keresztül jelentkezhet az, aki az e törvényben és a szakmai vizsgaszabályzatban meghatározott feltételeknek megfelel. A vizsgabizottsági névjegyzékre javaslatot tehet a szakképesítés szerint illetékes területi gazdasági kamara, vagy ha a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem, akkor a szakmai szervezet vagy szakmai kamara is.

11. A komplex szakmai vizsgát szervező intézmény adatszolgáltatása

16. §

(1) A komplex szakmai vizsgát szervező intézmény és a 12. § (2) bekezdése alapján vizsgaszervezési engedéllyel rendelkező intézmény köteles a vizsgázóról a szakmai vizsgaszabályzat alapján

- a) a képzést folytató intézmény adatait, a képzés adatait,
- b) a komplex szakmai vizsgán megszerzhető szakképesítés adatait,
- c) a komplex szakmai vizsga részeredményeit és végeredményét,
- d) a szakmai vizsgabizottság határozatát,
- e) a kiállított bizonyítvány sorozatjelét és sorszámát,

f) a vizsgázó természetes személyazonosító adatait, továbbá az iskolai rendszerű szakképzésben a tanulói azonosító számát

tartalmazó törzslapot kiállítani, és ennek egy eredeti példányát az utolsó vizsganapot követő harminc napon belül az állami szakképzési és felnőttképzési szervnek megküldeni. Ha az állami szakképzési és felnőttképzési szerv a beküldött törzslapok hibás vagy hiányos kitöltését észleli, akkor a törzslapok visszaküldésével egyidejűleg felhívja a beküldőt az észlelt hibák harminc napon belüli kijavítására.

(2) Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv a vizsgaelnöki kijelölések alapján folyamatosan ellenőrzi a beérkezett törzslapokat, és ha a komplex szakmai vizsgát szervező intézmény (1) bekezdésben foglalt, a törzslapok megküldésére vagy kijavítására vonatkozó kötelezettségének elmulasztását észleli, tájékoztatja a vizsgaszervező székhelye szerint illetékes hivatalt. A hivatal a 17. § (2) bekezdésében foglaltak szerint jár el.

12. A komplex szakmai vizsgát szervező intézmény jogszabálysértése

17. §

(1) Ha a szakképesítésért felelős miniszter a komplex szakmai vizsga szakmai ellenőrzése során a vizsgatevékenység lefolytatásával kapcsolatos jogszabálysértést észlel, végzéssel kötelezi az intézményt a jogszabálysértés megszüntetésére. Ha a komplex szakmai vizsgát szervező intézmény e kötelezettségének a szakképesítésért felelős miniszter végzésében meghatározott határidő elteltéig nem tesz eleget, a szakképesítésért felelős miniszter a jogszabálysértés megszüntetésére ismételten kötelezi, és egyidejűleg bírságot szab ki. A szakképesítésért felelős miniszter az ebben a bekezdésben szabályozott eljárás során a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint jár el.

(2) Ha a hivatal vizsgaszervezéssel összefüggő tevékenység ellenőrzése során azt észleli, hogy a komplex szakmai vizsgát szervező intézmény tevékenységét nem a jogszabályoknak megfelelően látja el, a hivatal végzéssel kötelezi a jogszabálysértés megszüntetésére. Ha a komplex szakmai vizsgát szervező intézmény e kötelezettségnek a végzésben meghatározott határidő elteltéig nem tesz eleget, a hivatal a jogszabálysértés megszüntetésére ismételten kötelezi, és egyidejűleg bírságot szab ki.

VII. Fejezet

A szakmai vizsgaszervezési engedély

13. A szakmai vizsgaszervezési engedély megszerzése az iskolarendszeren kívüli szakképzésben

18. §

(1) A vizsgaszervezési engedély – az abban meghatározott, állam által elismert szakképesítések tekintetében – visszavonásig jogosít Magyarország területére kiterjedően komplex szakmai vizsgák szervezésére.

(2) Az engedélyezési eljárásért a komplex szakmai vizsgát szervező intézmény a vizsgaszervezési engedély megszerzésére irányuló engedélyezési eljárás igazgatási szolgáltatási díjáról és a díj megfizetésének szabályairól szóló rendeletben meghatározott igazgatási szolgáltatási díjat köteles fizetni.

(3) A hivatal a komplex szakmai vizsga szervezésére engedéllyel rendelkező intézményekről az intézmény megnevezését, székhelyét, a vizsgaszervezési engedélyben szereplő szakképesítések azonosító számát, megnevezését és a vizsgaszervezési engedély kiadásának időpontját tartalmazó nyilvántartást vezet, továbbá ellenőrzi az engedéllyel rendelkező intézmények vizsgaszervezéssel összefüggő tevékenységét.

(4) A (3) bekezdés szerinti nyilvántartás nyilvános, azt a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium, valamint a hivatal saját honlapján közzéteszi. A közzétett adatokat a hatóság döntését követő nyolc napon belül frissíteni kell. A hivatal a vizsgaszervezési engedélyt megadó döntés egy példányát megküldi az érintett szakképesítésért felelős miniszternek és az állami szakképzési és felnőttképzési szervnek.

(5) A Magyar Honvédség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és a rendvédelmi szervek esetén szolgálati beosztás betöltéséhez előírt szakképesítések komplex szakmai vizsgáit csak a 12. § (2) bekezdés b) pontja szerint kijelölt – a szakmai vizsgaszervezési tevékenység folytatásának általános és speciális szakmai, tárgyi és személyi feltételeivel rendelkező – intézmény szervezheti.

19. §

(1) Ha a komplex szakmai vizsgát vizsgaszervezési engedély alapján szervező intézmény

- a) a feltárt jogszabálysértést nem szünteti meg,
- b) a mulasztott kötelezettségét nem teljesíti,
- c) ismételten jogszabálysértést követ el, vagy

d) a már lebonyolított komplex szakmai vizsga eredményének megsemmisítését eredményező jogszabálysértést követ el,

a hivatal – a komplex szakmai vizsga szakmai ellenőrzésére jogosult szerv megkeresése alapján vagy egyébként hivatalból – az intézmény vizsgaszervezési engedélyét visszavonja, és négy évre eltiltja a szakmai vizsgaszervezési tevékenységtől. Erről a jogsértést megállapító határozatban a komplex szakmai vizsgát szervező intézményt tájékoztatni kell. A hivatal a vizsgaszervezési engedélyt visszavonó és a vizsgaszervezési tevékenységtől eltöltő határozat egy példányát megküldi az érintett szakképesítésért felelős miniszternek és az állami szakképzési és felnőttképzési szervnek.

(2) Az (1) bekezdés szerinti határozatot a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben és a szakképesítésért felelős miniszter által vezetett minisztérium, valamint a hivatal honlapján közzé kell tenni.

14. Bírság kiszabása a jogosultság hiányában komplex szakmai vizsgát szervező intézménnyel szemben

20. §

(1) Ha a hivatal jogosultság hiányában, jogellenesen folytatott komplex szakmai vizsgaszervezési tevékenységről a komplex szakmai vizsga lebonyolítása közben szerez tudomást, a hivatal a komplex szakmai vizsgát felfüggeszti, és ezzel egyidejűleg a szervezővel szemben bírságot szab ki.

(2) Ha a hivatal jogosultság hiányában, jogellenesen folytatott szakmai vizsgaszervezési tevékenységről a komplex szakmai vizsga lebonyolítását követően szerez tudomást, a vizsgát szervezővel szemben bírságot szab ki.

(3) A hivatal az (1)-(2) bekezdés szerinti eljárása alapján haladéktalanul értesíti a szakképesítésért felelős minisztert. A komplex szakmai vizsgát jogellenesen szervező köteles a vizsgázó által befizetett vizsgadíjat a komplex szakmai vizsga felfüggesztése esetén a vizsga

felfüggesztésétől, a komplex szakmai vizsga lebonyolítását követően észlelt jogellenesség esetén a jogsértést megállapító döntés közlésétől számított tizenöt napon belül maradéktalanul visszatéríteni.

(4) A hivatal a szakképesítésért felelős miniszter (3) bekezdés szerinti értesítésével egyidejűleg tájékoztatja az érintett vizsgázókat a komplex szakmai vizsga eredménye megsemmisítésének jogkövetkezményéről és a komplex szakmai vizsga letételének további lehetőségeiről.

ÖTÖDIK RÉSZ

AZ ISKOLAI RENDSZERŰ SZAKKÉPZÉS

VIII. Fejezet

A szakképző iskola

15. A szakközépiskola

21. §

(1) A szakközépiskola kilencedik-tizenkettedik évfolyamán az ágazathoz tartozó – érettségi végzettséghez kötött – az egységes kerettanterv szerinti közismereti oktatással párhuzamosan – a szakképesítések közös tartalmi elemeit magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik az ágazati szakképzési kerettanterv szerint.

(2) A szakközépiskola a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon az ágazatára előírt szakmai érettségi vizsgatárgy követelményei szerint felkészít a kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsgára. Az érettségi vizsga vizsgakövetelményeit az ágazatokra előírt kötelező szakmai érettségi vizsgatárgyak követelményei tekintetében az oktatásért felelős miniszter a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter és az ágazatba tartozó szakképesítésért felelős miniszter egyetértésével adja ki.

(3) A szakközépiskola a szakmai érettségit szerzett tanulóját szakképzési évfolyamán felkészíti legalább egy, az ágazathoz tartozó szakképesítésre.

(4) A szakközépiskola tizenharmadik (első szakképzési) évfolyamán érettségi végzettséghez kötött, az OKJ-ban meghatározottak szerint a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés komplex szakmai vizsgájára történő felkészítés folyik.

(5) A szakképesítés ágazata szerinti szakmai érettségi vizsgával nem rendelkező, érettségi végzettséget szerzett tanulók részére – a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározottaktól eltérően – a szakközépiskolában az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítés keretében a szakképzési évfolyamok száma kettő. Ebben az esetben a szakközépiskola a komplex szakmai vizsgára történő felkészítést a tizenharmadik-tizennegyedik (első-második szakképzési) évfolyamon szervezi meg.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott esetben a felkészítés a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyamon a szakközépiskola kilencedik-tizenkettedik évfolyamára a szakképesítés ágazata szerinti szakképzési kerettanterv által előírt követelmények szerint folyik. A tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam követelményeinek teljesítését követően

a tanuló az ágazati szakmai érettségi vizsgatárgyból tehető érettségi vizsga teljesítésével szakmai érettségi végzettséget szerezhethet.

(7) Az OKJ szerint iskolai rendszerű szakképzésben megszerezhető szakképesítés-ráépülés esetén a szakképzési évfolyamok száma a (4)-(6) bekezdésben meghatározottnál több lehet, azonban nem lehet több négy szakképzési évfolyamnál.

22. §

(1) A szakközépiskolába alapfokú iskolai végzettséggel, valamint a központi felvételi eljárás keretében mért teljesítmény, továbbá a szakközépiskola felvételi eljárásában meghatározott követelmények teljesítésével lehet belépni.

(2) A tanuló dönt arról, hogy a szakmai érettségi vizsgát követően továbbtanul-e a szakközépiskola komplex szakmai vizsgára felkészítő szakképzési évfolyamán.

(3) A szakközépiskola szakképzési évfolyamán megszerezhető szakképesítésre történő felkészítéskor a tanuló előzetes szakirányú szakmai képesítése és szakirányú szakképesítése a szakközépiskola pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint a tanulmányokba beszámítható, amelynek mértékéről és tartalmáról az iskola igazgatója határoz.

(4) A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe bekapcsolódhat szakiskolai végzettség birtokában, a kétéves, érettségire történő középiskolai felkészítéssel párhuzamosan és azzal, hogy a tizennegyedik (második szakképzési) évfolyam a középiskola befejező évfolyamának elvégzése nélkül már nem kezdhető meg.

(5) Ha a tanuló a (4) bekezdés szerint kezdte meg az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítést, a (6) bekezdésben foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az érettségi végzettség megszerzésének határideje az utolsó szakképzési évfolyam első félévének utolsó tanítási napja.

(6) A tanuló az érettségi végzettséghez kötött szakképesítésre történő felkészítésbe bekapcsolódhat a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével azzal, hogy legkésőbb a tizenharmadik (első szakképzési) évfolyam első félévének utolsó tanítási napjáig megszerzi az érettségi végzettséget. Megszűnik a tanuló tanulói jogviszonya, ha a megadott határidőig az érettségi végzettséget nem szerzi meg.

(7) Kizárólag szakképzési évfolyamokon folyhat a nevelés-oktatás a szakközépiskolában, ha a szakközépiskola olyan tanulót készít fel a komplex szakmai vizsgára, aki – figyelembe véve a (4)-(5) bekezdésben foglaltakat – teljesítette a szakképzési évfolyamra történő belépés követelményeit.

16. A szakiskola

23. §

(1) A nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint folyó szakiskolai képzésbe alapfokú iskolai végzettséggel vagy a nemzeti köznevelésről szóló törvényben szabályozott Köznevelési Hídprogram elvégzésével lehet bekapcsolódni.

(2) Kizárólag szakmai elméleti és gyakorlati oktatás akkor folyhat a szakiskola szakképzési évfolyamain, ha a szakiskola olyan tanulót készít fel a komplex szakmai vizsgára, aki a szakiskolai közismereti kerettantervben előírt követelményeket vagy a középiskola tizedik évfolyamát eredményesen teljesítette.

(3) A (2) bekezdés szerint szervezett szakiskolai képzésben a szakképzési évfolyamok száma a közismereti kerettantervben előírt követelményeket teljesítő tanuló, valamint a gimnáziumban szerzett érettségivel vagy szakközépiskolában szerzett nem szakirányú szakmai érettségivel rendelkező tanuló esetén az OKJ-ban az adott szakképesítésre meghatározottnál eggyel kevesebb.

(4) Azon tanuló részére, aki a szakközépiskolában szakirányú szakmai érettségi végzettséget szerzett, a szakiskolai képzés – a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározottak szerint – a (3) bekezdésben meghatározott időnél rövidebb idő alatt is megszervezhető.

(5) Ha a szakiskola több szakképesítés megszerzésére készít fel, a szakképzési évfolyamok száma – a felkészítési időtől függően – az egyes szakképzésekben eltérhet egymástól.

24. §

(1) A szakiskola szakképzési évfolyamain a szakképzési kerettanterv szerint – a közismereti oktatással párhuzamosan – szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik.

(2) A szakiskola tanulója a nemzeti köznevelésről szóló törvény átvételre és felvételre vonatkozó rendelkezései szerint folytathatja tanulmányait másik szakiskola vagy középiskola megfelelő évfolyamán. A szakiskolai végzettséggel rendelkező tanulót kérésére a szakközépiskola tizedik évfolyamára kell felvenni, ha a 22. § (1) bekezdése szerinti követelményeket teljesítette. Amennyiben a tanuló a négy kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyból érettségi vizsgát tesz, a szakiskolában szerzett államilag elismert szakképesítés a tanuló kérésére középszintű szakmai érettségi vizsgának kell elismerni.

(3) A szakiskolai végzettséggel rendelkező tanuló – közismereti tanulmányainak és teljesített szakmai követelménymoduljainak beszámításával – folytathatja tanulmányait olyan kétéves középiskolai képzésben, amely legalább négy kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyból készít fel érettségire. A képzés követelményeinek teljesítése egyenértékű a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével.

(4) A szakiskolai végzettséggel rendelkező tanuló - (3) bekezdés szerinti – kétéves, érettségire történő középiskolai felkészítését a szakközépiskola tizenegyedik-tizenkettedik évfolyamán kell megszervezni azzal, hogy a szakközépiskola a tanulót a kötelező közismereti érettségi vizsgatárgyakra a közismereti kerettantervben a szakközépiskola kilencedik-tizenkettedik évfolyamára előírtak szerint készíti fel.

(5) Szakiskolai végzettséggel, a szakiskolában szerzett szakképesítéssel betölthető munkakörben szerzett legalább ötéves gyakorlattal és az adott szakképesítésben tett mestervizsgával – a szakmai és vizsgakövetelményében meghatározottak szerint – be lehet kapcsolódni az érettségire épülő szakképesítés megszerzése céljából a felnőttoktatás keretében folyó szakirányú iskolai rendszerű szakképzésbe vagy az iskolarendszeren kívüli szakirányú szakképzésbe az OKJ-ban meghatározott körben.

IX. Fejezet

A szakmai képzés

17. A szakmai elméleti és gyakorlati képzés elvei

25. §

(1) A szakképző iskolában az iskolai rendszerű szakképzésben folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzést a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján és e törvénynek a szakmai elméleti és gyakorlati képzésre vonatkozó rendelkezései szerint kell megszervezni.

(2) Az iskolai rendszerű szakképzés felvétellel, átvétellel vagy a szakképzési évfolyamra történő továbbhaladással kezdődik.

(3) Az iskolai rendszerű szakképzés az OKJ-ban meghatározott szakképesítés tekintetében a szakképesítésért felelős miniszter által meghatározott szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv alapján szakmai elméleti és gyakorlati képzés keretében történik.

(4) Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti képzés szakképző iskolában folyik.

(3) A szakképző iskolában a tanuló részsakképesítésre nem iskolázható be. A nemzeti köznevelésről szóló törvényben szabályozott Köznevelési Hídprogram keretében, valamint a speciális szakiskolában és a készségfejlesztő speciális szakiskolában részsakképesítés megszerzésére irányuló felkészítés is folyhat.

(5) Az állami felnőttképzési intézmény a szakképző iskola fenntartójával kötött megállapodás alapján részt vehet az iskolai rendszerű gyakorlati képzésben is.

26. §

(1) A szakiskolai képzésben a kilencedik évfolyamon a szakmai gyakorlati képzést – a 42. § (6) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – a szakképző iskolában kell megszervezni.

(2) Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésből és a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésből áll.

(3) Az iskolai rendszerű szakképzésben a gyakorlati képzés – az összefüggő szakmai gyakorlat kivételével – csak a tanév szorgalmi időszakában szervezhető meg. Az őszi, a téli és a tavaszi szünet ideje alatt gyakorlati képzés nem szervezhető.

(4) A gyakorlati képzést lehetőleg a szakmai elméleti képzéssel egy héten belüli váltakozással kell megszervezni. Ettől a gyakorlati képzést folytató szervezet és a szakképző iskola közötti megállapodással lehet eltérni.

(5) A tanuló a szakképzési kerettanterv alapján készített szakmai programban a szorgalmi időszakra meghatározott gyakorlati óraszámom és az összefüggő szakmai gyakorlatra meghatározott óraszámom felül gyakorlati foglalkozáson való részvételre nem kötelezhető.

(6) Az iskolai rendszerű szakképzésben az összefüggő szakmai gyakorlat a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott gyakorlat része.

27. §

(1) A szakképző iskolában és a felsőoktatási intézményben folytatott tanulmányokat a szakképesítésre előírt – megegyező tartalmú – követelmények teljesítésébe a szakképző iskola pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint be kell számítani. Az előzetes tanulmányok és az azokkal megegyező tartalmú követelmények teljesítésének egyidejű igazolásával a beszámítás iránti kérelmet a szakképző iskola vezetőjéhez kell benyújtani. A beszámítható előzetes tanulmányokról és teljesített követelményekről a szakképző iskola vezetője határozattal dönt. A szakképző iskola vezetőjének döntése ellen a kormányhivatalhoz lehet fellebbezést benyújtani. A fellebbezésre a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

(2) Módosított vagy új OKJ, szakmai és vizsgakövetelmény, szakképzési kerettanterv alapján iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti és gyakorlati képzés csak akkor indítható, ha a módosított vagy új OKJ az indítandó képzés tanévét kezdetét megelőző év augusztus 31-ig, a módosított vagy új szakmai és vizsgakövetelmény, szakképzési kerettanterv az indítandó képzés tanévét megelőző naptári év utolsó munkanapjáig kiadásra került.

(3) Iskolai rendszerű szakképzésbe csak olyan tanulót lehet felvenni, aki az adott szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel, és ez alapján előreláthatóan nincs akadálya a komplex szakmai vizsgára bocsátásnak.

(4) A tanuló gyakorlati képzése minden olyan szakképző iskola vagy gyakorlati képzést folytató szervezet által fenntartott és működtetett gyakorlati képzőhelyen megszervezhető és folytatható, ahol a gyakorlati követelményekre való felkészítés jogszabályban előírt feltételei biztosítottak.

18. A szintvizsga

28. §

(1) A gazdasági kamara annak mérésére, hogy a tanuló a szakiskolában az első szakképzési évfolyamon elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat, a szakiskola és a szakképesítésben érintett országos gazdasági érdekképviseleti szervezet képviselőjének bevonásával a szakmai és vizsgakövetelményben előírt szintvizsgát szervez az első szakképzési évfolyam tanévében, április első tanítási napjától az utolsó tanítási napjáig terjedő időszakban.

(2) Ha a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara vagy országos gazdasági érdekképviseleti szervezet hatáskörébe sem, a gazdasági kamara a szintvizsga megszervezésébe a szakmai szervezet vagy szakmai kamara képviselőjét vonja be.

(3) A szintvizsga a tanuló számára kötelező, függetlenül attól, hogy tanulószertződést kíván-e kötni. A szintvizsga eredménye a tanuló év végi szakmai érdemjegyébe nem számít bele. A szintvizsgát nem teljesítő tanuló részére a gazdasági kamara a tanév kezdetét megelőzően pótló szintvizsgát szervez.

(4) Tanulószertződést csak olyan szakiskolai tanuló köthet, aki eredményes szintvizsgát tett. A szintvizsgát a tanulószertződés keretében megvalósuló gyakorlati képzés megkezdését megelőzően kell megszervezni.

(5) A szintvizsga követelményét a szakképesítés szakképzési kerettanterve alapján a gazdasági kamara a szakiskola – és a (2) bekezdésben megjelölt szervezet – közreműködésével dolgozza ki.

19. A szakmai képzés ingyenessége

29. §

(1) Az állam által költségvetési támogatásban részesített iskolai rendszerű szakképzésben – e törvény rendelkezéseinek figyelembevételével – térítésmentes (ingyenes)

a) a tanuló részére az első szakképesítésre történő felkészítés keretében az elméleti és a gyakorlati képzés a szakiskolai képzésben az OKJ-ben előírt képzési időnél két tanévvel hosszabb ideig, az érettségi végzettséggel rendelkező tanulók esetén az OKJ-ben előírt képzési időnél egy tanévvel hosszabb ideig, függetlenül az oktatás munkarendjétől,

b) a tanuló részére a szakközépiskolában a szakmai érettségire történő felkészítés hat tanéven keresztül,

c) szakiskolai végzettséggel rendelkező tanuló részére a 24. § (3)-(4) bekezdésében meghatározott kétéves, érettségire történő középiskolai felkészítésben három tanév,

d) a tanuló részére szakközépiskolában a szakmai érettségi vizsga és első alkalommal a javító érettségi vizsga,

e) szakközépiskolában az érettségi végzettséggel rendelkező tanuló részére egy szakmai érettségi vizsgatárgyból tett érettségi vizsga,

f) a tanuló részére az iskolai rendszerű szakképzésben az első komplex szakmai vizsga és első alkalommal a javítóvizsga.

(2) Azon tanulótól, akinek az (1) bekezdés szerint a képzésben való részvétel ingyenes, a gyakorlati képzést folytató szervezet a gyakorlati képzés megszervezéséért, végzéséért és a gyakorlati képzés feltételeinek a biztosításáért a tanulótól vagy a tanuló szülőjétől (gyámjától) nem kérhet és nem fogadhat el, a tanuló vagy a tanuló szülője (gyámja) pedig a gyakorlati képzést folytató szervezetnek nem adhat semmilyen pénzbeli, anyagi, természetbeni hozzájárulást vagy költségtérítést.

(3) Az illetékes szakképző iskola a (2) bekezdés szerinti tilalom megszegéséről a tudomására jutástól számított tizenöt napon belül köteles tájékoztatni az illetékes területi gazdasági kamarát. A tilalmat megszegő gyakorlati képzést folytató szervezetet a területileg illetékes gazdasági kamara – a gazdasági érdekképviselői szervezetekkel együttműködve – a 60. §-ban meghatározott ellenőrzés eredményeként legfeljebb öt évre eltiltja a gyakorlati képzésben való részvételtől.

(4) A tilalmat megszegő gyakorlati képzést folytató szervezet köteles a tanulótól vagy szülőjétől (gyámjától) elfogadott pénzbeli, anyagi, természetbeni hozzájárulást vagy költségtérítés összegét a területileg illetékes gazdasági kamara eltiltó határozatától számított öt munkanapon belül visszafizetni a tanulónak vagy a tanuló szülőjének (gyámjának).

(5) A tilalmat megszegő gyakorlati képzést folytató szervezet nevét a gazdasági kamara nyilvánosságra hozza a honlapján a területileg illetékes gazdasági kamara eltiltó határozatától számított öt munkanapon belül.

X. Fejezet

A szakmai elméleti és gyakorlati tárgyat oktatók

20. A szakmai elméleti és gyakorlati tárgyat oktatókkal szembeni követelmények

30. §

(1) A szakképző iskolában folyó szakmai elméleti és gyakorlati képzést a nemzeti köznevelésről szóló törvényben előírt képesítésű pedagógusok és szakemberek láthatják el az e törvényben foglalt eltérésekkel.

(2) A szakképzési kerettanterv a szakképző iskolában az egyes tantárgyak oktatása tekintetében a nemzeti köznevelésről szóló törvényben előírt végzettségtől eltérő végzettséget is előírhat.

(3) A közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény előmeneteli és illetményrendszerére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni a szakképző iskolában szakmai elméleti tárgyat oktató, pedagógus végzettséggel nem rendelkező tanárookra, mindaddig, amíg a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény szabályainak alkalmazása számukra kedvezőbb, mint a nemzeti köznevelésről szóló törvény pedagógus-életpálya előmeneteli és illetményrendszerének szabályai, továbbá a szakképző iskolában oktató, felsőfokú végzettséggel nem rendelkező gyakorlati oktatókra.

(4) A szakképző iskolában közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban vagy óraadóként elsősorban pedagógus végzettséggel vagy szakoktatói végzettséggel rendelkező gyakorlati oktatót kell alkalmazni.

(5) A szakképző iskolában szakmai elméleti tárgy oktatására közalkalmazotti jogviszonyban, munkaviszonyban vagy óraadóként határozott időre foglalkoztatható az a pedagógus végzettséggel nem rendelkező szakember is, aki az előírt felsőfokú végzettséggel rendelkezik, amennyiben a munkakör pedagógus végzettséggel rendelkezővel nem tölthető be. Ha a szakember nem vállalja a pedagógus végzettség megszerzését, határozott időre szóló foglalkoztatása legfeljebb öt évig tart.

(6) Ha a (5) bekezdésben meghatározott szakember vállalja a pedagógus végzettség megszerzését, bekapcsolódhat a pedagógus-életpálya előmeneteli és illetményrendszerébe az alábbi eltérésekkel:

a) a szakember besorolásánál a munkakör betöltéséhez előírt felsőfokú végzettség megszerzése után munkavégzésre irányuló jogviszonyban szakirányú, nem pedagógus munkakörben szerzett gyakorlatot be kell számítani azzal, hogy a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott pedagógus II. fokozatba a pedagógus végzettség megszerzéséig nem léphet,

b) a szakembert, amennyiben a munkakör betöltéséhez előírt felsőfokú végzettség megszerzése után munkavégzésre irányuló jogviszonyban legalább két év szakirányú, nem pedagógus munkakörben szerzett gyakorlattal rendelkezik, minősítési eljárás nélkül a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott pedagógus I. fokozatba kell sorolni,

c) a szakembernek a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározott pedagógus II. fokozat eléréséhez előírt gyakorlat teljesítéséig meg kell szereznie a pedagógus végzettséget.

(7) A szakképző iskolában szakmai elméleti, gyakorlati tárgyat oktató szakember munkáját két éven keresztül a szakképző iskola által kijelölt szakmai mentor pedagógus

módszertani kérdésekben segíti és értékeli, amennyiben a szakember pedagógus végzettséggel, szakoktatói végzettséggel vagy legalább két év pedagógus munkakörben szerzett gyakorlattal nem rendelkezik. A mentorok feladatait a szakképző iskola pedagógiai programjában szabályozza.

(8) A szakképző iskola a beiskolázási terv szerint továbbképzés céljából elsősorban

a) a pedagógus végzettség megszerzése érdekében a pedagógus végzettséggel nem rendelkező, pedagógus munkakörben alkalmazott szakmai elméleti és gyakorlati tárgyat oktató tanárait,

b) valamint százhusz órás, felsőoktatási intézmény által szervezett módszertani továbbképzés elvégzése érdekében a pedagógus végzettséggel nem rendelkező gyakorlati oktatóit

iskolázza be.

31. §

(1) A gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzésben gyakorlati oktatóként olyan személy vehet részt, aki

a) megfelelő szakirányú szakképesítéssel és legalább ötéves szakmai gyakorlattal rendelkezik,

b) azon szakképesítések tekintetében, amelyekben a mestervizsga követelményei kiadásra kerültek, mestervizsgával rendelkezik,

c) büntetlen előéletű, és

d) nem áll a gyakorlati képzési tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt.

(2) Gyakorlati oktatóként elsősorban a szakoktatói képesítéssel rendelkező személyeket kell alkalmazni.

(3) Az egyedi munkahelyre beosztott tanuló gyakorlati képzését és felügyeletét csak olyan személy láthatja el, aki szakirányú szakképesítéssel, továbbá legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkezik, büntetlen előéletű, továbbá nem áll a gyakorlati képzés és felügyelet folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt.

21. A szakoktató büntetlen előéletének igazolása

32. §

(1) A gyakorlati oktató, valamint a gyakorlati képzést és felügyeletet ellátó személy (a továbbiakban: szakoktató) a gyakorlati oktatói tevékenység, valamint a gyakorlati képzési és felügyeleti tevékenység (a továbbiakban: a gyakorlati képzési tevékenység) megkezdését megelőzően hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, és nem áll a gyakorlati képzési tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt.

(2) A szakoktató a gyakorlati képzési tevékenységének gyakorlása alatt a szakképző iskola igazgatójának írásbeli felhívására, a felhívástól számított tizenöt munkanapon belül, ha e határidőn belül a szakoktatón kívül álló ok miatt nem lehetséges, az ok megszűnését követően haladéktalanul, hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, és nem áll a gyakorlati képzési tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt.

(3) A szakképző iskola igazgatója a gyakorlati képzési tevékenység gyakorlásának időtartama alatt írásban, a mulasztás jogkövetkezményeinek ismertetésével felhívhatja a szakoktatót annak igazolására, hogy büntetlen előéletű és annak igazolására, hogy nem áll a gyakorlati képzési tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. Ha a szakoktató igazolja, hogy büntetlen előéletű és nem áll a gyakorlati képzési tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, a szakképző iskola az igazolás céljából a bűnügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárásért megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat a szakoktató részére megtéríti.

(4) A gyakorlati oktató jogviszonyát a szakképző iskola igazgatója azonnali hatállyal megszünteti, ha

a) a gyakorlati oktató a (2) bekezdésben foglalt kötelezettségének az ismételt szabályszerű felhívástól számított tizenöt munkanapon belül sem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívül álló ok következménye, az ismételt felhívástól számított tizenötödik munkanapon,

b) a szakképző iskola igazgatója az igazolás céljából a bűnügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány tartalma alapján megállapítja, hogy a gyakorlati oktató büntetett előéletű, vagy a gyakorlati képzési tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll, e megállapításnak a gyakorlati oktató részére történő kézbesítése napján.

(5) A jogviszony (4) bekezdésben meghatározott okból történő megszüntetését írásban, az ok megjelölésével kell közölni a gyakorlati oktatóval.

(6) Az (1) és (2) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a szakképző iskola igazgatója

a) a gyakorlati oktató foglalkoztatásáról hozott döntés meghozataláig,

b) a gyakorlati oktató foglalkoztatásának megszűnéséig kezeli.

XI. Fejezet

A felnőttoktatásra vonatkozó külön rendelkezések

33. §.

(1) Az iskolai rendszerű szakképzés a jelen alcímben foglalt eltérésekkel felnőttoktatás keretében is folyhat. A felnőttoktatás keretében folyó szakképzés a részt vevő tanuló sajátos elfoglaltságához, egyedi életkörülményeihez igazodó képzési forma, amely képzési-szervezési formától függően a nappali, az esti, a levelező oktatás munkarendjében és az oktatás egyéb sajátos munkarendjében folyhat.

(2) Az iskolai rendszerű szakképzés feladatainak ellátására kötelezett fenntartó ellátja a felnőttoktatás keretében folyó szakképzés feladatait.

(3) Az OKJ meghatározza azokat a szakképesítéseket, amelyek felnőttoktatás keretében az esti, a levelező oktatás munkarendjében és az oktatás egyéb sajátos munkarendjében oktathatóak.

(4) A felnőttoktatás keretében folyó szakképzést a szakképzési kerettanterv alapján kell megszervezni.

(5) Az esti oktatás munkarendje szerint megszervezett felnőttoktatás keretében a gyakorlati képzés jelenléti óraszám legalább a nappali rendszerű képzésre meghatározott gyakorlati óraszám hatvan százaléka. Az elméleti képzés jelenléti óraszám legalább tíz százaléka azzal, hogy az összes kötelező jelenléti óraszám eléri a nemzeti köznevelésről szóló törvényben az esti oktatás munkarendjére meghatározott óraszámot.

(6) A szakképzési kerettanterv alapján az iskola a pedagógiai program részét képező helyi tantervében és szakmai programjában meghatározza a felnőttoktatás keretében oktatott szakmai tantárgyak óraszámait az (5) bekezdésben meghatározottak alapján.

34. §.

(1) A felnőttoktatás keretében folyó szakképzésben – a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatás keretében folyó szakképzés kivételével – tanulószerveződés nem köthető.

(2) Az esti, a levelező oktatás munkarendje és az oktatás egyéb sajátos munkarendje szerinti felnőttoktatás keretében folyó teljes gyakorlati képzésre is köthető együttműködési megállapodás, azon gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezettel vagy egyéb szervvel, szervezettel, amellyel az adott szakképesítés gyakorlati képzésére tanulószerveződés köthető.

(3) A (2) bekezdés szerinti együttműködési megállapodást megkötő gyakorlati képzést folytató szervezet költségeinek megtérítésére a 84. § (4) bekezdésének szabályait kell alkalmazni.

XII. Fejezet

A tanuló gyakorlati foglalkoztatása

22. A tanuló védelme és a gyakorlati képzés elvei

35. §

(1) A tanuló gyakorlati képzés keretében csak a gyakorlati képzés szakképzési kerettantervében meghatározott feladat ellátására kötelezhető, és csak egészséges, biztonságos körülmények között foglalkoztatható.

(2) A tanulót a gyakorlati képzést szervező a gyakorlati képzési feladattal összefüggő munkavédelmi oktatásban részesíti.

(3) A képzési idő alatt a gyakorlati képzés szervezőjének gondoskodnia kell a tanuló rendszeres orvosi vizsgálatáról.

36. §

(1) A tanulónak a komplex szakmai vizsga gyakorlati részére történő felkészítéséért a gyakorlati képzést szervező a felelős a szakképesítésre kiadott szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv alapján.

(2) A gyakorlati képzést szervező – az együttműködési megállapodás eltérő rendelkezése hiányában – köteles a gyakorlati képzés követelményeire való felkészítéshez,

továbbá a gyakorlati vizsgához szükséges tárgyi eszközöket és a személyi feltételeket biztosítani.

37. §

(1) Fiatalkorú tanuló esetében a gyakorlati képzési idő a napi hét órát, nagykorú tanuló esetében pedig a napi nyolc órát nem haladhatja meg.

(2) A napi gyakorlati képzési időt arányosan csökkenteni kell, ha a gyakorlati képzés rendszeresen olyan területen (munkahelyen) történik, ahol a gyakorlati képzést folytató szervezettel munkaviszonyban álló munkavállalókat is rövidebb munkaidőben foglalkoztatják.

(3) Fiatalkorú tanuló napi képzését hat óra és huszonkét óra között, folyamatosan kell megszervezni. A tanuló részére a gyakorlati képzés befejezése és a következő napi gyakorlati képzés megkezdése között legalább tizenhat óra folyamatos pihenőidőt kell biztosítani.

(4) A tanuló a napi képzési időt meghaladó gyakorlati képzésre nem vehető igénybe.

23. A gyakorlati képzés ideje

38. §

(1) A gyakorlati képzést folytató szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére nem kerülhet sor

a) az elméleti képzési napokon,

b) a szakképző iskola által szervezett olyan rendezvény napján, amelyen minden tanuló részvétele kötelező,

c) a tanuló tanulmányok alatti vizsgája napjain és a tanulmányokat befejező komplex szakmai vizsgája napjain, továbbá

d) minden olyan esetben, amikor a munkajogi szabályok szerint a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettség alól.

(2) A gyakorlati képzést folytató szervezet a heti pihenőnapokon és a munkaszüneti napokon, valamint az őszi, a téli és a tavaszi szünet időtartama alatt a tanulót gyakorlati képzésre csak a rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen és a szakképző iskola hozzájárulásával veheti igénybe. Az igénybe vett idő helyett – lehetőleg a következő gyakorlati képzési napon – ugyanolyan mértékben kell szabadidőt biztosítani.

(3) Ha a napi gyakorlati képzési idő a négy és fél órát meghaladja, a tanuló részére legalább harminc perc, megszakítás nélküli szünetet kell biztosítani a képzési időn belül.

24. A mulasztás és a foglalkozási napló

39. §

(1) A gyakorlati képzés foglalkozásain való részvétel kötelező.

(2) A tanuló köteles mulasztását igazolni a tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola házirendjében meghatározottak szerint. A tanuló részvételét és mulasztását a gyakorlati képzést folytató szervezet is nyilvántartja, és azt a tanuló foglalkozási naplójába bejegyzi. A tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola házirendjében a mulasztás

nyilvántartására és a mulasztás igazolására vonatkozó szabályokat a gyakorlati képzést folytató szervezet is alkalmazza.

(3) Ha a tanulónak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása egy tanévben meghaladja az adott tanévre vonatkozó összes gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ha a gyakorlati képzést tanulószereződés keretében gyakorlati képzést folytató szervezet végzi, az évfolyam megismétléséhez a gyakorlati képzést folytató szervezet hozzájárulása is szükséges.

(4) Ha a tanuló szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésről való igazolt és igazolatlan mulasztása meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, a tanuló az évfolyam követelményeit nem teljesítette (magasabb évfolyamra nem léphet). Az igazolatlan mulasztás nem haladhatja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát. Az igazolatlan mulasztást a tanuló pótolni köteles.

(5) Ha a tanuló mulasztása a (3) bekezdésben meghatározott mértéket eléri, de igazolatlan mulasztása nincs és szorgalma, elért teljesítménye alapján a mulasztását a következő tanév megkezdéséig pótolja és az előírt gyakorlati követelményeket teljesíteni tudja, mentesíthető az évfolyam megismétlésének kötelezettsége alól. Az évfolyam megismétlése alóli mentesítés kérdésében a szakképző iskola nevelőtestülete a szakképző iskola pedagógiai programja részét képező szakmai programban meghatározottak szerint dönt, gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó gyakorlati képzés esetén a gyakorlati képzést folytató szervezet javaslatára.

(6) Ha a tanuló igazolt és igazolatlan mulasztása az összefüggő szakmai gyakorlatról meghaladja az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) húsz százalékát, de

a) igazolatlan mulasztása nincs, vagy

b) az igazolatlan mulasztása nem haladja meg az összefüggő szakmai gyakorlati képzési idő (óraszám) öt százalékát és az igazolatlan mulasztását pótolta,

és a következő tanév megkezdéséig pótolja az előírt gyakorlati követelményeket, a tanuló magasabb évfolyamra léphet, amennyiben a gyakorlati képzés szervezője ezt igazolja. A magasabb évfolyamra lépés kérdésében a gyakorlati képzés szervezőjének javaslatára a szakképző iskola nevelőtestülete dönt.

40. §

(1) A gyakorlati képzést folytató szervezet köteles értesíteni a tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskolát a tanuló gyakorlati képzésről való első alkalommal történt igazolatlan mulasztásakor.

(2) Ha a tanuló gyakorlati képzésen való igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, a harminc órát, az ötven órát, a gyakorlati képzést folytató szervezet a mulasztásról minden esetben újabb értesítést küld a szakképző iskolának.

(3) A szakképző iskola az (1)-(2) bekezdés esetén a nevelési-oktatási intézmények működési rendjéről szóló rendeletnek a mulasztás következményeire vonatkozó szabályai szerint jár el.

(4) A gyakorlati képzést szervező szakképző iskola a nevelési-oktatási intézmények működési rendjéről szóló rendelet szerint meghatározott iskolai mulasztásokról haladéktalanul értesíti a tanuló gyakorlati képzését folytató szervezetet.

41. §

(1) A gyakorlati képzést folytató szervezet a tanuló gyakorlati képzéséről köteles foglalkozási naplót vezetni.

(2) A foglalkozási naplónak tartalmaznia kell a szakmai tevékenységeket tantárgyanként, az ezekre fordított időt és a tanuló értékelését.

(3) A foglalkozási naplót a tanuló tanulói jogviszonya szerinti szakképző iskola felkérése alapján betekintésre rendelkezésre kell bocsátani. Amennyiben a gyakorlati képzést folytató szervezet a foglalkozási naplót nem tudja bemutatni, a szakképző iskola értesíti a gazdasági kamarát, amely az értesítés alapján – a 60. §-ban meghatározottak szerint – soron kívül ellenőrzi a gyakorlati képzést folytató szervezetnél a foglalkozási napló vezetésére vonatkozó előírások betartását.

(4) Azzal a gyakorlati képzést folytató szervezettel szemben, aki a foglalkozási napló vezetését a területileg illetékes gazdasági kamara felszólítása ellenére ismételten elmulasztja, a területileg illetékes gazdasági kamara – a 61. §-ban foglaltak szerint – bírságot szab ki.

(5) Amennyiben a gyakorlati képzést folytató szervezet a foglalkozási napló vezetését a bírság kiszabását követően ismételten elmulasztja, a területileg illetékes gazdasági kamara a gyakorlati képzést folytató szervezetet három évre eltiltja a gyakorlati képzés folytatásától.

XIII. Fejezet

A tanulószereződés

25. A tanulószereződés kötésére jogosult tanuló

42. §

(1) Gyakorlati képzés szervezése céljából tanulószereződés – a (2) bekezdésben meghatározott iskolatípusban és évfolyamon – az iskolai rendszerű szakképzésben magyarországi székhellyel működő köznevelési intézményben, a nappali rendszerű iskolai oktatás keretében részt vevő azon tanulóval köthető, aki a gazdasági kamara által szervezett szintvizsgát teljesítette.

(2) Tanulószereződés

a) a szakiskolai képzésben részt vevő, középfokú iskolai végzettséggel nem rendelkező tanulóval a második szakképzési évfolyam kezdetétől,

b) a szakiskolai képzésben részt vevő azon tanulóval, aki korábban a középiskola utolsó évfolyamát teljesítette, az adott képzés első szakképzési évfolyamának kezdetétől,

c) a szakközépiskolai képzésben részt vevő azon tanulóval, aki a középiskola utolsó évfolyamát teljesítette, a középiskola utolsó évfolyamát követő első szakképzési évfolyam kezdetétől

kezdődő hatállyal köthető. A szakképzési évfolyam kezdetén a keresztfélévben induló évfolyam kezdő időpontját is érteni kell.

(3) Tanulószereződés a (2) bekezdésben meghatározott időponttól kezdődő hatállyal azzal a tanulóval köthető, aki a szakképesítésre jogszabályban előírt egészségügyi feltételeknek, pályaalkalmassági követelményeknek megfelel.

(4) A tanuló szerződést, a tanuló szerződés módosítását és felmondását írásba kell foglalni. A tanuló szerződés tartalmát a felek csak közös megegyezéssel vagy egyezséggel módosíthatják.

(5) A tanuló egyidejűleg csak egy hatályos tanuló szerződéssel rendelkezhet.

(6) Tanuló-elő szerződés köthető a szakiskolai képzésben részt vevő tanulóval az első szakképzési évfolyamon, a szakképzési kerettantervben az első szakképzési évfolyamra meghatározott gyakorlati képzési idő legfeljebb tíz százalékára. A tanuló-elő szerződésre egyebekben a tanuló szerződésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni azzal, hogy a tanuló tanuló pénzbeli juttatásra nem jogosult, és a tanuló-elő szerződést kötő gyakorlati képzést szervező a gyakorlati képzés költségeire a szakképzési hozzájárulás forrásaiból támogatásra nem tarthat igényt.

26. A tanuló szerződés kötésére jogosult szervezet

43. §

(1) Tanuló szerződést az a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezet vagy – a (2) bekezdésben meghatározott – egyéb olyan szerv, szervezet (a továbbiakban együtt: gyakorlati képzést szervező szervezet) köthet, amely a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek nyilvántartásában (a továbbiakban e fejezet alkalmazásában: nyilvántartás) szerepel.

(2) A tanuló szerződés kötésére jogosult egyéb szerv, szervezet

a) a köznevelési intézmények kivételével az egészségügyi, művészeti, közművelődési, oktatási és szociális ágazatba tartozó gyakorlati képzést szervező

aa) költségvetési szervként működő intézmény,

ab) alapítvány, egyesület, egyházi jogi személy,

ac) alapítvány, egyesület, egyházi jogi személy fenntartásában működő intézmény, továbbá

b) az agrárágazatba tartozó gyakorlati képzést szervező östermelő.

(3) A nyilvántartást a tanuló gyakorlati képzését vállaló kérelmező telephelye szerinti területileg illetékes gazdasági kamara vezeti (a továbbiakban: nyilvántartást vezető szerv).

(4) A nyilvántartásba kérelmére az a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezet vagy – a (2) bekezdésben meghatározott – egyéb olyan szerv, szervezet vehető fel, amely rendelkezik az e törvényben, továbbá a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről szóló kormányrendeletben a gyakorlati képzés folytatására meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel és vállalja, hogy kötelezően alkalmazza az adott szakképesítésre kiadott szakképzési kerettantervet.

27. A nyilvántartás tartalma

44. §

(1) A nyilvántartás tartalmazza

a) a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezet megnevezését, székhelyét, adószámát, képviselőjének és a gyakorlati képzésért felelős személy nevét,

b) azon szakképesítés(ek)nek a megnevezését és azonosító számát, amelyekre a gyakorlati képzőhely a felkészítést nyújtja,

c) a nyilvántartásba vétel időpontját,

d) a nyilvántartásba vételi eljárást lefolytató, területileg illetékes gazdasági kamara nevét, székhelyét, képviselőjének nevét, továbbá a nyilvántartásba vételi eljárásban részt vevő szakértő(k) nevét,

e) a gyakorlati képzést szervező szervezet által gyakorlati képzésre fogadható tanulók számát szakképesítésenkénti csoportosításban, továbbá

f) a hatályos, az – 54. §-ban szabályozottak szerint – szüneteltetett, a megszűnt tanulószerveződést és együttműködési megállapodást, továbbá ezeknek a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek nyilvántartásáról szóló kormányrendeletben előírt adatait.

(2) A nyilvántartás – a tanulószerveződés és az együttműködési megállapodás kivételével – nyilvános, azt a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium, valamint a gazdasági kamara a saját honlapján közzéteszi. A közzétett adatokat a nyilvántartást vezető szerv döntését követő nyolc napon belül frissíteni kell. A tanulószerveződést és az együttműködési megállapodást is tartalmazó nyilvántartáshoz a nyilvántartást vezető hozzáférést biztosít a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és az állami szakképzési és felnőttképzési szerv részére.

28. A nyilvántartásba történő felvételi eljárás

45. §

(1) A nyilvántartásba vétel iránti kérelmet a nyilvántartást vezető szervnek kell benyújtani. A nyilvántartást vezető szerv a nyilvántartásba vétel iránti kérelemnek helyt ad, ha a kérelmező az e törvényben és a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek nyilvántartásáról szóló kormányrendeletben előírt feltételeknek megfelel.

(2) A nyilvántartást vezető szerv a nyilvántartásba vétel iránti kérelmet a szakmai szervezet vagy szakmai kamara véleményének kikérésével bírálja el, amennyiben a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara hatáskörébe sem.

(3) A nyilvántartást vezető szerv a nyilvántartásba vétel során a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint jár el.

(4) A gyakorlati képzést szervező szervezet megszűnése esetén a nyilvántartást vezető szerv a szervezetet törli a nyilvántartásból a szervezet bejelentése alapján vagy hivatalból.

(5) A nyilvántartást vezető szerv döntésével szemben fellebbezésnek a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint van helye. A nyilvántartásba vétel során a nyilvántartást vezető szerv által hozott döntéssel szemben benyújtott fellebbezést az állami szakképzési és felnőttképzési szerv bírálja el. A fellebbezést az állami szakképzési és felnőttképzési szervnek kell címezni, de az első fokú határozatot meghozó, területileg illetékes gazdasági kamaránál kell benyújtani. A nyilvántartást vezető szerv a fellebbezést az eljárás összes irataival, valamint a fellebbezéshez fűzött szakmai véleményével együtt tíz napon belül továbbítja az állami szakképzési és felnőttképzési szervnek.

(6) A gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek nyilvántartása tartalmának és a nyilvántartásba vételi eljárás részletes szabályait kormányrendelet állapítja meg.

29. A tanulószerveződés megkötése

46. §

(1) A gazdasági kamara feladata a tanulószerveződés megkötésének elősegítése. Ha a gazdasági kamara közreműködése eredményeként nem kerül sor tanulószerveződés megkötésére, a gazdasági kamara tájékoztatja erről a tanuló jogviszonya szerinti szakképző iskolát. Ebben az esetben a szakképző iskola gondoskodik a tanuló gyakorlati képzéséről.

(2) A tanulószerveződést a nyilvántartást vezető szerv tartja nyilván. A tanulószerveződést, a módosított tanulószerveződés egy példányát a gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerveződés megkötését, módosítását követő öt munkanapon belül megküldi a nyilvántartást vezető szervnek. A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerveződés megszűnését öt munkanapon belül bejelenti a nyilvántartást vezető szervnek.

(3) A nyilvántartást vezető szerv a tanulószerveződés megszűnésének tényét a megszűnés bejelentésétől számított öt munkanapon belül átvezeti a nyilvántartáson.

(4) A nyilvántartást vezető szerv a tanulószerveződést – mint megszünt tanulószerveződést – a megszűnésétől számított öt évig szerepelteti a nyilvántartásban.

47. §

(1) A tanuló gyakorlati képzését vállaló szervezet a tanulószerveződés megkötésére vonatkozó szándékát a tanév megkezdése előtti május hó tizenötödik napjáig jelenti be a nyilvántartást vezető szervnek és a tanuló szakmai elméleti képzését ellátó szakképző iskolának. A megkötött tanulószerveződést a gyakorlati képzését szervező szervezet öt napon belül megküldi a nyilvántartást vezető szerv részére ellenjegyzés céljából.

(2) A tanulószerveződést legkésőbb a tanév megkezdése előtt kell megkötöni. A nyilvántartást vezető szerv a tanulószerveződést a megküldéstől számított tíz napon belül ellenjegyzi, ha a tanulószerveződés megfelel e törvény előírásainak. Az aláírt és ellenjegyzett tanulószerveződés egy példányát a nyilvántartást vezető szerv az ellenjegyzéstől számított öt napon belül megküldi a szakképző iskolának.

(3) A tanulószerveződés az ellenjegyzéssel válik érvényessé, és a tanulószerveződésben megjelölt naptól hatályos.

(4) A tanulószerveződés alapján a tanuló az e törvény szerint járó juttatásokra – a tanévkezdést követően megkötött tanulószerveződést kivéve – a tanév kezdő napjától jogosult.

30. A tanulószerveződés tartalma

48. §

(1) A tanulószerveződés tartalmazza

a) a gyakorlati képzést szervező szervezet adatait (nevét, székhelyét, elérhetőségét, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartási számát, törvényes képviselőjének nevét),

b) a tanuló természetes személyazonosító adatait (nevét, lakcímét, tanulói azonosítóját, elérhetőségét, törvényes képviselőjének nevét),

c) a szakmai elméleti képzést nyújtó szakképző iskola adatait (nevét, székhelyét, elérhetőségét, OM azonosítóját, törvényes képviselőjének nevét),

- d) az OKJ-val azonos módon a szakképesítés megnevezését és a képzési időt,
  - e) a gyakorlati képzés helyét, a tanuló gyakorlati képzéséért felelős személyt,
  - f) a tanulót e törvény alapján megillető pénzbeli juttatás összegét,
  - g) az f) pontban meghatározott tanulói juttatás emelésének, csökkentésének a gyakorlati képzést szervező szervezetnél képzésben részt vevő valamennyi tanulóra érvényes egységes feltételeit és szempontrendszerét, továbbá
  - h) a gyakorlati képzést szervező szervezet által a tanuló számára – a jogszabály alapján járó juttatásokon és kedvezményeken felül – biztosított egyéb juttatások és kedvezmények megjelölését, azok mértékét és nyújtásának feltételeit.
- (2) A tanulószerveződés tartalmazza a gyakorlati képzést szervező szervezet arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy a tanuló számára – egészségvédelmi és munkavédelmi szempontból biztonságos munkahelyen – a szakképzési kerettantervnek megfelelő gyakorlati képzésről és nevelésről gondoskodik.
- (3) A tanulószerveződés tartalmazza a tanuló arra vonatkozó kötelezettségvállalását, hogy
- a) a gyakorlati képzést szervező szervezet képzési rendjét megtartja, a képzésre vonatkozó utasításait végrehajtja,
  - b) a szakmai gyakorlati ismereteket a képességeinek megfelelően elsajátítja,
  - c) a biztonsági, egészségügyi és munkavédelmi előírásokat megtartja,
  - d) nem tanúsít olyan magatartást, amellyel a gyakorlati képzést szervező szervezet jogos gazdasági vagy egyéb érdekeit veszélyeztetné.

31. A tanulószerveződés megszűnésének egyes esetei

49. §

- (1) A tanulószerveződés megszűnik
- a) ha a tanuló sikeres komplex szakmai vizsgát tett, a szakmai bizonyítvány kiállításának napján,
  - b) a szakképző iskolából való kizárással, vagy a tanulói jogviszonynak a nemzeti köznevelésről szóló törvényben szabályozott esetekben történő megszűnésének napján, amennyiben a tanuló az iskolai tanulmányait harminc napon belül más szakképző iskolában nem folytatja,
  - c) a gyakorlati képzést szervező szervezet jogutód nélküli megszűnésének napján,
  - d) a gyakorlati képzést szervező szervezetnek a gyakorlati képzésben való részvételtől eltiltó határozata jogerőre emelkedésének napján, azonnali végrehajtás elrendelése esetén a határozat közlésének a napján,
  - e) közös megegyezéssel történő megszüntetés esetén a közös megegyezésben megjelölt napon,
  - f) rendes felmondás esetén a felmondás közlésétől számított tizenötödik napon,
  - g) rendkívüli felmondás esetén a felmondás közlésének napján,
  - h) a tanuló halála napján.
- (2) Ha a tanulószerveződés az (1) bekezdés c) és d) pontja alapján szűnik meg, a nyilvántartást vezető szerv a szakképző iskolával együttműködve köteles elősegíteni a tanuló további gyakorlati képzését és a tanulószerveződés megkötését.

(3) Az (1) bekezdés a) és b) pontja esetében a szakképző iskola haladéktalanul értesíti a tanulói jogviszony megszűnésének napjáról a tanuló gyakorlati képzését szervező szervezetet és a nyilvántartást vezető szervet.

50. §

(1) A tanulószerveződés felmondással való megszüntetése – az 51. és 52. §-ban meghatározottak szerint – rendes vagy rendkívüli felmondással történhet.

(2) A felmondást írásban kell közölni. A tanulószerveződés felmondását közölni kell a szakképző iskolával és a nyilvántartást vezető szervvel.

51. §

(1) A tanuló a tanulószerveződést a nyilvántartást vezető szervvel történt egyeztetést követően, jogszabálysértésre hivatkozva a jogszabálysértés pontos megjelölésével rendkívüli felmondással felmondhatja. Az egyeztetésnek ki kell terjednie a gyakorlati képzést szervező szervezettel kapcsolatban a tanuló által megjelölt jogszabálysértés körülményeinek tisztázására.

(2) A tanulószerveződést rendkívüli felmondással bármelyik fél megszüntetheti, ha a másik fél

a) a tanulószerveződésben vállalt lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben megszegi, vagy

b) egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a tanulószerveződés fenntartását lehetetlenné teszi,

és emiatt lehetetlenné válik, vagy jelentős akadályba ütközik a tanuló komplex szakmai vizsgára történő felkészülése, vagy a gyakorlati képzés további biztosítása a tanuló részére.

(3) A gyakorlati képzést szervező szervezet rendkívüli felmondással abban az esetben is megszüntetheti a tanulószerveződést, ha a szakképző iskola a tanulót elégtelen tanulmányi eredmény miatt a képzési idő alatt másodszor utasította a szakképzési évfolyam megismétlésére.

(4) Bármelyik fél rendes felmondással akkor mondhatja fel a tanulószerveződést, ha más gyakorlati képzést szervezőnél a tanuló tanulószerveződéssel történő foglalkoztatása biztosított.

(5) A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerveződést nem mondhatja fel

a) a tanuló betegségének időtartama alatt, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy évig,

b) üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedés esetén a táppénzre való jogosultság teljes ideje alatt,

c) a terhesség ideje alatt, továbbá a szülést követő hatodik hónap végéig.

52. §

(1) A gyakorlati képzést szervező szervezet a rendkívüli felmondást indokolni köteles. Az indokolásból a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Vita esetén a rendkívüli felmondás indokának valóságát és okszerűségét a gyakorlati képzést szervező szervezetnek kell bizonyítania.

(2) A felek a rendkívüli felmondással szemben a felmondás közlésétől számított tizenöt napon belül bírósághoz fordulhatnak.

(3) A keresetnek a rendkívüli felmondás végrehajtására – az 51. § (3) bekezdésében foglaltak kivételével – halasztó hatálya van.

53. §

(1) A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerveződés megszűnésével egyidejűleg értesíti a nyilvántartást vezető szervet és a szakképző iskolát a tanulószerveződés megszűnéséről.

(2) A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulószerveződés megszűnésekor a tanuló részére igazolást állít ki a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati ismeretekről.

54. §

(1) A tanulói jogviszonynak a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján történő szüneteltetése alatt a tanulószerveződésből eredő jogok és kötelezettségek nem illetik meg és nem terhelik a feleket (a tanulószerveződés szüneteltetése).

(2) A tanuló tanulói jogviszonya szüneteltetésének kezdetéről és végéről a szakképző iskola haladéktalanul értesíti a gyakorlati képzést szervező szervezetet és a nyilvántartást vezető szervet.

55. §

Kiskorú tanuló esetén a tanulószerveződés megkötéséhez, a tanuló részéről történő felmondásához és módosításához be kell szerezni a szülő (gyám) írásbeli hozzájárulását is.

XIV. Fejezet

Az együttműködési megállapodás

32. Az együttműködési megállapodás feltételei

56. §

(1) A tanuló gyakorlati képzése a gyakorlati képzést folytató és szervező szakképző iskola és a gyakorlati képzés feltételeivel részben vagy egészben rendelkező szakképzési hozzájárulásra kötelezett gazdálkodó szervezet vagy költségvetési szervként működő intézmény, alapítvány, egyesület, egyházi jogi személy, alapítvány, egyesület, egyházi jogi személy fenntartásában működő intézmény, östermelő közötti együttműködési megállapodás alapján abban az esetben folytatható, ha

a) a szakmai és vizsgakövetelményben a gyakorlati képzésre előírt képzési idő negyven százaléknál kevesebb,

b) a gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola és a gyakorlati képzést folytató szervezetnél csak az összefüggő szakmai gyakorlat kerül megszervezésre,

c) a gyakorlati képzést szervező szakképző iskola csak részben rendelkezik a gyakorlati képzés feltételeivel, ezért – a művészeti szakképesítések kivételével – a tanuló kiegészítő gyakorlati képzésére a gyakorlati képzést szervező szervezetnél kerül sor a szakmai és vizsgakövetelményben a gyakorlati képzésre előírt képzési idő legfeljebb negyven százalékában, vagy

d) a tanuló gyakorlati képzésére költségvetési szervnél kerül sor.

(2) Az együttműködési megállapodást írásba kell foglalni. Az együttműködési megállapodásra a Polgári Törvénykönyvnek a megbízási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) Attól a tanévtől, amelyben az (1) bekezdés c) pontja szerinti kiegészítő gyakorlati képzés aránya – a művészeti szakképesítések kivételével – meghaladja az arra a tanévre a szakképzési kerettantervben előírt gyakorlati képzési idő negyven százalékát, együttműködési megállapodás nem köthető.

(4) Ha a tanuló gyakorlati képzése részben vagy egészben együttműködési megállapodás alapján folyik, a gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola.

(5) A szakképző iskola az együttműködési megállapodás megkötését megelőzően és azt követően folyamatosan ellenőrzi a gyakorlati képzés személyi és tárgyi feltételei meglétét a gyakorlati képzés feltételeivel részben vagy egészben rendelkező gyakorlati képzést folytató szervezetnél, valamint gondoskodik arról, hogy a tanuló gyakorlati képzése a szakképzési kerettantervnek megfelelően folyjon.

33. Az együttműködési megállapodás tartalma

57. §

Az együttműködési megállapodás a következőket tartalmazza:

a) az együttműködési megállapodást kötő felek nevét (cégnevét), székhelyét, adószámát, statisztikai számjelét, cégjegyzék számát, egyéni vállalkozói nyilvántartási számát, egyéb szervezet nyilvántartási számát és a szakképző iskola OM azonosítóját,

b) a gyakorlati képzést folytató szervezetnél gyakorlati képzésben részt vevő tanulók szakképesítésenkénti és évfolyamonkénti létszámát,

c) a szakképző iskola szakmai programjában szereplő gyakorlati képzés időtartamát, valamint a gyakorlati képzést folytató szervezetnél folyó kiegészítő gyakorlati képzés arányát tanévenként,

d) a gyakorlati képzés tárgyi feltételrendszerének leírását,

e) a szakképző iskola feladatait és kötelességeit a gyakorlati képzés megszervezésével kapcsolatban,

f) a gyakorlati képzést folytató szervezet feladatait és kötelességeit a szakmai gyakorlati képzés megszervezésével kapcsolatban,

g) a tanulókat e törvény szerint megillető juttatásokat, a felelősségbiztosítás költségeit,

h) azt, hogy a gyakorlati képzési idő egyes szakaszaiban hol és milyen formában (tanműhely, csoportos gyakorlati képzési hely, egyedi munkahely) valósul meg a gyakorlati képzés, továbbá ki gondoskodik a tanulók felügyeletéről.

XV. Fejezet

Az ellenőrzés

34. A hatósági, a törvényességi és a szakmai ellenőrzés a szakképzésben

58. §

(1) A szakképzés ellenőrzési rendszere hatósági és törvényességi, továbbá szakmai ellenőrzésből áll.

(2) Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti és a szakképző iskola által szervezett gyakorlati képzés hatósági és törvényességi ellenőrzése a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározottak szerint folyik. A tanulószerveződés és az együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzés komplex szakmai és hatósági ellenőrzését a gazdasági kamara végzi. A komplex szakmai vizsga hatósági ellenőrzését a területileg illetékes megyei, fővárosi kormányhivatal végzi.

(3) Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti képzés és a szakképző iskola által szervezett gyakorlati képzés szakmai ellenőrzése az országos szakképzési névjegyzék részét képező szakértői névjegyzékben (a továbbiakban: szakértői névjegyzék) szereplő szakértő bevonásával a nemzeti köznevelésről szóló törvényben meghatározottak szerint folyik. A komplex szakmai vizsga szakmai ellenőrzését a szakképesítésért felelős miniszter végzi. A szakértői névjegyzéket az állami szakképzési és felnőttképzési szerv vezeti.

(4) A szakképesítésért felelős miniszter kezdeményezheti a komplex szakmai vizsgát szervező vagy a 12. § (1) bekezdésében szereplő szakképzést folytató intézmény vizsgaszervezési tevékenységének – a (2) bekezdés szerinti – ellenőrzését. A szakképesítésért felelős miniszter által kezdeményezett ellenőrzést a megyei, fővárosi kormányhivatal köteles lefolytatni. A komplex szakmai vizsgát vizsgaszervezési engedély alapján szervező intézmény vizsgaszervezési tevékenységének ellenőrzése a 18. § (3) bekezdése szerint történik.

(5) Az iskolarendszeren kívüli szakmai képzés ellenőrzése – a (4) bekezdésben foglaltak kivételével – a felnőttképzésről szóló törvényben meghatározottak szerint folyik.

35. A szakképzés országos és térségi szakmai ellenőrzése

59. §

(1) Az iskolai rendszerű szakképzésnek a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti országos és térségi pedagógiai-szakmai ellenőrzésébe bevonni kívánt szakképző iskolákra évente egyszer a szakképesítésért felelős miniszter tesz javaslatot az oktatásért felelős miniszternek.

(2) A kormányhivatal pedagógiai-szakmai ellenőrzési feladatai ellátása során a szakképző iskolákat ellenőrző háromtagú szakértői csoport legalább két tagja a szakértői névjegyzékben szereplő szakértő.

(3) Az iskolai rendszerű szakképzésben a szakmai elméleti képzésben és a szakképző iskola által szervezett gyakorlati képzésben a szakképzési kerettanterv teljesülésének szakmai-pedagógiai ellenőrzését a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter – a szakképesítésért felelős miniszter javaslatára vagy egyetértésével – közvetlenül is elrendelheti

a szakértői névjegyzéken szereplő szakértők bevonásával. Az ellenőrzés költségeit a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által vezetett minisztérium költségvetésébe kell betervezni.

(4) A (2) bekezdés szerinti szakmai ellenőrzés tapasztalatairól a kormányhivatal évente országos és megyei szintű összefoglalót készít, amelyet az oktatásért felelős miniszter megküld a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszternek és az ágazatába tartozó szakképesítés tekintetében a szakképesítésért felelős miniszternek.

(5) A komplex szakmai vizsga eseti szakmai ellenőrzését a szakképesítésért felelős miniszter a gazdasági kamara vagy az országos gazdasági érdekképviseleti szervezetek, vagy amennyiben a szakképesítés nem tartozik egyik gazdasági kamara vagy országos gazdasági érdekképviseleti szervezet hatáskörébe sem, a szakmai szervezet vagy szakmai kamara bevonásával végzi. Az ellenőrzés kiterjedhet a vizsgatevékenységekre, a vizsgarészekre, a vizsganapokra vagy a teljes vizsgára.

(6) A komplex szakmai vizsga eseti szakmai ellenőrzése a vizsgaszervező, a szakmai vizsgabizottság és a szakmai vizsgabizottság munkáját segítő szakértők – a komplex szakmai vizsga színvonalas lebonyolítása, illetve a vizsgázók felkészültségének hatékony mérése érdekében folytatott – tevékenységének vizsgálatára irányul.

36. A gazdasági kamara komplex ellenőrzése a gyakorlati képzés során

60. §

(1) A nyilvántartásban szereplő gyakorlati képzést szervező szervezet szakképzési tevékenységét – a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint – a gazdasági kamara ellenőrzi a tanulóval tanulói jogviszonyban álló szakképző iskola, a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő (gyám) megkeresése alapján vagy egyébként hivatalból. Az ellenőrzésben részt vesz azon szakképző iskola képviselője, amellyel a gyakorlati képzésen részt vevő tanuló tanulói jogviszonyban áll. A szakképző iskola, amennyiben nem ért egyet az ellenőrzés megállapításaival vagy az ellenőrzésről hozott határozattal, azokra észrevételt tehet. A szakképző iskola képviselője ellenőrzés során tett észrevételét az ellenőrzés jegyzőkönyvében rögzíteni kell, a határozatra tett észrevételét a határozat záradékaként csatolni kell.

(2) A gyakorlati képzés ellenőrzését a nyilvántartásba vételi eljárásra irányadó szabályoknak megfelelően kell lefolytatni azzal, hogy az ellenőrzés alapján a területileg illetékes gazdasági kamara által hozott határozat ellen fellebbezést az ellenőrzésben részt vevő szakképző iskola is benyújthat.

(3) A területileg illetékes gazdasági kamara a gyakorlati képzés ellenőrzése során megvizsgálja, hogy a gyakorlati képzést szervező vagy folytató szervezet rendelkezik-e az e törvényben, valamint a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről szóló kormányrendeletben a gyakorlati képzés folytatására meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel. Vizsgálja továbbá, hogy a gyakorlati képzést folytató szervezet a gyakorlati képzést a szakképesítésre kiadott szakképzési kerettanterv szerint folytatja-e. A gyakorlati képzést folytató szervezet ellenőrzése kiterjedhet a tanulószerveződés és az együttműködési megállapodás tartalmának vizsgálatára is, továbbá kiterjed arra, hogy a gyakorlati képzőhely a tanulószerveződésben vállalt kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tesz-e.

(4) A gazdasági kamara vizsgálata a gyakorlati képzés ellenőrzés során – a (3) bekezdésben foglaltak mellett – kiterjed a szakoktató alkalmazási feltételeire, a maximális csoportlétszámra, a tanulói terhelésre, a tanulói kedvezmények és juttatások biztosítására, az

adott képzésre jellemző tanulói munka- és balesetvédelemre, a foglalkozási napló vezetésére, valamint az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó rendelkezésekben és a 7. § (1) bekezdés h) pontja szerinti eszköz- és felszerelési jegyzékben foglaltak megtartására.

(5) Amennyiben a szakképesítés nem tartozik a gazdasági kamara hatáskörébe, a (3)-(4) bekezdés szerinti ellenőrzést a területileg illetékes gazdasági kamara a szakmai szervezettel vagy szakmai kamarával együttműködve végzi.

(6) Az együttműködési megállapodás alapján folyó gyakorlati képzés esetén a (3)-(4) bekezdés szerinti ellenőrzést – az (5) bekezdésben foglaltak figyelembevételével – a gazdasági kamara és a szakképző iskola együtt végzi.

61. §

(1) A területileg illetékes gazdasági kamara végzéssel kötelezi a gyakorlati képzést folytató szervezetet a jogszabálysértés azonnali megszüntetésére és a hiányzó feltételek tizenöt napon belül történő pótlására, amennyiben az ellenőrzése során azt észleli, hogy

a) a gyakorlati képzést folytató szervezet tárgyi vagy személyi feltételei nem felelnek meg a gyakorlati képzés folytatására vonatkozó jogszabályoknak,

b) a gyakorlati képzést folytató szervezet a gyakorlati képzést nem a szakképesítésre kiadott szakképzési kerettanterv szerint folytatja,

c) a tanulószerveződés nem felel meg e törvény előírásainak,

d) a gyakorlati képzést folytató szervezet a tanulószerveződésben vállalt kötelezettségeinek nem tesz maradéktalanul eleget, vagy

e) a 60. § (4) bekezdése alapján ellenőrzött feltételek valamelyikét nem teljesíti.

(2) Ha a gyakorlati képzést folytató szervezet az (1) bekezdés szerinti végzésben előírt kötelezettségének a végzésben meghatározott határidő elteltéig nem tesz eleget, a területileg illetékes gazdasági kamara a jogszabálysértés megszüntetésére ismételten – tizenöt napos határidővel – kötelezi, és egyidejűleg bírságot szab ki.

(3) Ha a gyakorlati képzést folytató szervezet

a) a feltárt jogszabálysértést nem szünteti meg,

b) a mulasztott kötelezettségét nem teljesíti,

c) ismételten jogszabálysértést követ el, vagy

d) a gyakorlati képzés folytatásának e törvényben meghatározott feltételeit továbbra sem biztosítja, és ezzel a tanuló komplex szakmai vizsgára történő eredményes felkészítését veszélyezteti,

a területileg illetékes gazdasági kamara a gyakorlati képzést szervező vagy folytató szervezetet törli a nyilvántartásból, és három évre eltiltja a gyakorlati képzés folytatásától. Erről a jogsértést megállapító határozat egyidejű megküldésével a tanulóval tanulói jogviszonyban álló szakképző iskolát, a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt (gyámot) tájékoztatni kell. A területileg illetékes gazdasági kamara a nyilvántartásból törülő és a gyakorlati képzés folytatásától eltiltó határozat egy példányát megküldi az érintett szakképesítésért felelős miniszternek.

(4) A (3) bekezdés szerinti határozatot a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben és a szakképesítésért felelős miniszter által vezetett minisztérium, valamint a gazdasági kamara honlapján közzé kell tenni.

62. §

(1) Ha a területileg illetékes gazdasági kamara nyilvántartásba vétel hiányában nyújtott gyakorlati képzés folytatásáról szerez tudomást, a gazdasági kamara a gyakorlati képzést nyilvántartásba vétel hiányában nyújtót figyelmezteti, és gondoskodik arról, hogy a tanuló gyakorlati képzése a jogszabályoknak megfelelően folyjon, és erről egyidejűleg értesíti a szakképző iskolát.

(2) Ha

a) a figyelmeztetésben részesített az (1) bekezdés szerinti figyelmeztetés ellenére a gyakorlati képzést továbbra is nyilvántartásba vétel hiányában nyújtja, vagy

b) a területileg illetékes gazdasági kamara eltiltó határozat ellenére nyújtott gyakorlati képzés folytatásáról szerez tudomást,

a területileg illetékes gazdasági kamara a gyakorlati képzést azonnal felfüggeszti, és ezzel egyidejűleg a gyakorlati képzést jogellenesen nyújtóval szemben bírságot szab ki, továbbá haladéktalanul gondoskodik a tanulót tanulószerveződés keretében foglalkoztató gyakorlati képzést szervező szervezet kiválasztásáról. Ebben az esetben a gazdasági kamara a gyakorlati képzést nyilvántartásba vétel hiányában vagy eltiltó határozat ellenére nyújtót a döntés közzétételétől számított három évre eltiltja gyakorlati képzés folytatásától.

(3) A gyakorlati képzés folytatásától eltiltó határozat esetén a gyakorlati képzést jogellenesen nyújtó köteles maradéktalanul visszatéríteni – a jogsértést megállapító döntés közzétételétől számított tizenöt napon belül – a gyakorlati képzéssel összefüggésben a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény alapján elszámolt költségeit a Nemzeti Foglalkoztatási Alap képzési alaprésze javára.

(4) A gyakorlati képzést folytató szervezetek ellenőrzésének részletes szabályait kormányrendelet állapítja meg.

XVI. Fejezet

A tanulókat megillető juttatások, kedvezmények

37. A tanulói pénzbeli juttatás mértéke

63. §

(1) A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanuló részére

a) a tanulószerveződés alapján, továbbá

b) az 56. §-ban foglaltak szerint a gyakorlati képzésben szakképzési évfolyamon együttműködési megállapodás alapján, nappali rendszerű oktatásban részt vevő tanuló részére az összefüggő szakmai gyakorlat idejére

pénzbeli juttatást köteles fizetni.

(2) Tanulószerveződés alapján kifizetett tanulói pénzbeli juttatás havi mértékének legkisebb összege annak a szakképzési évfolyamnak az első félévében, amelyben a tanuló tanulószerveződés alapján vesz részt szakképzésben, ha – a szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott elméleti és gyakorlati képzési idő arányát figyelembe véve – a gyakorlati képzési idő eléri

- a) a nyolcvan százalékot, a hónap első napján érvényes kötelező legkisebb havi munkabér (a továbbiakban: minimálbér) tizenöt százalékának 1,3-szerese,
- b) a hetven százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 1,2-szerese,
- c) a hatvan százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 1,1-szerese,
- d) az ötven százalékot, a minimálbér tizenöt százaléka,
- e) a negyven százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 0,9-szerese,
- f) a harminc százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 0,8-szerese,
- g) a húsz százalékot, a minimálbér tizenöt százalékának 0,7-szerese.

(3) A tanulmányi kötelezettségének eredményesen eleget tett tanuló pénzbeli juttatásának (2) bekezdés szerinti mértékét a szakképzési évfolyam további féléveiben a tanuló szerződésben meghatározott szempontok figyelembevételével emelni kell, a tanuló tanulmányi előmenetelének, a gyakorlati képzés során nyújtott teljesítményének és szorgalmának figyelembevételével.

(4) Ha a tanuló elégtelen tanulmányi eredménye miatt évismétlésre köteles, pénzbeli juttatásának havi mértéke a megismételt szakképzési évfolyam első félévében az előző félévre megállapított pénzbeli juttatás fele. A további félévekben – az újabb tanévismétlés esetét kivéve – a pénzbeli juttatás mértékének megállapítására a (3) bekezdés az irányadó.

(5) Ha a tanuló a befejező szakképzési évfolyamon az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket nem teljesíti, a tanítási év utolsó tanítási napját követő naptól a tanuló szerződés alapján tanulói juttatásra nem jogosult. Ha a tanuló elégtelen tanulmányi eredménye miatt évismétlésre köteles, a következő tanév első tanítási napjától a (4) bekezdés szerint foglaltakat kell alkalmazni.

(6) A 48. §-ban foglaltakon túl a tanulói pénzbeli juttatás kifizetésének módját és legkésőbbi időpontját, a tanulói pénzbeli juttatásból történő terhek levonására vonatkozó tájékoztatás módját és a tanulói pénzbeli juttatással kapcsolatos valamennyi lényeges körülményt a tanuló szerződésben kell rögzíteni.

64. §

(1) A tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanuló szerződés alapján – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a tanuló szerződés hatályba lépésének napjától, teljes hónapra illeti meg.

(2) Ha a tanuló szerződés a tanév megkezdése után, hónap közben jön létre vagy szűnik meg, a tanulót a tanulói pénzbeli juttatás időarányos része illeti meg.

(3) A tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanuló szerződés alapján a tanév szorgalmi időszakot követő időtartamára, július és augusztus hónapra is megilleti. A befejező szakképzési évfolyamon a tanulót a tanulói pénzbeli juttatás a tanulmányok befejezését követő első komplex szakmai vizsga utolsó napjáig illeti meg.

(4) A tanulót a 67. § (1) bekezdése alapján megillető betegszabadság időtartamára tanulói pénzbeli juttatásának hetven százaléka illeti meg.

(5) A tanulói pénzbeli juttatást utólag, a Munka Törvénykönyve szabályai figyelembevételével kell kifizetni a tanuló részére.

(6) A tanuló részére járó tanulói pénzbeli juttatásból levonásnak csak jogszabály, végrehajtható határozat vagy a tanuló hozzájárulása alapján van helye. A levonásra a Munka Törvénykönyvének a munkabérből történő levonásra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

(7) Jogalap nélküli kifizetés esetén a tanulói pénzbeli juttatást a tanulótól a Munka Törvénykönyvében szabályozott módon lehet visszakövetelni.

38. A gyakorlati képzésen együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanuló részére kifizetett tanulói pénzbeli juttatásra vonatkozó külön rendelkezések

65. §

(1) A gyakorlati képzésen együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanuló részére az összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára fizetett tanulói pénzbeli juttatás havi összege nem lehet kevesebb a 63. § (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tanulói pénzbeli juttatás mértékénél.

(2) Az együttműködési megállapodás alapján fizetendő tanulói pénzbeli juttatás az összefüggő szakmai gyakorlaton töltött, valamennyi megkezdett hét után jár. Az együttműködési megállapodás alapján fizetendő tanulói pénzbeli juttatás heti összege az (1) bekezdés alapján fizetendő pénzbeli juttatás havi összegének egynegyed része.

(3) Az együttműködési megállapodás alapján fizetendő pénzbeli juttatás összegét a mulasztott napok arányában csökkenteni kell, ha a tanuló a gyakorlatról távol marad.

39. A tanulót megillető szünet és felkészülési idő

66. §

(1) A gyakorlati képzésben részt vevő tanulót tanévenként azokban a tanévekben, amelyekben a tizenkilencedik életévét még nem tölti be, legalább harmincöt nap, ezt követően legalább harminc nap pihenőnap illeti meg. A pihenőnap kiadásánál figyelemmel kell lenni a tanulókat a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján megillető őszi, téli, tavaszi és nyári szünet kiadásának rendjére.

(2) A gyakorlati képzésben részt vevő tanuló a tanulmányokat befejező komplex szakmai vizsga előtt a vizsgára való felkészülés céljából, a gyakorlati képzést szervező vagy folytató szervezettel történt megállapodás alapján gyakorlati képzésen vehet részt. A gyakorlati képzésben részt vevő tanulót ebben az esetben is, egy alkalommal legalább tíz nap egyéni felkészülési idő illeti meg. Az egyéni felkészülési időt közvetlenül a komplex szakmai vizsga előtt, az e bekezdés szerinti gyakorlati képzés idejének terhére, összefüggően kell kiadni.

(3) A pihenőnap és az egyéni felkészülési idő munkanapokban számítandó, kiadásánál a heti rendes pihenőnapokat és a munkaszüneti napokat figyelmen kívül kell hagyni.

40. A tanulóra vonatkozó munkajogi szabályok

67. §

(1) A tanulót a tanulószerveződés alapján a betegsége idejére a Munka Törvénykönyve alapján tíz nap betegszabadság illeti meg. A tanuló a betegszabadságot meghaladó betegsége idejére a társadalombiztosítási jogszabályok szerint táppénzre jogosult. A betegszabadságra egyebekben a Munka Törvénykönyve szabályait kell alkalmazni.

(2) Üzemi baleset és foglalkozási betegség esetén a gyakorlati képzésen tanulószerveződés alapján részt vevő tanuló részére a társadalombiztosítási szabályok szerinti ellátás jár.

(3) A tanuló szerződés alapján a terhes és a szülő tanulót a Munka Törvénykönyve szerinti szülési szabadság illeti meg.

41. A tanulókat megillető egyéb juttatások

68. §

(1) A tanulót a gyakorlati képzésével összefüggésben – az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól szóló miniszteri rendelet rendelkezései szerinti – kedvezményes étkeztetés, útiköltség-térítés, munkaruha, egyéni védőfelszerelés (védőruha), tisztálkodási eszköz és a gyakorlati képzést szervező szervezetnél a tanuló által választott szakképesítéssel betöltött munkakörben foglalkoztatottak részére biztosított juttatások illetik meg.

(2) A gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulót a gyakorlati képzés során elért eredménye, teljesítménye alapján jutalomban, prémiumban, egyéb más juttatásban vagy szociális támogatásban részesítheti.

42. Kártérítési felelősség

69. §

(1) A tanuló a tanuló szerződésből eredő kötelezettségeinek vétkes megsértésével a gyakorlati képzést folytató szervezetnek okozott kárt köteles megtéríteni.

(2) Ha a tanulót a gyakorlati képzésben való részvétel során kár éri, a gyakorlati képzést folytató szervezet köteles azt megtéríteni.

70. §

(1) A tanuló és a gyakorlati képzést folytató szervezet kártérítési felelősségére tanuló szerződés esetén – a (2) bekezdés kivételével – a Munka Törvénykönyve kártérítési felelősségi szabályait kell alkalmazni.

(2) A tanuló a gyakorlati képzést folytató szervezetnek gondatlanságból okozott kár értékének ötven százalékát köteles megtéríteni azzal, hogy a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a tanuló pénzbeli juttatásának egyhavi összegét.

(3) A gyakorlati képzésen részt vevő tanuló részére a gyakorlati képzés szervezője – a tanuló által okozott, de a tanuló által meg nem térített károk fedezetére – felelősségbiztosítást köteles kötni.

(4) A tanuló szerződéssel kapcsolatos jogviták elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik. A jogvitát megelőzően a gazdasági kamara közvetít a felek között a vita feloldása érdekében.

HATODIK RÉSZ

A SZAKKÉPZÉS IRÁNYÍTÁSI ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSI RENDSZERE

XVII. Fejezet

A szakképzés kormányzati feladatai

43. A Kormány

71. §

(1) A Kormány a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter és a szakképesítésért felelős miniszterek által vezetett minisztériumok legfőbb kormányzati irányítási szerveként szabályozza a szakképzésnek a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter és a szakképesítésért felelős miniszter hatáskörét meghaladó kérdéseit.

(2) A Kormány az (1) bekezdésben meghatározott feladatkörében kiadja az OKJ-t és az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljait, a szakmai vizsgaszabályzatot, valamint a komplex szakmai vizsgák szakmai ellenőrzésének általános szabályait,

(3) A Kormány meghatározza a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek nyilvántartásának és ellenőrzésének, a szakképzés megkezdésének és folytatásának, a pályaorientációnak és a pályakövetésnek a szabályait és a komplex szakmai vizsgával kapcsolatos díjakat, továbbá azon szakképesítéseket, amelyek a 84. § (5) bekezdése alapján a szakképző iskola fenntartóját költségvetési hozzájárulás igénybevételére jogosítják.

44. A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter

72. §

(1) A szakképzés irányítását a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter látja el, amelynek keretében meghatározza

- a) a tanulókat a 63-65. §-ok és a 68. § alapján megillető juttatásokat,
- b) az országos szakképzési (szakmai vizsgálónöki, szakmai vizsgabizottsági tagi, szakképzési szakértői) névjegyzék elkészítésének és kiadásának szabályait, valamint
- c) a komplex szakmai vizsga szervezésére vonatkozó vizsgaszervezési engedély megszerzésére irányuló engedélyezési eljárás igazgatási szolgáltatási díját és a díj megfizetésének szabályait.

(2) A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter

- a) ellátja a képzési alaprészel kapcsolatban a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvényben meghatározott feladatokat,
- b) létrehozza és működteti a Nemzeti Képesítési Bizottságot,
- c) az állami szakképzési és felnőttképzési szerv vezetője útján összeállíttatja a szakképesítésért felelős miniszter ágazatába tartozó szakképesítések modulterképei alapján az országos modulterképet (a továbbiakban: országos modulterkép) és gondoskodik annak nyilvánosságá hozataláról,

d) létrehozza a regionális fejlesztési tanácsokkal együttműködő, a fővárosi, megyei szakképzési feladatellátást koordináló, a szakképzés minőségi fejlesztését segítő – a 81. §-ban meghatározott – fővárosi, megyei fejlesztési és képzési bizottságokat (a továbbiakban: megyei fejlesztési és képzési bizottság), és a gazdasági kamarával együtt gondoskodik működési feltételeiknek biztosításáról,

e) kidolgoztatja és kiadja

ea) a szakiskolai képzésben szakképesítésenként a szakmai elméletre, továbbá a kilencedik évfolyamon, tanműhelyben folyó szakmai gyakorlatra, továbbá a tizedik és tizenegyedik évfolyamon, gyakorlati képzést folytató szervezetnél szervezett szakmai gyakorlati képzésre,

eb) a szakközépiskolákban ágazatonként a kilencedik-tizenkettedik évfolyamra a szakmai elméletre, továbbá a szakmai gyakorlatra, valamint

ec) a szakközépiskolákban szakképesítésenként az érettségi vizsgát követő szakképzési évfolyamokra a szakmai elméletre, továbbá a szakmai gyakorlatra

vonatkozó kötelező szakképzési kerettanterveket,

f) kezdeményezi a közismereti tárgyak oktatásához a szakiskolákban, továbbá a szakközépiskolákban kötelezően alkalmazandó kerettantervek elkészítését és kiadását az oktatásért felelős miniszternél, valamint

g) közvetlenül – vagy az állami szakképzési és felnőttképzési szerv vezetője útján, a 14. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével – valamennyi szakképesítés tekintetében megbízza a szakmai vizsgabizottság elnökét.

(3) A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az OKJ alapján hatáskörébe utalt szakképesítések tekintetében ellátja a szakképesítésért felelős miniszter 73. §-ban meghatározott feladatait.

(4) A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az iskolai rendszerben oktatott szakképesítések tekintetében az (1) bekezdés b), valamint a (2) bekezdés e) és f) pontjában meghatározott hatáskörét az oktatásért felelős miniszterrel egyetértésben gyakorolja.

(5) A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott hatáskörét az államháztartásért felelős miniszterrel, az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott hatáskörét az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben gyakorolja.

(6) A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az (1) bekezdésben meghatározott hatáskörét a szakképesítésért felelős miniszterekkel, a szakképzés koordinációjában és fejlesztésében hatáskörrel rendelkező regionális, fővárosi és megyei testületekkel együttműködve látja el.

45. A szakképesítésért felelős miniszter

73. §

(1) A szakképesítésért felelős miniszter az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében meghatározza

a) a szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit,

b) a szakmai vizsgáztatás és a komplex szakmai vizsga szakmai ellenőrzésének részletes szabályait,

- c) a 3. § (3) bekezdés a) pontja szerinti mestervizsga követelményeit,
- d) a vizsgaszervezési engedély megszerzésének és a szakmai vizsgaszervezési tevékenység folytatásának speciális szakmai, tárgyi és személyi feltételeit, valamint
- e) a komplex szakmai vizsga szervezésére kijelölt, irányítása alá tartozó intézményt.
- (2) A szakképesítésért felelős miniszter az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében
- a) javaslatot tesz az állam által elismert szakképesítésre,
- b) meghatározza a képzés időtartamát, a szakképesítés szakmai tantárgyait, tananyagegységeit, szakmai követelménymoduljait és az ehhez tartozó modulterképet,
- c) elkészítteti és a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter részére megküldi az ágazatába tartozó szakképesítések modulterképét,
- d) kidolgoztatja a szakmai tantárgyak és tananyagegységek (modulok) tankönyveit és egyéb tanulmányi segédleteit,
- e) gondoskodik a szakmai elméleti és gyakorlati képzést ellátó pedagógusok továbbképzésének szervezéséről, valamint a szaktanácsadás megszervezéséről és működtetéséről,
- f) évente legalább kétszer alkalommal javaslatot tesz az országos szakképzési névjegyzékre történő felvételre,
- g) javaslatot tesz a szakmai vizsgaszabályzatra,
- h) gondoskodik az országos szakmai tanulmányi versenyek szervezéséről,
- i) közvetlenül vagy a vizsgabizottságok útján gondoskodik a komplex szakmai vizsga vizsgafeladatainak teljesítésére alkalmas vizsgatevékenységek (írásbeli, szóbeli, gyakorlati, interaktív) vizsgafeladatairól, értékelési útmutatóiról és egyéb dokumentumairól, valamint
- j) közreműködik a komplex szakmai vizsgának a kormányhivatal által folytatott hatósági ellenőrzésében.
- (3) A szakképesítésért felelős miniszter – közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint – az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében megsemmisítheti a komplex szakmai vizsga eredményét, valamint érvénytelenné nyilváníthatja a kiállított, szakképesítést tanúsító bizonyítványt, ha bebizonyosodik, hogy a komplex szakmai vizsgát jogellenesen szervezték meg, vagy a bizonyítványt jogellenesen állították ki. Az érvénytelenné nyilvánított bizonyítványt be kell vonni és meg kell semmisíteni. A szakképesítésért felelős miniszter az e bekezdés szerint meghozott határozatát – indokolás nélkül – a Magyar Közlöny mellékletként megjelenő Hivatalos Értesítőben közzéteszi.
- (4) A szakképesítésért felelős miniszter az (1)-(2) bekezdésben foglalt feladatai ellátásának elősegítésére kutató és fejlesztő-szolgáltató intézetet működtethet.
- (5) A honvédelemért, a rendészetért, valamint az adópolitikáért felelős miniszter az ágazatához tartozó szakképesítések tekintetében meghatározhatják a szakképesítés birtokában végzett tevékenység gyakorlásához szükséges szakmai ismeretek megújításának rendjét és szabályait.

46. Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv

74. §

- (1) Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv

a) a szakmai követelménymodulokról szóló kormányrendelet alapján összeállítja és nyilvánosságra hozza az országos modulterképet,

b) működteti a nemzeti referencia és koordináló központot, valamint a szakképzési tájékoztatási és információs központot,

c) kezeli a komplex szakmai vizsgák adatait és a törzslapokat magába foglaló központi nyilvántartást, valamint az abban szereplő, a vizsgázóra vonatkozó természetes személyazonosító adatokat,

d) ellátja a szakképzési hozzájárulással, valamint a szakképzési és felnőttképzési támogatások kezelésével összefüggő, a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvényben meghatározott feladatokat,

e) ellátja a Felnőttképzési Akkreditáló Testület

ea) hatáskörébe tartozó akkreditációs ügyek elbírálásának előkészítését,

eb) titkársági feladatait,

f) nyilvántartást vezet az akkreditált intézményekről és programokról, valamint

g) vezeti az országos szakképzési névjegyzéket.

(2) Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv feladatainak ellátása során együttműködik a szakképesítésért felelős miniszter által vezetett minisztériummal, a 73. § (4) bekezdésében meghatározott kutató- és fejlesztő-szolgáltató intézetekkel és – az állami szakképzési és felnőttképzési szerv szakképzéssel összefüggő és köznevelést érintő feladatai tekintetében – a megyei, fővárosi kormányhivatalokkal.

(3) Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv az (1) bekezdés c) pontjában szereplő törzslapokat tartalmazó központi nyilvántartás adatait elzártan, ötven évig más által nem hozzáférhető módon őrzi.

(4) Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv az általa őrzött törzslapokat ötven év után átadja az illetékes levéltárnak, és az átadott törzslapok központi nyilvántartási adatait törli.

(5) A nyilvántartás alapján az elveszett, ellopott, megrongálódott vagy megsemmisült bizonyítványról bizonyítványmásodlatot állít ki kérelemre az állami szakképzési és felnőttképzési szerv.

(6) A jogutód nélkül megszűnt szakmai vizsgaszervező esetében az állami szakképzési és felnőttképzési szerv kérelemre kiállítja az Europass bizonyítvány-kiegészítőt.

(7) Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által elkészített szakmai vizsgatételeknek az általa működtetett vizsgaközpontok részére történő eljuttatásával kapcsolatos feladatokat a megyei, fővárosi kormányhivatal látja el az állami szakképzési és felnőttképzési szerv feladat- és hatásköréről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint.

XVIII. Fejezet

Az országos gazdasági kamara

75. §

(1) A gazdasági kamara a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodás alapján – az országos gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel együttműködve – kidolgozza és gondozza a megállapodásban szereplő szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményét, és

e szakképesítések tekintetében ellátja a 73. § (2) bekezdés a), b), h), i) pontjában meghatározott feladatokat. A gazdasági kamara által kidolgozott szakmai és vizsgakövetelményt a szakképesítésért felelős miniszter rendeletben határozza meg.

(2) A szakképesítésért felelős miniszter és a gazdasági kamara között létrejött megállapodás tartalmazza a gazdasági kamara és az országos érdekképviseleti szervek megállapodását a vizsgabizottsági névjegyzékre kerülés javaslattételének módjára vonatkozóan. A megállapodást a szakképesítésért felelős miniszter és a gazdasági kamara mindenki számára hozzáférhető módon a honlapján közzéteszi.

(3) Ha a gazdasági kamara az (1) bekezdés szerinti feladatait bármilyen ok miatt nem tudja ellátni, a szakképesítésért felelős miniszter intézkedik a feladat visszavételéről.

(4) A gazdasági kamara az országos gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel együttműködve

a) meghatározza azoknak a szakképesítéseknek a körét, amelyekre a 3. § (3) bekezdés a) pontjában foglaltak céljából mesterképzés folytatható és mestervizsgáztatás szervezhető,

b) kidolgozza a mestervizsga követelményeit, amelyet a szakképesítésért felelős miniszter rendeletben ad ki, továbbá

c) gondoskodik a mesterképzés és -vizsgáztatás feltételeiről.

(5) A gazdasági kamara a szakképzésben való közreműködésről, a területi szervezetei közötti együttműködésről írásbeli megállapodást köt az országos gazdasági érdekképviseleti szervezetekkel. Azokkal a szakképesítésekkel kapcsolatban, amelyek nem tartoznak egyetlen gazdasági kamara vagy országos gazdasági érdekképviseleti szervezet hatáskörébe sem, a gazdasági kamara az e törvényben meghatározott szakképzési feladatok ellátásának módjáról megállapodást köt a szakmai szervezettel vagy szakmai kamarával.

(6) A területileg illetékes gazdasági kamara az iskolarendszeren kívüli szakképzés tekintetében a felnőttképzésről szóló törvényben foglaltak szerint közreműködik a gyakorlati képzés ellenőrzésében.

76. §

(1) A gazdasági kamara – a pályaorientáció részletes szabályairól szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint – közreműködik a pályaorientációval összefüggő, e törvényben meghatározott feladatok ellátásában.

(2) A területileg illetékes gazdasági kamara a szakképző iskolával együttműködve ellátja a tanulószövetség megkötésének alapjául szolgáló szintvizsga szervezését, továbbá a honlapján közzéteszi a szintvizsga feladatbankot.

(3) A gazdasági kamara a megállapodásban szereplő szakképesítések tekintetében szervezi és koordinálja a megállapodásban meghatározott szakmai versenyeket, amelyekhez kidolgozza a versenyszabályzatot és versenyfelhívást. A gazdasági kamara a versenyfelhívást évente – a tanév rendjéről szóló rendeletben előírt közzétételi határidőt harminc nappal megelőzően – megküldi a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter részére. A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter a versenyfelhívást a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben közzéteszi, amelyet ezzel egyidejűleg a gazdasági kamara megjelentet a honlapján.

(4) A gazdasági kamara ellátja a WorldSkills és az EuroSkills versenyekre történő előkészítéssel, felkészítéssel és a versenyeken való részvétellel kapcsolatos feladatokat, továbbá megszervezi és koordinálja a WorldSkills és az EuroSkills előválogató versenyét. A

WorldSkills és az EuroSkills versenyekkel kapcsolatos további feladatokról a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter és a gazdasági kamara megállapodást köt.

XIX. Fejezet

A szakképzés országos és megyei érdekegyeztetése

77. §

A szakképzés országos stratégiai kérdéseinek érdekegyeztetése a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács (a továbbiakban: NGTT) és a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács keretei között valósul meg.

47. A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács

78. §

(1) A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter felnőttképzéssel és szakképzéssel kapcsolatos feladatainak ellátását a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács (a továbbiakban: Tanács) segíti. A Tanács szakmai döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő országos testületként működik.

(2) A Tanács

a) véleményt nyilvánít

aa) a szakképzési és felnőttképzési rendszer fejlesztését érintő stratégiai kérdésekről,

ab) a szakképzési és felnőttképzési támogatási rendszer elveiről,

ac) a szakképzést és felnőttképzést érintő jogszabályok tervezetéről,

ad) a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvényben meghatározott képzési alaprészből nyújtandó támogatásokról és ezek felhasználásáról,

b) javaslatot tesz

ba) a képzési alaprész decentralizált keretének (a továbbiakban: decentralizált keret) a megyék közötti felosztására,

bb) a képzési alaprész központi keretéből nyújtandó támogatásokra,

bc) az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevő felnőttek elhelyezkedési lehetőségeit elősegítő intézkedésekre,

bd) szakmai követelmények, tananyagok, valamint új eljárások kifejlesztésére és ehhez anyagi források biztosítására,

be) az OKJ módosításának rendjéről szóló kormányrendeletben részére meghatározott feladatok tekintetében,

c) értékeli az iskolai rendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzés eredményességét, valamint a szakképzési tananyagok és a szakmai követelmények alkalmazását,

d) ajánlásokat tesz a szakképzésben szakképesítést szerzett pályakezdő szakemberek elhelyezkedési lehetőségeinek tapasztalataival, különös tekintettel az állástalan fiatalok helyzetével összefüggésben.

79. §

- (1) A Tanács tagjainak megbízatása hároméves időtartamra szól.
- (2) A Tanács tizenkilenc tagból áll.
- (3) A Tanács
  - a) a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter, valamint a szakképesítésért felelős miniszterek egy-egy (összesen hét) képviselőjéből,
  - b) a szakképzésben érdekelt civil szervezetek által javasolt összesen egy személyből,
  - c) a szakképzés, a felnőttképzés és a felsőoktatás területén elismert egy-egy (összesen három) szakértőből,
  - d) a szakképzés területén működő szakmai társadalmi szervezetek összesen egy képviselőjéből,
  - e) a felnőttképzést folytató intézmények érdekképviseleti szervezeteinek összesen egy képviselőjéből,
  - f) az NGTT-ben képviselettel rendelkező országos munkaadói és munkavállalói szövetségek egy-egy (összesen kettő) képviselőjéből,
  - g) az országos gazdasági kamarák egy-egy (összesen kettő) képviselőjéből,
  - h) az iskolafenntartók összesen három képviselőjébőláll.
- (4) A Tanács elnökét – a tagok közül – és tagjait a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter kéri fel. A tagok névsorát a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter a hivatalos lapjában és az általa vezetett minisztérium honlapján teszi közzé.
- (5) A Tanács ügyrendjét egyszerű szótöbbséggel maga határozza meg. Az ügyrendet az ügyrendet elfogadó üléstől számított harminc napon belül a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter hagyja jóvá az elfogadás időpontjára visszamenőleges hatállyal.
- (6) A Tanács működéséhez szükséges feltételek biztosításáról a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter az állami szakképzési és felnőttképzési szerv útján gondoskodik.
- (7) A (2) bekezdés c) pontja szerinti felsőoktatás területén elismert szakértő személyére a Magyar Rektori Konferencia tesz javaslatot.

48. A Nemzeti Képesítési Bizottság

80. §

- (1) A Nemzeti Képesítési Bizottság a szakképzés tartalmi szerkezetének folyamatos fejlesztését és korszerűsítését szolgáló szakmai javaslattevő, véleményező testület.
- (2) A Nemzeti Képesítési Bizottság folyamatosan figyelemmel kíséri a szakképzési szerkezet fejlesztését, a gazdasági, munkaerő-piaci, technikai-technológiai folyamatokat, és ennek alapján javaslatot tehet – az OKJ módosításának rendjéről szóló kormányrendeletben foglaltaknak megfelelően – az OKJ módosítására.
- (3) A Nemzeti Képesítési Bizottság létszáma harminc fő, tagjai a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter, az oktatásért felelős miniszter, a gazdasági kamara, az országos gazdasági érdekképviseleti szervezetek, valamint az ágazat egészében érdekelt szakmai kamarák által delegált képviselők.

(4) A Nemzeti Képesítési Bizottság működtetéséről az állami szakképzési és felnőttképzési szerv gondoskodik.

49. A megyei fejlesztési és képzési bizottság

81. §

(1) A megyei fejlesztési és képzési bizottság (a továbbiakban: bizottság) a szakképzés fejlesztése és a munkaerő-piaci igények érvényesítése céljából létrehozott konzultációs, véleményező, javaslattevő és tanácsadó fővárosi, megyei testület.

(2) A bizottság közreműködik a munkaerő-piaci információk, a foglalkoztatási, foglalkoztathatósági adatok és prognózisok alapján a nemzetgazdasági igények és a szakképzés fejlesztésének összehangolásában.

(3) A bizottság az (1) bekezdésben meghatározott feladatkörében javaslatot tesz a gazdaság igényeit és a munkaerő-piaci kereslet adatait, valamint az országos, regionális, fővárosi és megyei beiskolázást figyelembe véve a szakképzés fővárosi, megyei szükségleteire. A bizottság javaslatot tesz az adott megyében székhellyel rendelkező fenntartó tekintetében, fenntartónként az általuk folytatott szakképzésben indított, állami költségvetési hozzájárulásban részesíthető és a nem támogatott szakképesítésekre (a szakképzés irányaira) és a fenntartó által indítható szakképesítések keretszámaira (beiskolázási arányaira). A bizottság javaslattevői jogköre nem terjed ki a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által rendeletben meghatározott, munkaerő-piaci relevanciával nem rendelkező művészeti, kulturális, kézműves, hagyományőrző, továbbá a honvédelmi és rendészeti szakképesítésekre.

(4) A szakképzés irányaira és a beiskolázási arányokra vonatkozó javaslatot a bizottság

a) a felnőttoktatást is magába foglaló iskolai rendszerű szakképzésben az állam által elismert szakképesítésekre, és a szakközépiskolák ágazati képzéseire,

b) az iskolarendszeren kívüli szakképzésben az államháztartás vagy az európai uniós források által támogatott, állam által elismert szakképesítésekre

vonatkozóan a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által meghatározott formai követelményeknek megfelelően teszi meg.

(5) A bizottság a (3) bekezdés szerinti javaslatát a javaslattal érintett tanévet megelőző tanévben március 31-ig teszi meg elsősorban a munkaerő-piaci kereslet, a hiányszakképesítések és a 82. § a) pontjában meghatározott szakképzés-fejlesztési koncepciója alapján, a fenntartók által részére megküldött javaslatok figyelembevételével.

(6) A bizottság (3) bekezdés szerinti javaslatát az állami szakképzési és felnőttképzési szerv készíti elő a Kormány 84. §-ban meghatározott döntésének meghozatala céljából.

82. §

A bizottság

a) kidolgozza az iskolai rendszerű szakképzés fejlesztésének az adott megyére vonatkozó, a szakképzés irányainak és a beiskolázási arányok rövid- és középtávú tervét tartalmazó koncepcióját (szakképzés-fejlesztési koncepció), amely a megye hosszú- és középtávú területfejlesztési stratégiájának, illetve a fővárosi, megyei fejlesztési terv részét képezi,

- b) javaslatot tesz az adott megyében a szakiskolai tanulmányi ösztöndíjról szóló kormányrendeletben meghatározott ösztöndíjra jogosító szakképesítésre (hiányszakképesítés),
- c) közreműködik az iskolai rendszerű szakképzés és az iskolarendszeren kívüli szakképzés, valamint a köznevelésben és a felsőoktatásban folyó szakképzés összhangjának megteremtésében,
- d) kezdeményezi az arra hatáskörrel rendelkező szervezetek és intézmények felé – a c) pontban meghatározott feladat érvényesülése érdekében – a bizottság által indokolt változtatások megtételét,
- e) részt vesz az iskolai rendszerű szakképzés fejlesztésével összefüggő, a decentralizált kerettel kapcsolatos és az egyéb szakképzési pályázatok elkészítésében, kiírásában és értékelésében, javaslatot tesz a decentralizált keret pályázatainak nyerteseire és az általuk elnyert összeg nagyságára,
- f) fenntartói megkeresés esetén állást foglal a szakképzést érintő fenntartói döntések fővárosi, megyei munkaerő-piaci kereslettel összefüggő megalapozottságáról,
- g) együttműködik a regionális fejlesztési tanáccsal a szakképzési feladatok és a szakképzésfejlesztés tervezésében,
- h) részt vesz a pályaaorientációs és a pályakövetési rendszer működtetésében.

83. §

- (1) A bizottság létszáma hét fő.
- (2) A bizottság az NGTT-ben képvisellel rendelkező országos munkaadói, munkavállalói szövetségek, illetve azok szervezetei (kettő fő), a területi gazdasági kamarák (kettő fő), a kormányhivatal (egy fő a foglalkoztatási, egy fő a köznevelési feladatellátás tekintetében), valamint a regionális fejlesztési tanács (egy fő) képviselőiből áll.
- (3) A bizottság elnökét, társelnökét és tagjait a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter kéri fel hároméves időtartamra a bizottság munkájában való közreműködésre. A bizottság elnökére a bizottság tagjai közül a gazdasági kamara tesz javaslatot.
- (4) A szakképesítésért felelős miniszter képviselője a bizottság munkájában tanácskozási joggal vehet részt.
- (5) A bizottság működtetésével, a hatáskörébe tartozó javaslatok, állásfoglalások előkészítésével és a végrehajtással kapcsolatos feladatokat a bizottság munkaszervezeteként a gazdasági kamara látja el. A bizottság működtetési költségeinek forrását a gazdasági kamara biztosítja.
- (6) A bizottság működési rendjének részletes szabályait az egységes döntés-előkészítő, javaslattevő funkciója érvényesülése érdekében a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter rendeletben állapítja meg.

HETEDIK RÉSZ

A SZAKKÉPZÉS FINANSZÍROZÁSA ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZERE

XX. Fejezet

A szakképzés finanszírozása

84. §

(1) A szakképző iskolában a szakmai elméleti és a szakképző iskolában szervezett gyakorlati képzés költségeit – a nemzeti köznevelésről szóló törvény és a mindenkori költségvetési törvény alapján – az állami költségvetés és a fenntartó hozzájárulása biztosítja. Az egyéb gyakorlati képzés költségeit az e törvényben meghatározottak szerint a gyakorlati képzést szervező biztosítja.

(2) A gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezetnek a gyakorlati képzéshez való hozzájárulási kötelezettségét a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény szabályozza.

(3) Amennyiben a gyakorlati képzést folytató gazdálkodó szervezet az 56. §-ban szabályozott együttműködési megállapodásban rögzített feladataira a szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére költséget számolhat el, a szakképző iskola a költségvetési támogatás terhére további forrásokat nem adhat át részére.

(4) Amennyiben a gyakorlati képzést részben vagy egészben folytató szervezet nem szakképzési hozzájárulásra kötelezett, vagy az 56. §-ban szabályozott együttműködési megállapodásban rögzített feladataira a szakképzési hozzájárulási kötelezettség terhére költséget nem számolhat el, a gyakorlati képzés együttműködési megállapodás alapján folyó időarányos részére a szakképző iskola fenntartója az iskolai tanműhelyben folyó finanszírozási feltételek szerint jogosult a költségvetési támogatásra. Ebben az esetben a szakképző iskola a gyakorlati képzésben részt vevő tanuló költségeit – részben vagy egészben – megtérítheti a gyakorlati képzést részben vagy egészben folytató szervezet részére a költségvetési támogatása terhére. A költségek viselésének, megosztásának és átadásának módját a felek az együttműködési megállapodásban rögzítik.

(5) A Kormány rendeletben hozza meg az érintett tanévet megelőző év május utolsó munkanapjáig azon szakképesítésekre vonatkozó döntését, amelyekkel kapcsolatban a szakképző iskola fenntartója költségvetési hozzájárulásra jogosult. A Kormány a döntésében meggyénként és a fővárosra tekintettel meghatározza azon szakképesítések és szakközépiskolai ágazatok körét, amelyekre a szakképző iskola fenntartója

- a) korlátozás nélkül beiskolázhat,
- b) költségvetési hozzájárulásra nem jogosult,
- c) költségvetési hozzájárulást korlátozott keretszámok alapján igényelhet, ezen belül meghatározza a Kormány az adott megyében és a fővárosban iskolai rendszerű szakképzést folytató intézmények fenntartói tekintetében, fenntartónként a szakképesítések és szakközépiskolai ágazatok keretszámait.

(6) A Kormány (5) bekezdés szerinti döntése kiterjed minden olyan szakképző iskolai fenntartóra, amelynek a fővárosban vagy a megyében e törvény vagy a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján szakképzési feladat-ellátási kötelezettsége van, továbbá amely szakképzési megállapodást kötött a szakképzési feladatok ellátására.

(7) Az iskolai rendszerű szakképzésben ellátott feladatok után a szakképző iskola nem állami fenntartója akkor jogosult költségvetési hozzájárulásra, ha a fővárosi, megyei kormányhivatallal szakképzési megállapodást kötött.

(8) A fővárosi, megyei kormányhivatal – a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter egyetértésével – legfeljebb a köznevelési szerződésben meghatározott időtartamra szakképzési megállapodást köthet a szakképző iskola azon nem állami fenntartójával, amelynek nincs jogszabály alapján feladat-ellátási kötelezettsége az e törvény szerint ellátott vagy ellátni kívánt feladatok tekintetében az adott megyében vagy a fővárosban. A szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter egyetértési jogát az állami szakképzési és felnőttképzési szerv vezetője útján gyakorolja. A szakképzési megállapodás alapján a szakképző iskola nem állami fenntartója költségvetési hozzájárulásra csak az (5) bekezdés szerinti döntésnek megfelelő képzések után, a térítésmentes képzésben részt vevő tanulói után jogosult.

(9) Amennyiben a szakképző iskola szakképzési megállapodással rendelkező nem állami fenntartója a szakképző iskolának a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti átszervezéséről dönt, a fenntartó kezdeményezésére a szakképzési megállapodást a döntést követő harminc napon belül felül kell vizsgálni, és szükség esetén módosítani kell.

(10) A költségvetési hozzájárulást folyósító szerv, valamint a kormányhivatal hatósági ellenőrzése keretében ellenőrzi a szakképzési megállapodásban foglaltak és az (5) bekezdésben foglalt döntés betartását.

XXI. Fejezet

A szakképzés információs rendszere

50. A pályaeorientáció

85. §

(1) Az életpálya-tanácsadási (pályaeorientációs) szolgáltatás magában foglalja a pályainformáció-nyújtást, a pályaválasztási tanácsadást, a továbbtanulási tanácsadást, a professzionális pályatanácsadást, a foglalkoztatási és munkába állási tanácsadást, a pályakorrekciós tanácsadást és a kompetenciák fejlesztését, amely segíti a szolgáltatást igénybe vevő pályaválasztását, továbbtanulását, az egész életen át tartó tanulását és a munka világába történő bekapcsolódását az alapfokú iskolába történő felvételtől a munkaerőpiac elhagyásáig.

(2) Az iskolai rendszerű szakképzésbe történő beiskolázást az életpálya-tanácsadási szolgáltatás segíti.

(3) Az életpálya-tanácsadási szolgáltatás megvalósulhat egyéni tanácsadás, csoportos tanácsadás, távtanácsadás, valamint elérő program formájában.

(4) Az életpálya-tanácsadás feladatainak ellátásában részt vesz az alapfokú iskolai oktatást nyújtó intézmény, a szakképző iskola, az iskolafenntartó, a gazdasági kamara, a munkaadói és munkavállalói érdekképviseltek, a megyei fejlesztési és képzési bizottság, valamint a nemzeti foglalkoztatási szerv. Az életpálya-tanácsadási szolgáltatást valamennyi érintett részére elérhetővé kell tenni.

(5) Az iskolai rendszerű oktatásban és szakképzésben tanulók – kiskorú tanuló esetén a szülő (gyám) – részére egyenlő hozzáférést kell biztosítani az életpálya-tanácsadási

szolgáltatásokhoz. Ennek keretében biztosítani kell, hogy a tanuló az iskolai előmenetele során, a továbbtanulási, iskolaváltási, iskolatípus-váltási, továbbá szakmaválasztási vagy szakmaváltási döntését megelőzően legalább egyszer személyre szabott életpálya-tanácsadási szolgáltatásban részesüljön.

(6) Az életpálya-tanácsadási szolgáltatás a pályakövetési rendszer által szolgáltatott adatokon, valamint az alapfokú iskolai oktatást nyújtó intézmények és a szakképző iskolák pályaorientációs feladatellátásán alapul.

(7) Az életpálya-tanácsadási szolgáltatás feladatainak ellátását a nemzeti foglalkoztatási szerv koordinálja.

(8) Az életpálya-tanácsadási szolgáltatás feladatai ellátásának részletes szabályait kormányrendelet állapítja meg.

51. A pályakövetés

86. §

(1) Az iskolai rendszerű képzésben részt vevő tanuló a komplex szakmai vizsgája sikeres befejezését követő három éven belül – a pályakövetésről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint – adatot szolgáltat a pályakövetési rendszernek az iskolában megszerzett, államilag elismert szakképesítése hasznosulásával kapcsolatban, feltéve, hogy nem létesített foglalkoztatási jogviszonyt.

(2) A szakképző iskola a pályakövetésről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint jelentés megküldésével szolgáltat adatot a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv részére a vele tanulói jogviszonyban állt tanulók komplex szakmai vizsgájával kapcsolatban. A jelentés tartalmazza a vizsgázó nevét, tanulói azonosító számát, a megszerzett szakképesítés megnevezését, a vizsga helyét és időpontját. Az adatok személyazonosításra alkalmatlan módon feldolgozhatók, iskolánként csoportosíthatók és nyilvánosságra hozhatók. Az adatok a megküldéstől számított harminc évig tárolhatók.

(3) A szakképző iskola a honlapján – egyedi azonosításra alkalmatlan módon – nyilvánosságra hozza a szakképzési évfolyamon tanulmányaikat befejezők munkaerő-piaci helyzetével kapcsolatos, a pályakövetési rendszerben keletkezett adatokat, információkat.

(4) Az iskolarendszeren kívüli képzésben a felnőttképzési intézmény az államháztartás vagy európai uniós források által támogatott képzése tekintetében a pályakövetésről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint szolgáltat adatot a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv részére.

(5) Az iskolarendszeren kívüli, az államháztartás vagy európai uniós források által támogatott képzésben részt vevő felnőtt a képzés befejezését követő három éven belül – a pályakövetésről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint – szolgáltat adatot a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv részére a képzéssel megszerzett szakképesítés vagy egyéb kompetencia hasznosulására vonatkozóan.

(6) Ha a volt tanuló vagy iskolarendszeren kívüli képzésben részt vett felnőtt az adatszolgáltatás időpontjában vállalkozó vagy önfoglalkoztatóvá vált, közli a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv felé, hogy milyen vállalkozást, tevékenységet végez.

(7) Ha a volt tanuló vagy az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vett felnőtt foglalkoztatási jogviszonyt létesített, a foglalkoztató szolgáltat adatot a pályakövetési rendszer részére. Az adatszolgáltatás keretében közölni kell, hogy a volt tanulót milyen munkakörben foglalkoztatják, illetve milyen tevékenységet lát el.

(8) A pályakövetési rendszer működésére, az adatszolgáltatás rendjére, továbbá a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv feladataira vonatkozó részletes szabályokat kormányrendelet állapítja meg.

52. A szakképzést folytató intézményekben nyilvántartott és kezelt adatok

87. §

(1) A szakképző iskolákban az alkalmazottak, továbbá a tanulók nyilvántartott és kezelt adatairól a nemzeti köznevelésről szóló törvény, az iskolarendszeren kívüli szakképzésben részt vevők kezelt adatairól a felnőttképzésről szóló törvény melléklete rendelkezik.

(2) A komplex szakmai vizsga adatai statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai felhasználás céljára személyazonosításra alkalmatlan módon, a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által meghatározott szabályok szerint átadhatók.

NYOLCADIK RÉSZ

Záró rendelkezések

53. Felhatalmazó rendelkezések

88. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az állami szakképzési és felnőttképzési szervet rendeletben jelölje ki.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg

a) a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek nyilvántartása tartalmának és a nyilvántartásba vételi eljárásnak a részletes szabályait,

b) a gyakorlati képzést folytató szervezetek szakképzési tevékenysége ellenőrzésének és a komplex szakmai vizsga ellenőrzésének részletes szabályait,

c) a gyakorlati képzést folytató szervezetek szakképzési tevékenysége ellenőrzésével összefüggő tevékenység ellenőrzése során kiszabható bírság mértékét.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg

a) az OKJ-t, az OKJ-ba történő felvétel és az OKJ-ból való törlés eljárási rendjét,

b) a szakmai követelménymodulokat,

c) a szakmai vizsgaszabályzatot, a komplex szakmai vizsgák szakmai ellenőrzésének általános szabályait, valamint a komplex szakmai vizsgák – személyes adatok körét nem érintő – adatait tartalmazó központi nyilvántartás vezetésének szabályait,

d) a szakmai vizsgadíj és a vizsgáztatási díjak kereteit,

e) a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeit és a szakképzési megállapodás megkötésének részletes szabályait,

f) a pályaaorientációval és az egész életen át tartó életpálya-tanácsadással kapcsolatos szolgáltatások részletes szabályait, valamint a pályaaorientációval és az egész életen át tartó

életpálya-tanácsadással kapcsolatos szolgáltatásokat koordináló szervezetet, továbbá az életpálya-tanácsadást nyújtó szervezetek feladatait,

g) a pályakövetési rendszer működtetésének részletes szabályait, a pályakövetési rendszer részére történő adatszolgáltatás eljárási rendjét, továbbá kijelöli a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szervet.

(4) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg

a) a vizsgaszervezési engedély megszerzésére irányuló engedélyezési eljárás részletes szabályait, és kijelölje a komplex szakmai vizsga szervezését engedélyező hivatalt,

b) a vizsgaszervezési engedély megszerzésének és a szakmai vizsgaszervezési tevékenység folytatásának általános szakmai, tárgyi és személyi feltételeit,

c) a komplex szakmai vizsgát szervező intézmény vizsgaszervező tevékenysége ellenőrzésének részletes szabályait,

d) a komplex szakmai vizsgát szervező intézményre a szakmai ellenőrzés során, valamint a vizsgaszervezéssel összefüggő tevékenység ellenőrzése során kiszabható bírság mértékét.

(5) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy megyénként és a fővárosra tekintettel rendeletben határozza meg azon szakképesítések és szakközépiskolai ágazatok körét, amelyekre vonatkozóan a szakképző iskola fenntartója a 84. § (5) bekezdése szerint költségvetési hozzájárulásra jogosult.

(6) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg a szakképesítéseknek az Európai Képesítési Keretrendszerhez kapcsolódó Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintjeinek meghatározását és besorolását.

89. §

Felhatalmazást kap a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter, hogy – a szakképzésért felelős miniszter egyetértésével – rendeletben határozza meg

a) a tanulókat a 63-65. §-ok és a 68. § alapján megillető juttatások részletes szabályait,

b) az országos szakképzési névjegyzék elkészítését és kiadását,

c) a komplex szakmai vizsga szervezésére vonatkozó vizsgaszervezési engedély megszerzésére irányuló engedélyezési eljárás igazgatási szolgáltatási díját és a díj megfizetésének szabályait.

90. §

Felhatalmazást kap a szakképzésért felelős miniszter, hogy az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében rendeletben határozza meg

a) a kormány szakmai követelménymodulokról szóló rendelete alapján a szakképzés szakmai és vizsgakövetelményeit a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter egyetértésével,

b) a szakmai vizsgáztatás és a komplex szakmai vizsga szakmai ellenőrzésének részletes szabályait,

c) a 3. § (3) bekezdés a) pontja szerinti mestervizsga követelményeit,

d) a vizsgaszervezési engedély megszerzésének és a szakmai vizsgaszervezési tevékenység folytatásának speciális szakmai, tárgyi és személyi feltételeit és

e) a komplex szakmai vizsga szervezésére kijelölt, irányítása alá tartozó intézményt, felügyelete alá tartozó szerv által irányított intézményt.

54. Hatályba léptető rendelkezések

91. §

(1) Ez a törvény – a (2)-(4) bekezdésben foglalt kivételekkel – 2012. január 1-jén lép hatályba. Rendelkezéseit – a 92. §-ban foglaltak figyelembevételével – első ízben az ezt követően megkezdett szakképzésekre kell felmenő rendszerben alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 2. § 6., 20. és 24. pontja, a 33-34. §, a 21-24. §, a 44-45. §, a 46. § (2)-(4) bekezdése, a 60-62. § és a 63. § (4)-(5) bekezdése 2012. szeptember 1-jén lép hatályba.

(3) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 2. § 22. és 23. pontja és a 84. § 2013. január 1-jén lép hatályba.

(4) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően a 2. § 3., 4., 9., 18., 31., 32., 33. és 45. pontja, a 3. § (2) bekezdés b) pontja, a 5. § (14) bekezdése, a 29. § (1) bekezdése, a 76. § (1) bekezdése, a 82. § h) pontja és a 85-86. § 2013. szeptember 1-jén lép hatályba.

(5) A szakképző iskolában a törvény rendelkezései szerint folyó szakképzést a nemzeti köznevelésről szóló törvénnyel összhangban kell bevezetni.

(6) Az e törvény hatálybalépése előtt megkezdett szakképzéseket a beiskolázáskor hatályos rendelkezések szerint kell folytatni és befejezni.

(7) Az e törvény előírásait a Magyar Honvédség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal és a rendvédelmi szervek keretében folyó szakképzés, valamint a kormánytisztviselők jogállásáról szóló törvény, a köztisztviselők jogállásáról szóló törvény és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozók tekintetében az eltérő sajátosságok figyelembevételével kell alkalmazni. A Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek keretében szolgálati beosztás betöltésére jogosító szakképesítésre irányuló szakképzés megkezdéséhez a szakképesítésért felelős miniszter engedélye szükséges.

55. Átmeneti rendelkezések

92. §

(1) Az e törvény hatályba lépését megelőzően indult képzéseket a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) e törvény hatályba lépése előtti napon hatályos szabályai szerint kell befejezni azzal, hogy a szakiskolában és a szakközépiskolában a tanuló választása szerint az e törvény szerinti képzési formába jelentkezhet át a szakképző iskola igazgatójának az engedélye alapján e törvény beszámításra vonatkozó szabályai szerint.

(2) A közoktatásról szóló 1993. évi LXXVI. törvény e törvény hatályba lépése napján hatályos szabályai szerinti szakiskolai és szakközépiskolai képzés utoljára a 2012/2013-as tanévben indulhat felmenő rendszerben azzal, hogy a 2013/2014-es tanévtől kizárólag a nemzeti köznevelésről szóló törvényben és az e törvényben meghatározott szakiskolai és szakközépiskolai képzés indítható.

(3) Az 5. § (7) bekezdésében meghatározottakon túl e törvény hatályba lépését követően 2017. június 30-ig térségi integrált szakképző központ tagjának minősül

a) az egy vagy több állami, önkormányzati fenntartó az 5. § (1)-(4) bekezdése szerint, azonos megyében vagy a fővárosban működő összesen legalább kettő szakképző iskolája, vagy

b) egy vagy több nem állami, nem önkormányzati fenntartó és az általa fenntartott szakképző iskola addig az időpontig, ameddig az 5. § (3) bekezdésében meghatározott számítás szerint a nappali rendszerű oktatásban tanulói létszáma meghaladja az ezerötyszáz főt.

(4) Nem állami, nem önkormányzati fenntartó és az általa fenntartott szakképző iskola, a gyakorlati képzés szervezésében részt vevő gazdálkodó szervezetek vagy a felsőoktatási intézmények együttműködhetnek az 5. § (7) bekezdése vagy a (3) bekezdés szerinti térségi integrált szakképző központtal az 5. § (6) bekezdésében meghatározott, valamint az egymással megkötött együttműködési megállapodásban vállalt feladatok megvalósításában.

(5) Térségi integrált szakképző központ tagja a (4) bekezdés szerinti térségi integrált szakképző központ feladatai megvalósításában együttműködő fél, amennyiben e törvény hatályba lépéséig hatályos szabályok szerint is a térségi integrált szakképző központ feladatainak a megvalósításában vett részt.

(6) Ha az 5. § (7) bekezdésében és a (3)-(4) bekezdésben meghatározott térségi integrált szakképző központ több jogi személyiséggel rendelkező tagból áll, a térségi integrált szakképző központ tagjai kijelölik azt a jogi személyt, amely a térségi integrált szakképző központ nevében jogokat szerezhet és kötelezettségeket vállalhat. A jogi személyt kijelölő megállapodásban a felek rendelkeznek a kijelölést megelőzően keletkezett jogok és kötelezettségek gyakorlásának és viselésének módjáról és az ehhez kapcsolódó jogutódlás kérdéseiről.

(7) A (6) bekezdésben meghatározott jogi személy lehet a térségi integrált szakképző központ valamely tagja, vagy a térségi integrált szakképző központ által alapított (létrehozott) nonprofit jogi személy.

(8) A (3) bekezdés a) pontja szerinti azonos térségi integrált szakképző központ tagja lehet egy vagy több állami, önkormányzati fenntartó és egy vagy több állami, önkormányzati fenntartónak az 5. § (1)-(4) bekezdése szerint, a fővárosban és Pest megyében működő legalább kettő szakképző iskolája.

(9) Az 5. § (1)-(3) bekezdése szerinti feltételek teljesítéséhez szükséges döntést a szakképző iskola fenntartója 2013. május 31-ig hozza meg azzal, hogy a döntés alapján a szakképző iskola legkésőbb 2013. szeptember 1-jétől kizárólag az 5. § (1)-(3) bekezdése szerint működhet.

(10) Az Szt. e törvény hatályba lépése előtti napon hatályos 2. § (5)-(6) bekezdése szerint megalakult térségi integrált szakképző központ 2013. augusztus 31-ig az Szt. e törvény hatályba lépése előtti napon hatályos 2. § (5)-(6) bekezdése szerint működhet tovább, de 2013. szeptember 1-jét követően csak abban az esetben minősül térségi integrált szakképző központnak,

a) ha az 5. § (7) bekezdésében meghatározott feltételeket teljesíti, vagy

b) ha a térségi integrált szakképző központ létrehozására vagy továbbfejlesztésére szolgáló olyan uniós támogatásban részesült, amelyben a térségi integrált szakképző központ fenntartási kötelezettsége került előírásra és

ba) az 5. § (7) bekezdésében meghatározott, vagy

bb) a (3)-(5) bekezdésben meghatározott feltételeket teljesíti.

(11) Amennyiben a kedvezményezett az Szt. e törvény hatályba lépése előtti napon hatályos 2. § (5)-(6) bekezdése szerint megalakult térségi integrált szakképző központ létrehozására vagy továbbfejlesztésére szolgáló olyan uniós támogatásban részesült, amelyben

a térségi integrált szakképző központ fenntartási kötelezettsége került előírásra, azonban az uniós támogatás visszafizetési kötelezettsége nélkül nem teljesíthetők az 5. § (1)-(4) bekezdésében előírt feltételek, úgy az állami, önkormányzati fenntartó 2017. június 30-ig azon szakképző iskolája tekintetében mentesül az 5. § (1)-(4) bekezdésében és az 5. § (8) bekezdésében előírt feltételek teljesítésének kötelezettsége alól, amely vonatkozásában az 5. § (1)-(4) bekezdésében előírt feltételek teljesítése visszafizetési kötelezettséget eredményezne. Ebben az esetben a térségi integrált szakképző központ tagja lehet több megyei kormányhivatal is.

(12) A (11) bekezdésben meghatározott esetben a szakképző iskola állami, önkormányzati fenntartója 2013. május 31-ig vagy legkésőbb a térségi integrált szakképző központ létrehozására vagy továbbfejlesztésére szolgáló uniós támogatással érintett projekt lezárását követő három hónapon belül megvizsgálja az 5. § (1)-(4) bekezdésében előírt feltételek teljesítésének lehetőségét, és kezdeményezi az érintett uniós támogatásban illetékes irányító hatóságnál a támogatási szerződés módosítását. A szakképző iskola állami, önkormányzati fenntartója az 5. § (1)-(4) bekezdésében előírt feltételek teljesítésének kötelezettsége alól részben vagy egészben az irányító hatóság megállapítása alapján mentesülhet, köteles azonban az 5. § (1)-(4) bekezdésében előírt feltételeket az irányító hatóság mentesítő határozatában nem érintett szakképző iskolái tekintetében teljesíteni.

(13) A (11) bekezdésben meghatározott esetben a (3) bekezdés b) pontja szerinti térségi integrált szakképző központ tagja lehet az állami, önkormányzati intézményfenntartó és szakképző iskolája. Ebben az esetben a szakképző iskola fenntartója több térségi integrált szakképző központ tagja is lehet.

(14) E törvény hatályba lépését követően új térségi integrált szakképző központ csak az 5. § (7) bekezdése szerint hozható létre.

(15) A szakképző iskolában szakmai elméleti és gyakorlati tárgyat oktatóra vonatkozóan a 30. §-ban a pedagógus-életpálya előmeneteli és illetményrendszerével összefüggő szabályokat a nemzeti köznevelésről szóló törvény pedagógus-életpályára vonatkozó szabályainak hatályba lépésétől kell alkalmazni.

(16) A 29. § (1) bekezdésében meghatározott térítésmentes szolgáltatásokra vonatkozó szabályokat első ízben a 2013/2014-es tanévben a szakképző iskolában tanulmányokat megkezdő tanulók képzése során kell alkalmazni.

(17) A gyakorlati képzést folytató szervezetenél folyó gyakorlati képzésben gyakorlati oktatóként azon szakképesítések tekintetében, amelyekben a mestervizsga követelményei kiadásra kerültek, 2014. augusztus 31-ig olyan személy is részt vehet, aki mestervizsgával nem rendelkezik, de a 30. § (1) bekezdésében foglalt egyéb követelményeknek megfelel.

(18) A szakképesítésért felelős miniszter az ágazatába tartozó szakképesítések tekintetében 2013. december 31-ig dolgoztathatja ki azok központi programjait (tanterveit), és gondoskodhat nyilvánosságra hozatalukról. A gazdasági kamara 2013. december 31-ig gondoskodik az iskolai rendszerű szakmai képzés keretében oktatót, a 75. § (1) bekezdésében meghatározott megállapodásban szereplő szakképesítések központi programjainak kidolgozásáról. Az e törvény hatályba lépését megelőzően kiadott és az e törvény hatálybalépését követően a gazdasági kamara által kidolgozott központi programokat a 2014/2015-ös tanévben megkezdett képzésekben lehet utoljára alkalmazni felmenő rendszerben azzal, hogy az e törvényben meghatározott szakképzési kerettanterv kiadását követően induló képzésekben már csak a szakképzési kerettanterv alapján folyhat képzés.

(19) Ahol e törvény valamelyik szabálya a szakképzési kerettantervvel kapcsolatos kötelezettséget, előírást, feltételt határoz meg, a szabály szakképzési kerettantervre vonatkozó

előírását, kötelezettségét, feltételét a vonatkozó szakképzési kerettanterv kiadását követő tanév első tanítási napjától kell alkalmazni.

(20) A 43. § (2) bekezdésében meghatározott, tanulószerveződés kötéseire jogosult egyéb szerv, szervezet 2013. január 1-jétől köthet tanulószerveződést.

(21) Az e törvény hatályba lépésekor hatályos tanulószerveződések legkésőbb 2012. december utolsó munkanapjáig veszi nyilvántartásba a gazdasági kamara a 44-45. §-ban meghatározottak szerint.

(22) Az e törvény hatályba lépésekor hatályos tanulószerveződések a 48. § és a 63. § (6) bekezdése szerinti tartalommal, a 2011. december 31-ig megkötött hatályos együttműködési megállapodásokat az 57. §-ban meghatározott tartalommal 2012. március 31-ig kötelesek a szervező felek módosítani. A módosítás lebonyolításában a gazdasági kamara működik közre.

(23) Új tanulószerveződés és új együttműködési megállapodás e törvény hatályba lépését követően csak az e törvényben foglalt szabályok szerint köthető azzal, hogy az e törvény hatályba lépésekor hatályos tanulószerveződés és együttműködési megállapodás alapján legkésőbb 2012. szeptember 1-jéig folyhat gyakorlati képzés.

(24) A szakközépiskola az e törvény hatályba lépése előtti napon hatályos szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény alapján felsőfokú szakképzésben képzést utoljára a 2012/2013-as tanévben indíthat.

(25) Az e törvény szerint meghatározott tartalmú Országos Képzési Jegyzéket a Kormány legkésőbb 2012. április 30-ig adja ki.

(26) Az e törvény szerint meghatározott tartalmú szakmai és vizsgakövetelményeket a szakképesítésért felelős miniszter legkésőbb 2012. május 31-ig adja ki.

(27) Az e törvény szerint meghatározott szakképzési kerettanterveket a szakképesítésért és felnőttképzésért felelős miniszter legkésőbb 2012. július 31-ig adja ki.

(28) Az e törvény hatályba lépése előtti napon hatályos Szt. alapján szakmai vizsgát az iskolai rendszerű szakképzésben utoljára a 2012/2013-as tanévben indított képzésben, de legkésőbb 2017. július 31-ig, javító- és pótló vizsgát legkésőbb 2017. december 31-ig lehet tenni. Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben e törvény hatályba lépése előtti napon hatályos Szt. alapján szakmai vizsgát utoljára az e törvény alapján az adott szakképesítésre kiadott szakképzési kerettanterv megjelenésének napjától számított hatodik hónap utolsó munkanapján indított képzésben, javító- és pótló vizsgát legkésőbb a szakmai vizsgát követő egy évig lehet tenni.

(29) A szakképesítésért felelős miniszter – a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint – 2012. december 31-ig megvonhatja az általa feljogosított intézménytől a komplex szakmai vizsga szervezésének jogát. A szakképesítésért felelős miniszter az e bekezdésben szabályozott határozatát – indokolás nélkül – a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben közzéteszi.

(30) Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv 2012. december 31-ig ellátja a 2011-es bevallások tekintetében a szakképzési hozzájárulással kapcsolatban a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvényben meghatározott feladatokat.

(31) A bizottság a 81. § (3)-(5) bekezdésében meghatározott javaslatát a 2013/2014-es tanévre vonatkozóan 2012. július 31-ig teszi meg.

(32) A Kormány a 84. § (5)-(6) bekezdésében meghatározott döntését első alkalommal a 2012/2013-as tanévre vonatkozóan 2012. szeptember 30-ig hozza meg azzal, hogy a döntés

a szakképesítéseket megyékre és a fővárosra lebontva határozza meg a 84. § (5) bekezdés a) és b) pontjai szerinti csoportosításban.

(33) A Kormány a 88. § (6) bekezdésében meghatározott rendeletet 2013. május 31-ig adja ki.

56. Az Európai Unióra vonatkozó és nemzetközi vonatkozású rendelkezések

93. §

Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 94/33/EK irányelve (1994. június 22.) a fiatal személyek munkahelyi védelméről,

b) az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról (9-11. cikk),

c) a Tanács 2010/707/EU Határozata (2010. október 21.) a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról (Melléklet 7-9. Iránymutatás)

57. Módosító rendelkezések

94. §

(1) A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2011. évi ... törvény (a továbbiakban: Szht.) 5. § a) pont aa) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[5. §. A szakképzési hozzájárulás teljesíthető

a) a szakképzésről szóló törvényben foglaltak szerint]

„aa) a szakközépiskola vagy szakiskola (a továbbiakban együtt: szakképző iskola) és a hozzájárulásra kötelezett között létrejött együttműködési megállapodás alapján, az iskolai rendszerű szakképzésben a nappali rendszerű oktatásban és a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, vagy”

[folytatott gyakorlati képzés – ideértve a szorgalmi idő befejezését követő összefüggő szakmai gyakorlatot is – szervezésével,]

(2) Az Szht. 19. § (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) Az alaprész központi keretéből az iskolai rendszerű képzéssel összefüggésben – az (1) bekezdésben foglaltakon túl – támogatható]

„b) a szakképzésről szóló törvényben meghatározott szakképzési megállapodással rendelkező szakképzést folytató intézményben,”

[folytatott szakképesítést, illetve szakképzettséget és végzettséget nyújtó képzés tárgyi feltételeinek a fejlesztésére irányuló beruházás.]

58. Hatályon kívül helyező rendelkezések

95. §

Hatályát veszti a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény.

INDOKOLÁS

Általános indokolás

Az elmúlt időszak folyamatos változásai ellenére az iskolarendszer kibocsátása szerkezetében és mennyiségében is egyre távolabb került a munkaerőpiac valós igényétől. Ebben jelentős szerepet játszott a szakképzés szabályozási eszközeinek tartalma is. A kétkezi munka leértékelődött, egyes ágazatokban szakmunkáshiány alakult ki, miközben egyre többen szereztek a munkaerőpiac által nem igényelt szakképesítést, vagy szakmai végzettség nélkül hagyták el az iskolarendszert. Az iskolai rendszerű szakképzésben elkerülhetlenné vált emiatt az átfogó, a szakképzés minden elemére kiterjedő változtatás, amelyet egy koherens, átfogó új szakképzési törvényjavaslat elfogadását követően lehet megvalósítani.

A szakképzésről szóló törvényjavaslat elfogadásával megvalósítható célok:

- A képzési szerkezetnek a szakirányok és a létszámok vonatkozásában a gazdaság igényeihez történő igazítása,
- A szakképzési intézményrendszer és a térségi integrált szakképző központ rendszerének átlátható, koordinált és költség-hatékony működtetése,
- A szakképzés szerepének erősítése a társadalmi felzárkózásban, a hátrányos helyzetű fiatalok képzésben tartásában, annak érdekében, hogy szakképzett munkavállalóként lépjenek be a munkaerőpiacra,
- a fiatalok a munkaerőpiacra történő lépés feltételül szolgáló, államilag elismert első szakképesítésüket az iskolai rendszerű szakképzésben szerezzék meg.

Erősíti a törvényjavaslat a duális rendszeren (az iskola és a vállalkozások közös feladatvállalásán) alapuló gyakorlati képzést, a gyakorlati képzés szakértők általi ellenőrzését, minőségének javítását. Komplex szakmai és törvényességi ellenőrzési rendszert rögzít a tervezet a szakképzés egészére.

A törvényjavaslat általánossá teszi a hároméves szakiskolai szakképzést, valamint rögzíti a szakközépiskolák átalakuló funkcióját, amely szerint az érettségivel együtt munkakör betöltésére jogosító szakmai érettségit is szereznek a fiatalok. Rögzíti a felzárkóztatást szolgáló képzési módokat, elsősorban a szakmatanuláshoz és munkába álláshoz szükséges alapkompenciák fejlesztésére koncentrálna, a tanulási utak sokféleségét, az átjárhatóság biztosítását, újraszabályozza a felnőttkori visszakapcsolódás formáit.

Megteremti a törvényjavaslat az Országos Képzési Jegyzék (OKJ), a szakmai és vizsgakövetelmények átdolgozásának kereteit a korszerűbb tartalmi képzés érdekében, egységes, kötelező kerettantervek kidolgozását írja elő a szakiskolák és a szakközépiskolák szakmai képzési szakaszaira, valamint a gyakorlati képzés egységes megvalósítására.

A törvényjavaslat a tanulószereződés rendszerét továbbfejleszti, az új szabályozásban tanulószereződés esetén a szakmai vizsgára történő felkészítés gyakorlati részének felelőse deklarálta a gazdálkodó, nem az iskola. Hatósági nyilvántartás előírásával átláthatóbbá teszi a rendszert, ebben fontos szerep jut a gazdasági kamaráknak. A tanulószereződést kiterjeszti eddig tanulószereződéssel nem oktatható szakmákra is.

A szakmai vizsgáztatás rendszerében erősödik az állami szerepvállalás, egységes, a szakképesítésért felelős, illetve a gazdasági kamarák által javasolt vizsgálóbizottsági és vizsgabizottsági tagi névjegyzékekből jelöli ki valamennyi szakképesítés tekintetében a vizsgáztatókat az állami szakképzési és felnőttképzési intézet, illetve a gazdasági kamara, így a vizsgabizottságok függetlenek lesznek a vizsgáztató intézménytől.

Az iskolai rendszerű szakképzés megszervezése kötelező állami feladat, az első államilag elismert szakképesítés megszerzése az iskolai rendszerű szakképzésben ingyenes, a finanszírozott évfolyamok számára vonatkozóan azonban ésszerű korlátozásokat tartalmaz a törvényjavaslat, egyben kiterjeszti a gazdasági kamara szakmai és hatósági feladatait a szakképzésben.

A törvényjavaslat tartalmazza a térségi integrált szakképző központok (TISZK-ek) rendszerének átalakítására vonatkozó kereteket, az önkormányzati szakképző iskolák állami fenntartásba kerüléséhez kapcsolódóan. A javaslat lényege az, hogy – az uniós projektben érintett TISZK-ek esetében a projekten belül – az állami fenntartók tekintetében valós és kötelező integráció történne, ezzel az állami és önkormányzati kör intézményeinél létrejönnének a koncepció szerinti holland típusú, tagintézményes nagy szakképző iskolák.

A megyei fejlesztési és képzési bizottságok javaslatain alapuló szakmaszerkezeti döntést fenntartókra lebontva a törvényjavaslat szerint a kormány hozza meg, a döntés betartása feltétele a teljes vagy részbeni állami támogatásnak. A szakmaszerkezeti döntés a munkaerőpiaci igényeket, a közép- és hosszú távú terveket, valamint a gazdasági trendeket figyelembe véve érvényesíti az állam által támogatott képzések körében a gazdaság igényeit.

Megteremtődik a hatékony pályaorientáció rendszere a pályaorientációval kapcsolatos feladatokban érintett valamennyi személy és szervezet együttműködésével. Kimondja az új szabályozás, hogy a pályaorientációs szolgáltatásban minden tanulónak a megfelelő döntési pontok előtt egyszer legalább részesülnie kell a megfelelő továbblépést megalapozó döntés meghozatalának elősegítése érdekében. A szakképzésről szóló törvényjavaslatban szerepelnek a pályakövetési rendszer működtetésének alapjait jelentő szabályok is.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A jelenleg hatályos szakképzési törvény nem tartalmaz alapvető szintű megállapításokat, ezért bizonyos átfogóbb, a szakképzés szabályozásának teljességét érintő jogi sarokkövek megalkotása szükséges annak érdekében, hogy az új törvény egészére vonatkozó irányelvek segítségével hívhatóak legyenek a jogszabály értelmezése és alkalmazása során.

Az itt megfogalmazottak vezéreszműül szolgálnak a szakképzés egyes jogintézményeinek szabályozásában, a szakképzés szereplőinek a konkrét szabályok követése tekintetében. Az alapelvek alkalmazása akkor is szükséges, amikor ezen elveket a törvényjavaslat a részletes szabályainál nem fogalmazza meg. A jogalkalmazás során tehát az alapelveket és a törvényjavaslatban szereplő konkrét szabályokat együttesen, egymást kiegészítve és erősítve kell figyelembe venni.

Ezek az alapelvek a egyenlő bánásmód követelményére, az együttműködési kötelezettségre, a hatékonyság, a szakszerűség, a minőség előtérbe helyezésére, a jóhiszeműségre, a tájékoztatási kötelezettségre, és a fiatalok életkorhoz igazodó oktatására-nevelésére vonatkoznak, amely elveket minden szakképzési szabály során figyelembe kell venni. Amennyiben pedig a konkrét részletszabály csak az alapelvekben megfogalmazottakkal együtt váltja ki a megfelelő joghatást, úgy alkalmazása elkerülhetetlen.

A 2. §-hoz

Értelmező rendelkezések, amelyek eddig a szakképzési törvény végén jelentek meg, a jogszabály-szerkesztési szabályoknak megfelelően a törvényjavaslat elejére került. Új elemek többek között a pályaorientációval kapcsolatos fogalmak, a WordSkills és az EuroSkills definíciója, a jelenléti óraszám, és áttemelésre került a közoktatásról szóló törvényből az első szakképesítés, valamint a második és további szakképesítés fogalma.

A 3. §-hoz

A törvényjavaslat tárgyi és alanyi hatályának megfogalmazása a korábbi szabályozásnál egyértelműbb, ugyanakkor egyszerűbb lett. Az eddig hiányzó személyi körre, a komplex szakmai vizsgán és a szakmai vizsgáztatásban résztvevőre is kimondja a törvényjavaslat a hatályának kiterjedését, jóllehet, a törvény szabályai rájuk eddig is vonatkoztak. Kimondja továbbá a törvényjavaslat, hogy új elemként a hatálya kiterjed a pályaorientációs, életpálya-tanácsadási szolgáltatásban résztvevőkre és a pályaorientációs tanácsadást nyújtókra, továbbá a pályakövetési rendszert működtető szervre valamint azokra, akiknek a pályakövetési rendszer felé adatszolgáltatási kötelezettségük áll fenn.

A jövőben nem szerepel a törvényjavaslat szabályai között felsőfokú szakképzés, a felsőfokú szakképesítések is kikerülnek az Országos Képzési Jegyzékből, így egyik erre vonatkozó rendelkezés (pl. a hallgatói szerződés sem) található meg a jövőben a szakképzésről szóló törvényjavaslatban. Ezek a rendelkezések, illetve ezeknek a felsőoktatás rendszeréhez illeszkedő módosulásai a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben kapnak helyet.

A 4. §-hoz

A szakképzés intézményeinek minősülnek a jövőben is a szakközépiskolák, a szakiskolák valamint a speciális és készségfejlesztő speciális szakiskolák. A felsőfokú szakképzésben – a szakképzésről szóló törvényből történő kikerülésével – a felsőoktatási intézmények sem szerepelnek a törvényjavaslatban a szakképzés intézményei között. Az egykor a TISZK-en

belül működő, külön intézménynek minősülő központi képzőhelyek a továbbiakban ilyen formában már nem minősülnek külön a szakképzés intézményének, a TISZK-en belül azonban továbbra is működnek tanműhelyek, illetőleg központi képzőhelyek.

A különböző szakképzési intézmények alapítása kapcsán a felsőfokú szakképzéssel kapcsolatban kifejtettek alapján a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényre történő hivatkozás is kikerült a normaszövegből.

Az 5. §-hoz

A rendelkezés az állami szakképzési intézményrendszer koncepcionális átalakításának alapvető szabályozását tartalmazza. Az elmúlt években kialakított térségi integrált szakképző központok rendszerével kapcsolatos tapasztalatok alapján a rendelkezés megalapozza egy átlátható, jól kontrollálható, valós intézményi integrációval kialakítandó állami szakképző iskolai rendszer létrehozását. A megfelelően nagyméretű, általában térségi alapon szerveződő állami fenntartású szakképző iskolák alkalmasak a fenntartói érdekütközések nélküli profiltisztítás és hatékony működés megvalósítására, a munkaerő-piaci igényekre való rugalmas reagálásra.

Az új rendelkezések alapján megyénként átlagosan két-három nagy szakképző iskola jön létre, néhány kivételtől eltekintve (amikor a megyei összes állami, önkormányzati szakképző iskolai létszám nem éri el a tízezer főt sem) a kialakuló nagy szakképző iskolák létszáma öt- és hétezer között lehet. Az intézményi integrációs kötelezettség alóli kivételt képeznek a speciális helyzetben lévő képzések és iskolák, amelyek kötelező integrálása a többi intézményhez szakmailag és a forrás-felhasználás szempontjából nem járna előnyökkel. Az intézményi integráció végrehajtására a korábban más modell szerint létrehozott térségi integrált szakképző központok uniós projektek keretében vállalt fenntartási kötelezettsége a fenntartási időszak végéig jelentős hatással van, az emiatt szükségessé váló kivételszabályokat a térségi integrált szakképző központokra vonatkozó (részben átmeneti) rendelkezések tartalmazzák.

A térségi integrált szakképző központ alapvető feladata nem változik a korábbi szabályozásból következő feladatokhoz képest, most először kerül azonban definiálásra egységes módon a térségi integrált szakképző központ és az általuk kötelezően ellátott feladatok és funkciók köre. Térségi integrált szakképző központnak a szabályozás értelmében hosszú távon a leghatékonyabbnak bizonyult, tagintézményes modell szerint létrejött állami fenntartású nagy integrált szakképző iskolák számítanak.

A szakasz szabályozza azt is, hogy a szakképzési feladatellátásban a települési önkormányzat fenntartóként milyen módon vehet részt, ha az intézmény a szakközépiskolai feladatok mellett más, nem szakképzési (pl. gimnáziumi) feladatot is ellát. A szabály a speciális és a készségfejlesztő speciális szakiskolai feladatellátásra nem terjed ki.

Külön szabályok kerültek megfogalmazásra az agrár ágazatba tartozó szakképzés folytató intézmények fenntartására vonatkozóan. Eszerint a vidékfejlesztésért felelős miniszter által alapított és fenntartott szakképző iskolában folyhat ilyen képzés, de a miniszter megállapodásban más fenntartó részére is biztosíthatja a feladatellátást.

A 6. §-hoz

Az új szabályozás szerint az Országos Képzési Jegyzékben összevonásra kerülnek a 31-es és a 33-as szintű szakképesítések, mert nincs jogi alapja a tizedik évfolyamra épülő szakképesítéseknek. Az alapvizsga intézménye sem került végül bevezetésre és a közoktatásról szóló törvény 2007. évi módosításakor a törvényből is törlésre került. Azokban a szakképesítés-kimenetekben (szakképesítés, részszzakképesítés, szakképesítés szakiránya,

szakképesítés-ráépülés) amelyekben az elmúlt négy év során egyáltalán nem volt képzés vagy az alacsony mértékű volt, az Országos Képzési Jegyzék átalakítása során kikerülnek a jegyzékből. A szakképesítés-kimenetek számának csökkenése a modulok számának csökkenését, illetve a modulok összevonását is maga után vonja, amely által egyszerűbbé válik a struktúra is. Az OKJ-ban a gyűjtő jellegű, hét számjegyű (önmagában meg nem szereshető) szakképesítések megszűnnek. Ezen szakképesítésekhez tartozó ún. szakképesítés-szakiránya fő soron szerepelnek, amennyiben igény van rájuk. A szakközépiskolák a kilencedik évfolyamtól szakmai képzést is folytatnak a közismereti képzéssel párhuzamosan, ezért a beiskolázás a kimenetek megfelelő ágazatra történhetnek, amelyeket az Országos Képzési Jegyzék határoz meg. Az érettségihez kötött szakmunkás végzettségek egységesen 52-es szintre kerülnek, a technikus pedig egységesen 54-es szintű lesz. A felsőfokú szakképesítések kikerülnek a jegyzékből, mert e képzések szervezése teljes egészében a felsőoktatási intézményekhez kerül.

Az OKJ-ban az iskolarendszeren kívüli képzések tekintetében adott (a korábbi szabályozáshoz képest nem a maximális) képzési idő fog szerepelni, amelyet csak egyedileg, az adott személy korábbi tanulmányainak beszámításával lehet csökkenteni.

Az Országos Képzési Jegyzék a jövőben külön jeleníti meg a kizárólag iskolai rendszerű képzésben, az iskolai rendszerű és iskolarendszeren kívüli képzésben is, valamint a kizárólag iskolarendszeren kívüli képzésben oktatható szakképesítéseket. Külön „aljegyzékben” fognak szerepelni a részsakképesítések is.

Új szabályként kerül meghatározásra, hogy egy szakképesítésért csak egy miniszter felelősségét lehet megjelölni, amely a szakképesítésért való felelősséghez tartozó feladatok ellátását nagymértékben fogja megkönnyíteni.

Az új normaszöveg orvosolja azt a jogtechnikai ismétlődést is, amely szerint a korábbi szabályozásban kétszer is szerepelt a szakképesítés megszerzéséhez szükséges időtartam, évfolyamszám és óraszámom megjelölés.

A 7. §-hoz

A szakmai és vizsgakövetelmény tartalmi változásai keretében külön kormányrendeletben kerülnek kiadásra a szakképesítések követelménymoduljai, a szakmai és vizsgakövetelmény csak a szakmaspecifikus tartalmakat fogja rögzíteni a jövőben. A szakmai és vizsgakövetelményt kiadó rendelet fel fogja sorolni, hogy mely követelménymodulokból áll az adott szakképesítés. Ezáltal lényegesen csökken a jelenleg hatályos szakmai és vizsgakövetelmények terjedelme és megszűnnek a duplikációk (jelenleg ugyanis a közös modulok minden jogszabályban többször szerepelnek teljes terjedelemben). Az új szabályozási rendszer a közös modulok változása során a szakmai egyeztetéseket is egyszerűsíti és gyorsítja a változások bevezetését. A követelménymodulok kormányrendeletben történő kiadásával a rendkívül időigényes, széleskörű jogszabály-egyeztetési kötelezettség is megszűnik.

A 8. §-hoz

Az iskolai rendszerű szakképzésben az oktatás kerettantervek alapján történik, amelyek a közismereti és szakmai részterületeket is magukban foglalják. A kerettanterv a jelenlegi ajánlás helyett minden intézmény számára kötelezően alkalmazandó lesz, ennek alapján tantervet és tanmenetet kell készíteni minden, Országos Képzési Jegyzékben szereplő képzést folytató intézménynek. Ez elősegíti a képzés országosan egységes szakmai színvonalának fenntartását. A kerettantervek az oktatásért felelős Nemzeti Erőforrás Minisztérium és a

szakképzésért felelős Nemzetgazdasági Minisztérium együttműködésével – a szakképesítésért felelős miniszter javaslatainak figyelembevételével – készülnek.

A 9. §-hoz

Ebben a szakaszban kerülnek meghatározásra az egyes szakképesítések elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítását mérő komplex szakmai vizsga általános jellemzői. Ez alapján a komplex szakmai vizsga állami vizsga, összetett, egységes mérési eljárás, amelyet továbbra is vizsgabizottság előtt kell letenni. A komplex szakmai vizsgát – függetlenül az előképzettségtől és gyakorlattól – mindenkinek teljesítenie kell, felmentés nem adható. A komplex szakmai vizsga komplex jellege jelzi, hogy a vizsgázónak teljességgel, a szakképesítés valamennyi követelményére kiterjedően kell számot adni a tudásáról.

Rögzítésre kerül továbbá a szakképzésért felelős miniszter vizsgadokumentumok feletti rendelkezési joga, valamint a címerhasználat jogszerűségének érdekében – és a 2012. január 1-jétől hatályos Alaptörvénnyel összhangban – előírásra kerül a vizsgabizottsági pecséten *Magyarország* címerének használata.

A 10. §-hoz

Továbbra is szabályozásra kerül az iskolarendszeren kívüli szakképzésben a modulzáró vizsga és annak funkciói (képzési szakasz lezárás, vizsgára bocsátás feltétele). A modulzáró vizsga képzés nélküli teljesíthetősége egyéni tanulási utakra is lehetőséget nyújt, de kizárólag csak a felnőttképzésben. Az iskolai rendszerű képzés szabályozó rendszere garantálja a képzés közbeni méréseket, ezért az iskolai rendszerű képzésben a tanulónak nem kell modulzáró vizsgákat tenni, azokat a szakképzési évfolyamokat lezáró bizonyítvány kiváltja.

A 11. §-hoz

A szakképesítéshez jutás tekintetében az esélyegyenlőség elvének érvényesülése érdekében meghatározásra kerülnek azon speciális szabályok, amelyek továbbra is biztosítják, hogy a sajátos nevelési igényű vizsgázók állapotuk, sajátos helyzetük (pl. fogyatékoságuk) figyelembe vételével lehetőséget kapjanak a vizsga eltérő tevékenységgel történő (pl. szóbeli helyett írásbeli vagy fordítva) vagy hosszabb vizsgaidő alatti teljesítésre, valamint egyéb segédeszközök használatára. Fontos ugyanakkor azt is kimondani, hogy ezen szabályok alkalmazása továbbra is csak a vizsga letételéhez adhat segítséget, de törvényben meghatározott kivételekkel az előírt vizsgakövetelményeket, vizsgafeladatokat minden esetben teljesíteni kell.

A 12. §-hoz

E §-ban kerül meghatározásra a komplex szakmai vizsgát szervező intézmények köre, amely a vizsgaszervezésre történő felhatalmazás jellege alapján két csoportra osztható. Az egyik csoportba tartoznak a szakképző iskolák, amelyek a „saját” tanulóik (azaz a velük tanuló jogviszonyban állók) vonatkozásában mind az iskolai rendszerű mind az iskolarendszeren kívüli képzés tekintetében a törvény erejénél fogva vizsgaszervezési jogosultsággal rendelkeznek az általuk oktatótt szakképesítések esetén. (Azon logika alapján, hogy amennyiben rendelkeznek a képzéshez szükséges feltételekkel, akkor a szakmai vizsgát is képesek megszervezni.) A másik csoport – kizárólag az iskolarendszeren kívüli szakképzés esetén – egyéb felhatalmazások útján szerezhet vizsgaszervezési jogosultságot. Ennek módjai

a hatósági eljárás keretében megszerezhető *vizsgaszervezési engedély* a felnőttképzést folytató gazdálkodó szervezetek számára, valamint a szakképesítésért felelős miniszter által egy meghatározott szűk intézménykör számára (a vizsgáztatási feltételek megléte esetén) biztosítható jogszabályi felhatalmazás, a *kijelölés*.

A 13. §-hoz

Ebben a szakaszban kerülnek rögzítésre a komplex szakmai vizsgát szervező intézmények lényeges feladatai, továbbá az iskolai rendszerű szakképzésben a sajátos vizsgahelyzetekre alkalmazható speciális vizsgaszervezési szabályok.

A 14. §-hoz

Ez a § definiálja a szakmai vizsgabizottságot, meghatározza az összetételét, működésének a vizsgabizottság elnökének és tagjainak kijelölési módját. A jövőben a vizsgabizottság változatlanul három tagból (az elnökből és két bizottsági tagból) fog állni, a segítő személyek (kérdőző, javító tanárok) szerepe azonban jelentősen átalakul, részvételük a szakmai vizsgáztatásban nem kötelező, hanem lehetőség.

A 15. §-hoz

Meghatározásra kerülnek a vizsgaelnöki, vizsgabizottsági tagi névjegyzékek összeállítására vonatkozó keretszabályok. Egységes, de három részből álló országos szakértői névjegyzék kerül bevezetésre, amelyet az állami szakképzési és felnőttképzési szerv vezet. A névjegyzék részeit képezi a vizsgaelnöki, a vizsgabizottsági és a szakértői névjegyzék-rész.

A 16. §-hoz

Előírásra kerül a vizsgaszervezők számára a komplex szakmai vizsgával kapcsolatos adatrögzítési, adatszolgáltatási kötelezettség (törzslap kiállítás), amely azt célozza, hogy a kiadott bizonyítványok eredete a későbbiekben igazolható legyen, továbbá a bizonyítványok elvesztése, megsemmisülése esetén biztosított legyen a bizonyítvány másodlat kiállításának lehetősége. A másodlatot elsősorban a szakmai vizsgát szervező intézménytől kell kérni, tekintettel azonban arra, hogy a vizsgaszervező a vizsgaszervezési tevékenységet bármikor abbahagyhatja, ebben az esetben is biztosítani kell a vizsgázó számára, hogy másodlathoz juthasson. Az egy intézményben központilag (a 73. §-ban rögzítettek szerint 50 évig) tárolt dokumentumok és az ezzel összefüggésben meghatározott ellenőrzési feladatok biztosítják a bizonyítványmásodlatok mindenkori kiállítását.

A 17. §-hoz

Meghatározásra kerülnek a vizsgaszervező tevékenységére irányuló szakmai, illetve hatósági ellenőrzés keretében észlelt jogszabálysértések esetén alkalmazandó szankciók formái, fokozatai. A szankcionálás során a fokozatosság elve érvényesül annak érdekében, hogy a vizsgaszervező jogkövető magatartása kikényszeríthető lehessen. Első körben a jogszabálysértés észlelésekor végzés kötelezi az intézményt a jogszabálysértés megszüntetésére. Ismételten esetben azonban már egyidejű bírság kiszabására kerül sor.

A jogorvoslati garanciák érvényesítése érdekében az eljárás során a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályait kell alkalmazni.

A 18. §-hoz

E szakaszban kerül rögzítésre a vizsgaszervezési engedély területi (országos) és időbeni (visszavonásig) hatálya, amely az európai uniós szolgáltatási irányelv előírásainak való megfelelést biztosítja. Itt találhatóak az engedélyező hivatal által az engedéllyel rendelkezőkről vezetett nyilvántartás kezelésére és tartalmára vonatkozó szabályok. A Magyar Honvédség és a rendvédelmi szervek hatáskörébe tartozó egyes szakképesítések esetén (azok speciális „védett” tartalma okán) kizárásra kerül az engedély megszerzésének lehetősége.

A 19. §-hoz

A vizsgaszervezési engedéllyel rendelkező intézményekre vonatkozóan a 16. §-ban rögzítetteken túli szankcionálás (engedély megvonás, eltiltás) szabályainak kerülnek rögzítésre a törvényjavaslatban is, a fokozatosság elvének érvényesítése mellett.

A 20. §-hoz

Nem csak azoknak az eseteknek a szabályozása indokolt, amikor egy egyébként arra feljogosított vizsgaszervező nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően végzi a vizsgaszervezési tevékenységét, hanem a jogosultság hiányában szakmai vizsgaszervezési ténykedést kifejtő alanyokkal kapcsolatos hatósági eljárások meghatározása is. A jogosulatlan vizsgaszervező kártérítési kötelezettségének megállapítása és a vizsgaszervezés sérthetlenségének, állami elismertségének helyreállítása is szabályozásra kerül.

A 21. §-hoz

Az új köznevelési törvény és a szakképzési törvényjavaslat a szakközépiskola elsődleges funkciójának a szakirányú képzés és továbbtanulás biztosítását tekinti. A szabályozás szerint a szakközépiskolában a közismereti képzéssel párhuzamosan az első évfolyamtól kötelezően szakmai elméleti és gyakorlati képzés is folyik. Az iskola a tanulókat a számukra kötelező és ágazatonként egységes szakmai érettségire, (elsősorban szakirányú) felsőoktatásba történő belépésre, az ágazathoz tartozó munkakör betöltésére, az ágazathoz tartozó, érettségi végzettséghez kötött szakképesítés megszerzésére készíti fel. A szakmai érettségi egyúttal az ágazathoz tartozó munkakör betöltésére képesít, ami nem számít első szakképesítésnek a finanszírozás szempontjából, viszont a gimnáziumi érettségihez képest előnyt jelenthet a munkaerőpiacon.

A szakközépiskola szakképzési évfolyamainak száma a tanuló előképzettségétől függően eltérő lehet. Amennyiben a tanuló a szakközépiskola ágazati képzésének megfelelő szakirányban folytatja tanulmányait a szakképzési évfolyamon, úgy számára a képzési idő rövidebb, a szakképzési évfolyamok száma egy, amely idő alatt szakképesítés szerezhető.

A rendelkezés eltérő tanulási utakat is rögzít, szakmai előképzettség nélkül érettségi végzettséggel a szakképzési évfolyamok száma kettő, az első szakképzési évfolyam tartalma ebben az esetben megegyezik a szakközépiskola kilenc-tizenkettedik évfolyamaira az ágazatra előírt szakmai tartalommal. Ez az egységesítés lehetőséget ad arra is, hogy nem ágazati szakmai érettségivel rendelkező tanulók szakmai érettségit szerezzenek, valamint a képzések szervezését is egyszerűsíti.

A főleg az egészségügyi képzésben indokolt lehetővé tenni, hogy az európai uniós ajánlásoknak és irányelveknek megfelelő időtartamú képzések megvalósulhassanak iskolai rendszerben is, ezért a szabályozás lehetővé teszi, hogy az OKJ-ban szereplő szakképesítés-ráépülés esetén a szakképzési évfolyamok száma az általános szabályokhoz képest több

legyen, de csak ha azt a szakmai és vizsgakövetelmény meghatározza a ráépülő szakképesítés bemeneti feltételeként.

A 22. §-hoz

A szakközépiskolába történő felvételtől a központi felvételi vizsga eredménye, illetve az iskola felvételi eljárásában megjelölt egyéb elvárások teljesítése alapján dönt az intézmény. Az iskola igazgatója rendkívüli felvételi eljárás keretében is felveheti a tanulót, ekkor azonban az igazgató a tanuló előképzettsége alapján meghatározza, hogy a tanuló korábbi tanulmánya milyen mértékben számítható be, illetve kell-e a tanulónak különbözeti vizsgát tennie.

A szabályozás szerint a tizenkettedik évfolyam befejezését, illetve az érettségi letételét követően a tanuló dönt arról, hogy befejezi-e tanulmányait, vagy továbbképzzi magát. A szakközépiskola szakképzési évfolyamain való továbbhaladás a tanuló számára továbbra sem kötelező. Amennyiben a tanuló szakképesítés megszerzése céljából szakképzési évfolyamra lép, úgy előzetes szakmai ismeretei, szakmai képzettsége, szakképzettsége, illetve egyéb végzettsége tanulmányaiba – a szakmai tartalmak egyezőségének mértéke alapján – beszámítható. A beszámítás mértékéről, terjedelméről, azaz a beszámítható előzetes tudásról a tanulót határozat formájában értesíteni kell.

A rendelkezés az érettségi vizsgát javító vagy pótló vizsgán befejező teljesítő számára engedményt fogalmaz meg annak érdekében, hogy tanulmányaik folyamatosak maradhassanak. A szakiskolai végzettséggel rendelkezők számára lehetőség nyílik arra, hogy a kétéves, közismereti érettségi vizsgatárgyakra történő felkészítéssel párhuzamosan elvégezzék valamely érettségi végzettséghez kötött szakképesítés első szakképzési évfolyamát is, ami egyúttal az (emelt szintűnek számító) szakmai érettségi megszerzésére is lehetőséget biztosít a számukra.

A törvényjavaslatban is megmarad a kizárólag szakképzési évfolyamra szervezett osztályok szervezésének lehetősége is.

A 23. §-hoz

A szakiskolai képzés alapvetően három szakképzési évfolyam megszervezését és teljesítését jelenti, amelybe az általános iskola nyolcadik évfolyamának vagy a Köznevelési Hídprogram elvégzésével lehet belépni. Az új szabályozás logikus és komplex rendszerben határozza meg a szakiskolai képzési utakat, amely attól függően alakul, hogy a tanuló milyen iskolai végzettséggel, előképzettséggel kezdi meg a szakiskolában megszerezhető szakképesítésre történő felkészülést.

A három évfolyamos képzési idő azonban lerövidülhet, illetve a képzés rövidebb idő alatt is megszervezhető, ha a képzésbe bevont tanulók – az előírt szakképzési kerettanterv tananyagtartalmát figyelembe véve – beszámítható közismereti előtanulmányokkal vagy szakmai előképzettséggel rendelkeznek.

Ennek keretében kizárólag szakképző évfolyamokkal is működhet a szakiskola, ha a tanuló előzetesen a szükséges közismereti követelményeket teljesítette.

A 24. §-hoz

A szakiskolai képzés „zsákutcs” jellegének megszüntetése, illetve az „átjárhatóság” biztosítása érdekében a törvényjavaslat új szabályozása lehetőséget ad – szükség esetén különbözeti vizsga előírásával – a képzéstípusok közötti váltásra, továbbá a szakiskolai képzés folytatásaként érettségire felkészítő képzésbe való bekapcsolódásra.

Rögzíti, hogy az újfajta szakiskolai képzésben a szakmai képzés és a közismereti képzés párhuzamosan zajlik.

Lényeges új elem, hogy a megszerzett szakképesítés az adott ágazati képzésen belül középszintű szakmai érettségi vizsgával egyenértékűnek tekinthető, amennyiben a tanuló a közismereti vizsgatárgyakból sikeres érettségi vizsgát tett. Középszintű szakmai érettségivel rendelkező tanuló szakirányú technikusképzésben folytathatja tovább a tanulmányait.

A 25. §-hoz

A szakmai elméleti és gyakorlati képzés elvei között azok az alapvető szabályok találhatóak meg, amelyek a szakmai képzés egészére vonatkozóan érvényesítendőek. Az elvek a korábbi szabályokban is megtalálhatóak voltak, azonban nem ilyen egyértelmű megfogalmazással és nem egy szakaszba rendezett módon.

Rögzítik az új szabályok, hogy az iskolai rendszerű szakképzés a szakmai és vizsgakövetelmények előírása mellett az adott iskolatípusra és szakképesítésre kiadott szakképzési kerettanterv alapján is folyik.

Világosan megfogalmazásra került, hogy iskolai rendszerű szakképzésben eleve részsakképesítésre nem lehet beiskolázni. Továbbra is kivétel marad ez alól a szabály alól az a tanuló, aki a szakképzésben speciális szakiskolában vesz részt. Új elemként került szabályozásra, hogy a nemzeti köznevelésről szóló törvényben szabályozott Köznevelési Hídprogramok keretében szakképzésben részt vevő tanuló is folytathatja a tanulmányait kizárólag részsakképesítés megszerzése céljából.

A 26. §-hoz

Ebben a szakaszban elsősorban a gyakorlati képzés elvei kerültek meghatározásra, amely szabályok eddig nem, vagy nem ebben a formában kerültek megfogalmazásra. Olyan rendelkezések, amelyek a korábbi szabályozásból vagy részben voltak kiolvashatóak, vagy csak bonyolult és közvetett törvényértelmezéssel, avagy ilyenek egyáltalán nem kerültek megszövegezésre.

A szakiskolai képzésben továbbra is a szakképző iskolában kell megszervezni a kilencedik évfolyamon folyó gyakorlati képzést, amely az új típusú szakiskolai képzésben azt jelenti, hogy a tanulók részére a későbbi valós munkakörülmények között, főleg vállalatoknál folyó gyakorlati képzésének megalapozása iskolai tanulmányi körülmények között folyik.

Egyértelműen megfogalmazásra kerül, hogy a gyakorlati képzés csak a szorgalmi időszakban teljesítendő gyakorlati képzésből és a szorgalmi időszakon kívüli összefüggő szakmai gyakorlati képzésből áll, azaz ezen a két időszakon kívül pl. a nyári szünet további ideje alatt – az összefüggő szakmai gyakorlatot meghaladóan – a tanuló nem kötelezhető gyakorlati képzésre. Ezzel függ össze az a garanciális szabály is, hogy a gyakorlati képzés csak a tanév szorgalmi időszakában szervezhető meg és az őszi, téli, tavaszi szünet ideje alatt gyakorlati képzés nem szervezhető, hiszen ezen időszakban a nem szakképzésben tanuló, pl. gimnáziumi tanulók is mentesülnek az iskolai foglalkozások alól.

Tovább pontosítja a fenti elvet az a szabályozás, hogy a tanuló a szorgalmi időszakra és az összefüggő szakmai gyakorlatra meghatározott óraszám felül gyakorlati foglalkozáson való részvételre nem kötelezhető és az összefüggő szakmai gyakorlat a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott gyakorlat része. Ezen utóbbi szabály megfogalmazását indokolja, hogy a tanévre meghatározott gyakorlati óraszám egyrészt csak az összefüggő szakmai gyakorlat teljesítésével valósul meg, másrészt az összefüggő szakmai gyakorlat óraszámát az adott tanév gyakorlati idejéhez tartozónak kell tekinteni.

A 27. §-hoz

A beszámítás lehetőségét változatlanul biztosítja a törvényjavaslat, amelyről a szakképzést folytató intézmény vezetője dönt.

Fontos és teljesen új előírás, hogy az adott tanévben csak akkor lehessen új szabályok, szakmai tartalmat rögzítő dokumentáció szerint képzést indítani, ha a tanévkezdést megelőzően olyan kellő időben elkészülnek a szükséges jogszabályok (pl. az Országos Képzési Jegyzék módosítása, a szakmai és vizsgakövetelmény vagy szakképzési kerettantervek), amely elegendő arra, hogy az iskolák és a tanulók is megismerkedhessenek az új követelményekkel. A szabály kezelné azt a problémát, amelyet a szakképző iskolák dokumentációja átdolgozásának alapját jelentő jogszabályok késedelmes megjelenése okozott.

Az az új szabály, amely szerint a szakképző iskolába szakképzésre csak olyan tanulót lehet felvenni, aki az adott szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben előírt egészségügyi alkalmassági, továbbá a pályaalkalmassági követelményeknek megfelel, az olyan tanulók védelmét biztosítja, akik esetében csak a vizsgán derül ki, hogy az adott szakképesítésből a szakmai vizsgát nem képes letenni, és emiatt a képzésre sem lett volna lehetőség felvenni. Bár ez elsősorban a sajátos nevelési igényű, vagy fogyatékkal élő tanulókat érinti, mégis az ő emberi méltóságukat óvja a rendelkezés, hiszen a képzésben több évig részt vevő tanuló megaláztatásként éli meg, hogy a hosszú idejű felkészítés ellenére szakmai vizsgára nem bocsátható, vagy az ott meghatározott feltételeket biztosan nem tudja teljesíteni. Részükre tehát már az iskolába történő felvételnél a sajátos helyzetükhöz igazodó, és lehetőségeik, képességeik alapján teljesíthető szakmát kell biztosítani, amelynek a szakmai vizsgáját is sikerrel leteheti.

A 28. §-hoz

A szakasz a szintvizsga szabályait tartalmazza, amelynek feladata annak mérése, hogy a tanuló az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat elsajátította-e. A szintvizsga teljesítése a feltétele annak, hogy a tanuló tanulószerveződést köthessen. Ezért került meghatározásra egy olyan időpont a szintvizsga teljesítésére, amely a tanulószerveződés megkötését kellő időben megelőzi. A szintvizsga megszervezése az illetékes területi gazdasági kamara feladata. Követelményét a szakiskola dolgozza ki (a szakközépiskolai tanulónak ugyanis nem szükséges szintvizsgát tenni a tanulószerveződés megkötése előtt) és a gazdasági kamara szintvizsgára delegált tagja hagyja jóvá.

A szintvizsga akkor is kötelező, ha a tanuló nem kíván tanulószerveződést kötni, ezzel nem záródik le a későbbi esetleges tanulószerveződés megkötésének lehetősége akkor sem, ha a tanuló mégis meggondolja magát, vagy korábbi sikertelen próbálkozása ellenére mégis talál gyakorlati képzést nyújtó gazdálkodó szervezetet.

A szintvizsga eredménye a tanuló év végi szakmai érdemjegyébe nem számít bele, de ha egy tanuló először nem tudja teljesíteni a szintvizsga követelményeit, a szakiskola köteles még a tanév kezdetét megelőzően pótló szintvizsgát szervezni számára.

A 29. §-hoz

A szakmai képzés ingyenességéről szóló alcím teljesen új szabályokat fogalmaz meg, mégis részben olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyet betartása korábban is kötelező volt. Alapelve a szakképzésben – ahogy az a törvényjavaslat alapelveiben is olvasható –, hogy Magyarországon az első, állam által elismert szakképesítés megszerzését az állam az iskolai rendszerű szakképzés keretein belül ingyenesen biztosítja. Az első szakképesítés

megszerzésének elsődleges helye tehát az iskolai rendszerű szakképzés. Ennek oka, hogy az iskolai rendszerű szakképzés mind tartalmában, mind minőségében szoros állami kontroll alatt áll, így érhető el az a cél, hogy mindenki hozzáférhessen, és a munkaerőpiacon releváns, minőségi képzést kapjon.

Ezért a törvényjavaslat is megerősíti azt a korábbi szabályt, amely szerint a szakképző iskolában az iskolai rendszerű szakképzésben a tanuló számára az első szakképesítésre történő felkészítés keretében az elméleti és a gyakorlati képzés, valamint az első szakképesítésre történő felkészítést követő első komplex szakmai vizsga ingyenes. Ugyanakkor megfelelő és ésszerű korlátok beépítése szükséges annak érdekében, hogy az erre a célra fordított források jól hasznosuljanak.

Az ingyenesség nem azt jelenti, hogy nem igényel forrásokat a képzés, hanem azt a költségvetés biztosítja. Figyelembe kell venni a nemzeti köznevelésről szóló törvény rendelkezéseit és a szakképzési törvényjavaslat finanszírozásra vonatkozó részeit is. A törvényjavaslat tovább részletezi, hogy az egyes iskolatípusokban hány évfolyam finanszírozása történhet maximálisan állami forrásból (költségvetési hozzájárulásból), azaz a tanuló meddig veheti ezeket igénybe ingyenesen. Ugyanezek meghatározásra kerülnek a szakmai érettségi vizsga, a szakmai vizsga és a javítóvizsgák esetén is. A meghatározott mértékeken felül a tanuló csak térítés ellenében vehet részt a képzésben, vagy veheti igénybe a vizsga lehetőségét.

A szabályozás újdonsága, hogy korábbi rendelkezések nem korlátozták a kilencedik-tizedik évfolyamon való tanulás hosszát, a magasabb évfolyamokon is csak a harmadik évfolyamismétlés után vehette igénybe az oktatást a tanuló tandíj ellenében. A szakképző évfolyamokon a nem kellően egyértelmű szabályozás miatt az első iskolai rendszerben szervezett szakmai vizsga letételéig korlátlan számú évfolyamra tandíjmentesen járhattak a tanulók.

Ezen okok miatt a rendelkezés oly módon rögzíti az ingyenesen igénybe vehető szakképzési szolgáltatások körét az iskolai rendszerben, hogy egyúttal a szükséges ésszerű korlátokat is tartalmazza, törvényi szinten további részletszabályok nélkül. Az átmeneti rendelkezések biztosítják, hogy a korábban folytatott, be nem fejezett tanulmányok miatt az új szabályozás senkit ne zárjon ki a képzésből, ugyanakkor a későbbiekben már mindenkire vonatkoznak a rendelkezésben meghatározott korlátozások és garanciák.

Másik oldala az ingyenességnek, hogy a törvényjavaslat a szabályozásban kiemeli azt is, hogy azoktól a tanulóktól, akiknek az képzésben való részvétel térítésmentes, a gyakorlati képzést szervező semmiféle díjazást, térítést nem kérhet. A tilalom új eleme, hogy illet hozzájárulást nem is adhat a gyakorlati képzést szervezőjének a tanuló, vagy rá tekintettel a szülő.

Ezzel kapcsolatban az illetékes területi gazdasági kamarának van ellenőrzési és szankcionálási jogköre, a tilalmat megszegő gazdálkodó szervezetet végső soron a gyakorlati képzésben való részvételtől is eltilthatja, emellett a jogszabálysértőt nyilvánosságra is hozza a honlapján. A korábbi szabály kiegészítése, hogy a költségtérítés összegét öt munkanapon belül vissza is kell fizetni a tanulónak vagy a tanuló szülőjének.

A 30. §-hoz

A rendelkezés a nemzeti köznevelésről szóló törvényben a pedagógus munkakörben foglalkoztatottak végzettségére, valamint a pedagógusok előmeneteli rendszerébe, a pedagógus életpályába való belépésre és előmenetelre előírtaktól való eltéréseket, sajátos szabályokat fogalmazza meg a szakképző iskolákban a szakmai tárgyakat oktatókra vonatkozóan. A szakképzésben szakmai tárgyakat tanító pedagógusokra a rugalmasság érdekében speciális szabályok megfogalmazása szükséges, hogy a képzési struktúra

flexibilisen tudjon alkalmazkodni a munkaerő-piaci igényekhez, a központi szakmaszerkezeti döntésekhez. Továbbá figyelembe kell venni, hogy a korábbi szabályozás nem tette kötelezővé a szakmai tárgyakat oktatók tekintetében a pedagógus végzettség megszerzését, valamint hogy az iskolai rendszerű szakképzésnek mindig szüksége lesz a gazdaságban gyakorlatot szerzett szakemberek munkájára az oktatásban.

Mindezek érdekében rugalmasabb képesítési előírásokra is szükség van – indokolt esetben – a szakmai tárgyat oktatók tekintetében. Főszabályként kötelező a pedagógiai végzettség a szakmai elméleti tárgyat oktatók esetében is, illetve az iskolai gyakorlati oktatásban részt vevők esetén is előnyben kell részesíteni a pedagógus végzettséggel rendelkező jelentkezőt. Ha azonban egy szakképesítés szakmai elméleti tárgyainak oktatására nincs pedagógus végzettségű jelentkező, aki a szükséges szakirányú végzettséggel rendelkezik, fontos, hogy az iskola tekinthessen el a pedagógus végzettség megkövetelésétől, valamint a pedagógus végzettség megszerzésének előírása is csak az öt évnél hosszabb időre alkalmazottak esetében legyen kötelező, vagy a pedagógus életpályába bekapcsolódók esetében az ebből adódó határidőre.

Előfordulhat, hogy a gazdaságban nagy gyakorlatot szerzett szakemberek – pedagógiai gyakorlat híján – a pedagógus életpályába történő besorolásuknál a közalkalmazotti bérnél is alacsonyabb bért kapnának. Annak érdekében, hogy ne lehetetlenüljön el ezen szakemberek alkalmazása a szakképzésben, ilyen esetekben – mindaddig, amíg ez számukra kedvezőbb – ők a közalkalmazotti bértábla szerint kapják a bérüket, hasonlóan a felsőfokú végzettséggel nem rendelkező gyakorlati oktatókhoz, akik a pedagógus életpályába nem kapcsolhatók be, amíg nem rendelkeznek felsőfokú végzettséggel.

A szakképzési kerettanterv az a dokumentum, amely az iskolai rendszerű szakképzés tantárgyait meghatározza. A tantárgyhoz kapcsolódó esetleges sajátos képesítési követelmények is itt kerülhetnek tehát meghatározásra, szükség esetén. A korábbi elméletigényes gyakorlat fogalom kikerült a szabályozásból, ugyanakkor lehetnek olyan gyakorlati tantárgyak, amelyek megkívánják az általános szabálytól eltérően a felsőfokú végzettséget. Ezen kívül a szakképesítések többségénél lehetnek olyan tantárgyak a szakképzési kerettantervben, amelyek tanításához nem elegendő a szakképesítéshez kapcsolódó felsőfokú végzettség, hiszen speciális ismeretek oktatására szolgálnak, amilyenek például a jogi ismeretek, kommunikációs ismeretek tantárgyak.

A megengedőbb szabályozás mellett ugyanakkor fontos, hogy a szakképző iskolában is a lehetőleg felkészült pedagógusok tanítsanak, valamint a gazdaságból érkező szakemberek pedagógiai-módszertani felkészítésének segítése is elengedhetetlen, ezt a célt szolgálja a mentortanárokra vonatkozó rendelkezés, valamint a továbbképzések támogatásánál a kötelező előre sorolásuk.

A 31. §-hoz

A rendelkezés nem tartalmaz változást a korábbi szabályozáshoz képest, meghatározza, hogy a szakképző iskolán kívül folyó gyakorlati képzésben részt vevő szakoktatók képesítési követelményei mennyiben térnek el a szakképző iskolában alkalmazható gyakorlati oktatók képesítési követelményeitől, továbbá meghatározza a gyakorlati képzésben való részvételük egyéb feltételeit.

A 32. §-hoz

A rendelkezés megegyezik a korábbi szabályozással annyi módosítással, hogy az iskolában és a külső képzőhelyeken gyakorlati képzésben résztvevőkre vonatkozó szabályozás a korábbi külön rendelkezéseket egyetlen paragrafusban egyesíti. A szabályozás célja a gyakorlati

képzésben részt vevő szakoktatók büntetlen előéletének és ennek ellenőrizhetőségének biztosítása, valamint a szakképző iskola igazgatójának ezzel kapcsolatos kontrollálási jogkör megadása. A szakasz meghatározza továbbá a szakképző iskolában szakmai gyakorlati tárgyat oktató, pedagógus munkakörben foglalkoztatottak büntetlen előéletére vonatkozó igazolás elmulasztásának, illetve a büntetett előletről vagy a foglalkozástól való eltiltásról értesülésnek jogkövetkezményeivel kapcsolatos speciális részletszabályokat, amely a korábbi szabályozáshoz képest nem tartalmaz változást.

A 33. §-hoz

Az állam deklarált feladata az első szakképesítés ingyenes megszerzése lehetőségének biztosítása mindenkinek az iskolai rendszerű szakképzésben. Ennek megvalósításához szükséges rögzíteni, hogy a felnőttoktatás megszervezése kötelező feladat az ellátott alapfeladattal együtt. Biztosítani kell ugyanakkor, hogy megfelelő óraszámú gyakorlati képzésben részesüljenek a résztvevők, a gyakorlatigényes szakképesítések tekintetében pedig vizsgálni kell, hogy az az esti oktatás munkarendjénél alacsonyabb jelenléti óraszámú képzés keretében oktatható-e egyáltalán. A szabály érvényesítése céljából került definiálásra a jelenléti óraszám fogalma az értelmező rendelkezések között.

Ennek érdekében az esti oktatás munkarendje szerint szervezett szakképzésben az iskolák a jövőben kötelesek lesznek a gyakorlatigényes szakképesítések esetén a nappali képzésre előírt óraszámokat úgy csökkenteni, hogy az elméleti óraszámok csökkenjenek nagyobb mértékben, a gyakorlati képzés óraszámjai pedig ériék el a nappali képzés gyakorlati óraszámainak legalább hatvan százalékát.

A levelező és a távoktatás keretében folyó szakmai oktatást az Országos Képzési Jegyzék szintjén rendezi majd a szabályozás úgy, hogy az Országos Képzési Jegyzékben kerül meghatározásra az, hogy mely szakképesítések oktathatók ilyen formákban és melyek nem.

A felnőttoktatásra nem készülnek külön szakképzési kerettantervek, az esti oktatás munkarendje esetén az e szakaszban előírtak alapján az iskolák maguk készítik el szakmai programjukat, az egyéb munkarendek szintén, azzal kiegészítve, hogy – az oktatható szakképesítések tekintetében – az iskolák felelőssége a szakképzési kerettanterv tartalmi elemeinek felosztása a jelenléti órák és az otthoni felkészülés között. Tartalmi tekintetben ugyanakkor a felnőttoktatásra is érvényesek a szakképzési kerettantervek előírásai.

A 34. §-hoz

Az új rendelkezés korábbi, szabályozatlan helyzetet kezel, ugyanis a nem nappali munkarend szerint folyó képzésekben nem lehetett tanulószerveződést kötni. Az együttműködési megállapodás ebben az esetben nem kínált megoldást a teljes gyakorlati képzés megvalósítására. Ez volt az egyik oka annak, hogy a felnőttoktatás képzési kínálata az iskolai tanműhelyben oktatható, alacsonyabb gyakorlati igényű szakmákban merült ki. A felnőttoktatásnak is alkalmasnak kell lennie azonban arra, hogy a munkaerőpiac által igényelt szakmákban folyhasson képzés. Ezért a szakmai képzési célú felnőttoktatás gyakorlati képzési rendszerében az új szabályok kialakításával biztosítható a lehetőség, amellyel akár gyakorlatigényes szakmákat is lehet iskolai rendszerű szakképzésben, felnőttoktatás keretében oktatni.

A tanulószerveződés a felnőttoktatásra több okból nem terjeszthető ki, ezért a szabályozás az együttműködési megállapodásra vonatkozóan speciális szabályokat tartalmaz a felnőttoktatás tekintetében. Az együttműködési megállapodás keretében folyó gyakorlati képzés a felnőttoktatás esetében azzal egészül ki, hogy az esti, a levelező oktatás munkarendje és az

oktatás egyéb sajátos munkarendje szerinti felnőttoktatásban a gyakorlati képzés egészére is köthető együttműködési megállapodás azon szervekkel, szervezetekkel, akik rendelkeznek az ehhez szükséges feltételekkel. Ezek a rendelkezések az együttműködési megállapodás finanszírozására vonatkozó szabályozással együtt lehetőséget teremtenek arra, hogy a felnőttoktatás sajátos munkarendjeiben is elsősorban a munkaerőpiac igényeinek megfelelő szakképzés folyhasson.

A 35. §-hoz

A gyakorlati képzés elvei és legfőbb szabályai között mint alapvető garancia továbbra is megtalálható az egészséges, biztonságos körülmények között történő foglalkoztatás követelménye és az az előírás, hogy a tanuló csak a gyakorlati képzés programjában meghatározott feladat ellátására kötelezhető. Ez kizárja azokat a visszaéléseket, amely által a tanuló nem a szakmai vizsgájára készül fel ténylegesen a „gyakorlati képzés” alatt, hanem esetleg a munkáltató egyéb érdekei szerint, pl. a termelését költséghatékonyabbá tevő feladatokat lát csak el.

Kiemelten fontos a fiatalok biztonságos foglalkoztatása, hiszen az iskolai rendszerű szakképzésben alapvetően fiatalok vesznek részt. Korábbi munkatapasztalat híján a munkavédelmi oktatás valószínűleg az első alkalom, amikor a komoly veszélyeket is magában rejtő munkafolyamat kockázataira történő figyelem-felhívással testközelben találkozhatnak.

A munkavédelemhez és az egészséges, biztonságos körülmények biztosításához szorosan kapcsolódik a rendszeres orvosi vizsgálat szükségessége is, ami a gyakorlati képzés szervezőjének a kötelezettsége akár az iskolai tanműhelyben valósul meg a gyakorlati képzés, akár vállalati körülmények között.

A 36. §-hoz

A legfontosabb alapelv és egyben alapszabály került megfogalmazásra ebben a szakaszban. Eddig ugyanis nem mondta ki egyetlen szakképzési jogszabály sem, hogy a szakmai vizsga gyakorlati részére történő felkészítéséért egy személyben, egy címzettet kell felelőssé tenni, hogy a felkészülés eredményes legyen. Szükség van tehát egy olyan kötelezettre, akin számon kérhető a gyakorlati képzés eredményessége, jogszerűsége, szakmai minősége. Ez a felelős a gyakorlati képzést szervező, akkor is, ha a gyakorlati képzésre részben különböző gyakorlati helyeken kerül sor, amire a törvényjavaslat is lehetőséget biztosít. Ebben az esetben is csak egy főfelelőse van a szakmai vizsga gyakorlati részére történő felkészítésnek, aki ezt a feladatát a szakképesítésre kiadott szakmai és vizsgakövetelmény és a szakképzési kerettanterv alapján látja el.

A felelősség és az azt kitöltő feladat megvalósítása csak megfelelő eszközök birtokában és segítségével lehetséges, amennyiben a gyakorlati képzést szervező a gyakorlati vizsgához szükséges tárgyi eszközökkel és a személyi feltételekkel rendelkezik. Mindez azon alapul, hogy a gyakorlati képzést szervező köteles a gyakorlati képzés követelményeire való felkészítésre, eltérő megállapodás hiányában. Eltérő megállapodásra akkor van lehetőség, ha a gyakorlati képzést több képzőhely valósítja meg. Azonban ekkor is csak egy képző felelős van a gyakorlati képzésért.

A 37. §-hoz

A gyakorlati képzés részletfeltételeit és garanciáit továbbra is a már hosszú évtizedek óta biztosított jogok és korlátok között határozza meg a törvényjavaslat a tanulónak, a szakképzésben részt vevőnek. Külön jelennek meg a fiatalok és a nagykorú tanuló esetében a napi gyakorlati foglalkozás maximális időtartamára és kereteire, a gyakorlati képzést adó napok közti minimális pihenőidőre vonatkozó szabályok.

A gyakorlati képzést biztosító munkavállalónál dolgozók munkafeltétel-könnyítésre vonatkozó kedvezményeit a tanulók részére is biztosítani kell, pl. ha munkavállalókat is rövidebb munkaidőben foglalkoztatják. Fontos biztosíték a tanulók számára, hogy tovább ne lehessenek foglalkoztathatóak, mint a napi képzési idő, még akkor sem, ha ez egyébként a foglalkoztatója számára előnyösebb lenne.

A 38. §-hoz

A gyakorlati képzés megvalósításának időkeretei mellett a gyakorlati képzés folytatására nyitva álló időszakok meghatározása külön alcímet kapott. Ez alapján meghatározásra kerültek azok a napok, amikor egyáltalán nem lehet gyakorlati képzést folytatni, és azok is, amikor a gazdálkodó szervezetnél a tanuló gyakorlati képzésére csak szigorú feltételek mellett kerülhet sor. Az előbbire példa az elméleti képzési nap, hiszen a tanuló vagy elméleti vagy gyakorlati képzésen tud részt venni, továbbá az iskolai rendezvény napja, ugyanis az minden tanuló számára kötelező, a vizsgák napja, amelyek a szakképzésben részt nem vevő tanulók elfoglaltságaihoz igazodnak. Van olyan tilalom, amelynek oka a munkáltató körében vetődik fel, amikor a többi munkavállaló is mentesül a munkavégzési kötelezettség alól, pl. vállalati „leállás” idején.

Az utóbbi körbe tartozó tilalom bizonyos foglalkoztatói érdekeket méltányol, azonban csak szűk és garanciákkal védett körben. Heti pihenőnapokon, munkaszüneti napokon, az iskolai szünetek alatt csak a rendeltetése folytán e napon is működő gyakorlati képzési helyen lehet gyakorlati igénybe venni a tanulót [pl. rendezvények, szezonális munkát (pl. betakarítást) végző munkáltatók], azonban erre csak akkor van lehetőség, ha az iskola ehhez kifejezetten hozzájárul. Az iskola biztosítja azt a kontrollt, amely alapján megítélhető, hogy a kivételes napon történő gyakorlati képzés inkább előnyökkel jár a tanuló felkészülése szempontjából, vagy inkább elkerülendő. Ebben az esetben lehetővé tétele esetében pótolni szükséges a kiesett pihenőidőt, a lehető legkorábbi lehetséges alkalommal.

A 39. §-hoz

A gyakorlatorientált szakképzés alapelve, hogy a szakmai gyakorlati képzés a teljes képzés hangsúlyos részét képezze, amelynek teljesítése a tanuló számára kötelező. Az új szabályozás meghatározza azt az óraszámot – igazolt és igazolatlan hiányzás mértékét együtt és külön-külön –, amelynél a képzés nem teljesítettnek minősül. Tekintettel arra, hogy a hiányzás megengedett mértékének túllépése a tanulóra nézve súlyos következménnyel jár (évfolyamisméltásra kötelezi), a hiányzások pontos, egységes rögzítése elengedhetetlen. A hiányzások nyilvántartásának és igazolásának módját az iskola házirendje rögzíti. Az egy intézménybe járó, de különböző munkahelyen gyakorlatot teljesítő diákok hiányzásának egységes dokumentálását a házirend útmutatásainak követése teszi lehetővé.

A 40. §-hoz

A hiányzás során követendő eljárásra vonatkozó szabályok alapján a tanuló igazolatlan óráit a gazdálkodó szervezet és az iskola együttesen vezeti és tartja nyilván, és a nevelési-oktatási

intézmények működési rendjéről szóló rendeletben meghatározott igazolatlan óraszámok elérésekor – a fokozatosság elve mellett – az iskola igazgatója értesíti a szülőt, a tanulót és a jegyzőt.

Amennyiben a tanköteles tanuló elméleti és gyakorlati foglalkozásról történő igazolatlan hiányzása eléri az egyéb jogszabályok alapján meghatározott mértéket, akkor a jegyző a szülőre nézve hátrányos következményekkel járó eljárás indítását kezdeményezi (pl. családi pótlék juttatásának felfüggesztése, kiskorú gondozásba vétele stb.).

Nem tanköteles korú tanuló esetében némileg eltérően alakulnak a szabályok a még tanköteles tanulóhoz képest. A nem tanköteles (tehát még kifutó rendszerben a tizennyolc éves, vagy ennél idősebb, majd a tizenhatodik életévét betöltő) tanuló esetén az iskola felhívja a szülő, illetve a tanuló figyelmét, hogy a további igazolatlan hiányzás, illetve a maximális igazolatlan óraszám elérése a tanulói jogviszony megszüntetését vonja maga után

A 41. §-hoz

A gazdálkodó szervezet és a tanuló gyakorlati képzésben történő mindennemű együttműködésének alapvető dokumentálása a foglalkoztatási naplóban történik. Ennek teljes és maximális betartását kívánja kikényszeríteni az új szabályozás, tekintettel arra, hogy foglalkozási napló vezetési fegyelem a törvényjavaslat kidolgozásakor igen csekély, a gyakorlati képzést folytató gazdálkodók mindössze tíz százaléka vezeti szabályszerűen ezt a dokumentumot.

A törvényjavaslat rendelkezéseinek megfelelően a foglalkoztatási naplóban kell vezetni a képzés során megvalósuló szakmai gyakorlat tartalmi egységeit és elemeit, időráfordítását, továbbá a tanuló jelenlétét, illetőleg hiányzását. A foglalkoztatási napló tanügyi dokumentum, amelynek pontos vezetése kötelező, ezért a jövőben kiemelt jelentőségű. A foglalkoztatási napló bejegyzéseinek összhangban kell lennie az iskola, illetve a tanuló által vezetett egyéb tanügyi dokumentumokkal (napló, tanulói munkafüzet a gyakorlati foglalkozásokról, ellenőrző könyv stb.).

A 42. §-hoz

A gyakorlati képzés háromféle formában folyhat. A szakképző iskolában, iskolai tanműhelyben, vagy vállalati gyakorlati képzőhelyen, ezen belül tanulószerveződés vagy együttműködési megállapodás keretében. Jelen alcím a gyakorlati képzésen tanulószerveződéssel részt vevő tanulóakra, a tanulószerveződésre és a tanulószerveződést megkötő gyakorlati képzést szervezőre vonatkozó szabályokat tartalmazza.

A tanulószerveződés megkötésének szabályai egységes, koherens rendszert alkotnak a jövőben. Meghatározásra kerül, hogy a különböző iskolatípusokban, mely tanuló mikor és milyen feltételek esetén köthet tanulószerveződést. A tanuló-előszerveződés kötésének a korábbi szabályok szerinti lehetősége megszűnik, egyrészt azért, mert jelentéktelen számban került sor tanuló-előszerveződés megkötésére, másrészt a szakiskolai képzés egységes három éves idejűvé válásával nem indokolt korábbi kötelezettségvállalás szerződésbe foglalása, amely csak azt deklarálja, hogy később a felek egymással tanulószerveződést fognak kötni.

Korlátozott körben, csak szakiskolában azonban köthet a leendő gyakorlati képzést szervező szervezet a tanulóval tanuló-előszerveződést, de csak az első szakképzési évfolyamon az első szakképzési évfolyamra a szakképzési kerettantervben meghatározott gyakorlati képzési idő legfeljebb tíz százaléka. Különbség a „rendes” tanulószerveződéshez képest, hogy tanuló-előszerveződés esetén pénzbeli juttatás nem jár, a gyakorlati képzést szervező költséget nem számolhat el. Ezeknek oka, hogy a tanuló még elenyésző időt tölt csak a gyakorlati képzést

szervezőnél, igazából csak ismerkedik a leendő foglalkoztatási körülményekkel. Erre az időre nem indokolt sem tanulói juttatást, sem költségelszámolást biztosítani.

A törvényjavaslat rendelkezései szerint csak tanulói jogviszonyban álló tanuló köthet tanulószerveződést, aki olyan köznevelési intézményben tanul, amelynek székhelye Magyarországon található. Ezzel egyértelműen kimondja a törvényjavaslat, hogy más országok intézményeiben tanuló, de Magyarországon gyakorlati képzésen részt vevők a magyar jogszabályok szerinti tanulószerveződést nem köthetnek. Ebben az esetben indokolt az intézmények és a gyakorlati képzőhely közötti külön – jelen törvénnyel nem szabályozott – megállapodásban rögzíteni az egyébként tanulószerveződés szabályozási körébe tartozó kérdéseket. További, a korábbi rendelkezések között nem szereplő feltétel, hogy a tanulónak nappali rendszerű iskolai oktatásban kell részt vennie ahhoz, hogy tanulószerveződést köthessen. Ezzel egyértelművé vált, hogy az esti, levelező és egyéb sajátos munkarend szerint iskolai rendszerű szakképzésben (pl. felnőttoktatásban) részt vevő tanuló nem köthet tanulószerveződést, hiszen ezek a képzési formák jellegükből adódóan nem alkalmasak a tanulószerveződéssel megvalósítható gyakorlati képzés tanulószerveződés szerinti szabályozására. Azzal, hogy a törvényjavaslat „tanuló”-ról rendelkezik (aki csak akkor minősül tanulónak, ha tanulói jogviszonnyal rendelkezik), egyértelművé vált, hogy az iskolarendszeren kívüli szakképzésben, pl. felnőttképzésben részt vevő felnőttel nem köthető tanulószerveződés.

További feltétel – de törvényjavaslatban leírt egyéb rendelkezések alapján csak a szakiskolások esetében –, hogy a tanuló szintvizsgát tegyen, e nélkül nem köthet tanulószerveződést.

A szakiskolai és szakközépiskolai képzésben eltérő időben és feltételekkel köthető tanulószerveződés. A szakiskolában korábbi életkorban (akár tizennégy-tizenöt évesen) találkozhat a tanuló az irányítás mellett végezhető munkával, ezért a tanulószerveződés keretében folyó gyakorlati képzésre való érettsége szigorúbb feltételekhez kötött, mint pl. egy érettségit szerzett, a szakközépiskola szakképzési évfolyamán tanuló esetében. A szakiskolások között is különbség van a tekintetben is, hogy a tanuló „normál” úton, közvetlenül az alapfokú iskolai tanulmányok után kezdi meg tanulmányait a szakiskolában, vagy esetleg már a középiskola befejező évfolyamának elvégzésével (akár gimnáziumból, szakközépiskolából, érettségivel, vagy a tizenkettedik évfolyam teljesítésével) kerül e képzési formába. A jogszabály ennek megfelelően szabályozza az egyes eseteket.

Kimondja továbbá, hogy a szakképzési évfolyam nem csak szeptemberben kezdődhet, ezért a rögzített szabályokat a keresztfél éves képzés esetén is alkalmazni kell, tehát akkor, amikor pl. a február jelenti a szakképzési évfolyam kezdő időpontját.

Továbbra is feltétele a tanulószerveződés megkötésének a szakképesítésre előírt egészségügyi feltételek, pályaalakmassági követelményeknek való megfelelés, amelyet a szakképesítésre kiadott szakmai és vizsgakövetelmény ír(hat) elő.

A tanulószerveződéssel kapcsolatos mindennemű megállapodás, akár annak megkötése, módosítása vagy felbontása írásban történik. Ez az alapfeltétel komplex módon került szabályozásra, elsősorban a tanuló védelme érdekében. Ez azt jelenti, hogy akár a tanulói juttatás, akár bármilyen a tanulószerveződésben egyébként rögzítendő, vagy rögzített feltétel megváltoztatása csak írásban érvényes. Ezzel elkerülhetőek az esetleges, csak szóban közölt változtatásokból eredő későbbi viták.

A nyilvántartás, a képzési és az adózási szempontok érvényesítése érdekében indokolt rögzíteni, hogy a tanuló egyszerre csak egy tanulószerveződést köthet. Akkor tehát, ha egy tanuló korábban tanulószerveződést kötött, de az felmondásra került, új tanulószerveződést csak akkor köthet, ha tényleg megszűnt a korábbi tanulószerveződéssel jogviszonya.

A 43. §-hoz

A tanulószerveződés a tanuló és a tanulószerveződés kötésére jogosult szervezet között jön létre. A tanulóval jogviszonyba kerülő másik szerveződő fél részben azokból az alanyokból kerül ki, akik eddig is köthettek tanulószerveződést. Más részről bővül a tanulószerveződés kötésére jogosultak köre, ugyanis az új rendelkezéseknek megfelelően azok a gyakorlati képzést szervezők is ilyen keretek között fogadhatnak tanulókat, akiknél a gyakorlati képzés nyújtása szinte azonos körülmények között és feltételekkel folyik. Estükben eddig az zárta ki a tanulószerveződés kötésének lehetőségét, hogy nem minősültek szakképzési hozzájárulásra kötelezettnek. Ők a jövőben sem válnak szakképzési hozzájárulásra kötelezetté, csupán velük azonos módon számolhatják el, igényelhetik a tanulószerveződéssel történő foglalkoztatás költségeit a képzési alaprészt forrásaiból.

Ennek értelmében tanulószerveződést a gazdálkodó szervezet, cég, vállalkozás, üzem, stb. köthet (ahogyan eddig is), továbbá egyéb olyan szerv, szervezet, amely bizonyos ágazatokban képez tanulókat (egészségügyi, művészeti, közművelődési, oktatási és szociális) illetve ezen belül meghatározott szervezeti formában működik (költségvetési szerv, alapítvány, egyesület, egyházi jogi személy). Külön kategóriát képeznek az agrárágazatba tartozó szakképzést folytató östermelők, akik bár nem jellemzően és tömegesen fognak várhatóan tanulószerveződést kötni, e lehetőséget azonban részükre is indokolt biztosítani.

További feltétele a tanulószerveződés megkötésének, hogy az említett szervezetek mindegyike szerepeljen a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezetek nyilvántartásában, amelyet a gazdasági kamara vezet. A nyilvántartásba való felvételnek meg kell előznie a tanulószerveződés megkötését, leghamarabb egy időben kerülhet sor a nyilvántartásba vételi kérelem kiadására és a tanulószerveződés megkötésére. A legfontosabb feltételeket a törvényjavaslat ezen szakasza tartalmazza: a tanulószerveződés kötését tervező szervezet a törvényjavaslat valamennyi vonatkozó előírásának, ezen kívül a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről szóló jogszabályban előírtaknak kell hogy megfeleljen. Fontos, hogy a nyilvántartásba vételre csak akkor kerülhet sor, ha vállalja, hogy alkalmazza az adott szakképzésre kiadott szakképzési kerettantervet a gyakorlati képzés megvalósítása során.

Életkori feltétel nem került meghatározásra a tanulószerveződés-kötéssel kapcsolatban, ez azonban nem azt jelenti, hogy bármilyen életkorban köthető lenne tanulószerveződés. Tekintettel arra, hogy a szakiskolában a gyakorlati képzés a kilencedik évfolyamon csak iskolai tanműhelyben folyhat, ezért legkorábban tizenöt éves kor után van lehetősége a tanulóknak a szerveződéskötésre. Más iskolatípusokban eleve idősebb életkorban kerül a tanuló a képzés olyan szakaszába, amikor tanulószerveződést köthet.

A 44. §-hoz

A szakasz a tanulószerveződés kötésére jogosult szervezeteket tartalmazó nyilvántartás tartalmát határozza meg. Fő elve a rendelkezésnek, hogy minden olyan elemet tartalmazzon, ami nélkülözhetetlen a szakmailag és törvényességi szempontból kifogástalan gyakorlati képzők regisztrálásához, és ne tartalmazzon olyan információkat, amely az előbbi cél érvényesülése szempontjából felesleges. A nyilvántartás ennek megfelelően a gyakorlati képzés folytatására jogosult szervezet beazonosításához szükséges adatokat, a nyilvántartásba vétel és a nyilvántartásba vevő adatait, valamint nyilvántartásba vett kapacitására vonatkozó adatokat tartalmazza.

Fontos, hogy egyértelmű legyen minden érintett számára, hogy a nyilvántartott tanulószerveződések élnek-e, megszűntek-e, azaz egy adott időpontban megállapítható legyen a hatályos tanulószerveződések száma. A teljesség elvének érvényesítése érdekében a törlött tanulószerveződések is kereshetőek lesznek, a „törlött” státuszuk feltüntetése mellett.

A gyakorlati képzést folytatásának másik formája is nyilvántartásba kerül, így az az együttműködési megállapodásokat is tartalmazni fogja.

A nyilvánosság elvének érvényesítése érdekében a konkrét tanulószerveződések és az együttműködési megállapodások kivételével bárki hozzáférhet a benne szereplő adatokhoz, azaz egy adott tanuló, szülő előre tájékozódhat, hogy a lakóhelyéhez közel, a tanuló által érintett szakmában milyen gyakorlati képzőhelyekkel tudna potenciálisan tanulószerveződést kötni.

A költségek elszámolásának, az adózási feltételek érvényesítésének és a szakmaszerkezet figyelemmel kísérésének érdekében a mások számára nem nyilvános tartalom is hozzáférhető az állami adóhatóság és az állami szakképzési és felnőttképzési szerv számára.

A 45. §-hoz

A nyilvántartásba vételi eljárás szabályai kerültek megállapításra ebben a szakaszban, amely szerint az eljárást a Ket. alapján folytatja le a gazdasági kamara illetékes szerve, amely döntés ellen az állami szakképzési és felnőttképzési szervhez lehet fellebbezéssel élni. A nyilvántartásba vételi eljárás részletes szabályait, feltételeit, garanciáit külön kormányrendelet fogja tartalmazni.

A 46. §-hoz

A tanulószerveződés megkötésében továbbra is a gazdasági kamara fogja a legfontosabb szerepet játszani, hiszen a nyilvántartásukban szereplő szervezetek fognak szerveződni a tanulókkal. A szabályozás fő elve, hogy elsősorban a gazdasági kamara gondoskodik a tanulószerveződés létrehozásáról, mindenképpen ő adjon segítséget ahhoz, hogy a tanuló találjon megfelelő gyakorlati képzőhelyet magának és csak akkor kerüljön sor arra, hogy a tanuló iskolai tanműhelyben legyen gyakorlaton, ha egyáltalán nincs tanulószerveződés kötésére alkalmas, hajlandó, létező szervezet. A tanulószerveződéssel kapcsolatos bármilyen változást (annak megkötését, módosítását, megszűnését, adataiban bekövetkezett változtatást) meghatározott időn belül át kell vezetni a nyilvántartásban.

A 47. §-hoz

A szakképző iskolának kellő időben tisztában kell lennie a következő tanév előtt azzal, hogy a nála tanulói jogviszonyban álló tanulók közül ki fog tanulószerveződés keretében és ki fog iskolai tanműhelyben gyakorlati képzésen részt venni. Ez pedagógusok, eszközök, egyéb kapacitások biztosítása és oktatásszervezési szempontokból nélkülözhetetlen. Ezért szükséges bejelenteni a tanuló gyakorlati képzését vállaló szervezetnek a tanév megkezdése előtti május hó tizenötödik napjáig, hogy kikkel kíván tanulószerveződést kötni. Ha pedig a tanulószerveződés megkötés megtörtént, azt a lehető leghamarabb be kell jelentenie az iskolának.

Főszabály szerint a tanulószerveződést legkésőbb a tanév megkezdése előtt kell megkötni, azonban előfordulhat (pl. azért, mert később talál gyakorlati képzőt), hogy ez a tanév kezdetét követően történik meg.

Változás a korábbi rendelkezésekhez képest, hogy már nem a gazdasági kamara képviselője előtt, azaz az ő jelenlétében kell megkötni a tanulószerveződést, hanem az a későbbi ellenjegyzéssel válik érvényessé, hiszen a gazdasági kamara a nyilvántartásba vétel előtt egyébként is ellenőrizni köteles a tanulószerveződés szabályszerűségét, tartalmát. A két aktus (azaz a megkötés és az ellenjegyzés) történhet egyszerre is, azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy az esetek kis hányadában került csak sor a gazdasági kamara képviselője előtt történő szerveződéskötésre.

Az aláírt és ellenjegyzett tanulószerveződés egy példányának a szakképző iskola részére történő átadása az iskola munkáját segíti a korábban kifejtetteknek megfelelően.

A 48. §-hoz

A tanulószerveződés kötelező tartalmi elemeire vonatkozó előírások részben megegyeznek a korábbi szabályozással. A szervezőkötő felek és a szakképző iskola, valamint a tanult szakképesítés adatai továbbra is részei a tanulószerveződésnek. A gyakorlati képzés helye mellett azonban – a gyakorlati képzésért való felelősségvállalásra vonatkozó új alapelveknek megfelelően – a tanuló gyakorlati képzéséért felelős személyt is konkrétan meg kell nevezni. Elképzelhető ugyanis, hogy a gyakorlati képzés során a tanuló több szakoktató „keze alatt” megfordul, valakinek – aki nem feltétlenül azonos a gyakorlati képzést szervező képviselőjével – ebben az esetben is felelnie kell a tanuló gyakorlati előmeneteléért.

A pénzübeli juttatás pontos összegén kívül a jövőben a tanuló juttatás emelésének, csökkentésének a gyakorlati képzést folytató szervezetnél képzésben részt vevő valamennyi tanulóra érvényes egységes feltételeit és szempontrendszerét is meg kell jeleníteni a tanulószerveződésben. Ez arra garancia, hogy a tanuló tisztában legyen azzal, milyen feltételek teljesítése esetén jogosult pl. többletjuttatásra.

A tanulószerveződés továbbra is tartalmazza a tanuló kötelezettségeit a gyakorlati képzéssel kapcsolatban.

A 49. §-hoz

A törvényjavaslat a jövőben világosan és egymástól elkülönült szakaszokban tartalmazza a tanulószerveződés megszűnésének eseteit és a megszüntetésének jogszabályi lehetőségeit. Továbbra is objektív megszűnési oknak számít a szakmai vizsga letétele, a tanuló jogviszony megszűnése, a gyakorlati képzést folytató jogutód nélküli megszűnése és a gyakorlati képzésben való részvételtől való eltiltása, valamint a tanuló halála.

Bár a felek akaratától függ, a megszűnés eseti között szabályozza a törvényjavaslat a közös megegyezés, a rendes és a rendkívüli felmondás eseteit, amelynek oka, hogy valamennyi esetben azt az időpontot (napot) is megjelöli a törvényjavaslat, amikor a megszűnés bekövetkezik. Ezek a pontosító rendelkezések segítséget nyújtanak a tanulószerveződés hatálya megszűnésének pontos megállapításában.

A megszűnés indokolt eseteiben előírja a törvényjavaslat a tanuló gyakorlati képzése további biztosításának kötelezettségét és a szakképző iskola tájékoztatását.

Az 50. §-hoz

A rendelkezés rögzíti a felmondás két módját, a rendes és a rendkívüli felmondást, valamint azt, hogy erre is csak írásban kerülhet sor, és hogy ezekben az esetekben is meg kell tenni a szükséges tájékoztatást a szakképző iskola és a nyilvántartást vezető szervezet felé.

Az 51. §-hoz

A rendkívüli felmondás szabályozása teljes körűvé és többi megszűnési esettel koherenssé vált a törvényjavaslatban. A tanuló esetében erre akkor van lehetőség, ha a gyakorlati képzést folytató jogszabálysértést követ el. A jogszabálysértés lehet bármilyen, a szakképzési, más ágazati törvényben vagy a szakképzésre vonatkozó végrehajtási jogszabályokban előírt olyan kötelezettség megszegése, amely vagy közvetlenül, vagy közvetetten összefügg a gyakorlati képzéssel és a tanulószerveződéssel (pl. a tanuló részére nem a törvényben előírt tanuló juttatást biztosítja a gyakorlati képzést folytató, vagy a képzésért pénzt kér vagy fogad el.) A

jogszabálysértés bekövetkezhet munkajogi vagy akár büntetőjog kategóriába tartozó esetben is (pl. tettlegesség).

Minden esetben feltétel azonban, hogy a jogszabálysértést pontosan meg kell jelölni. Ez nem azt jelenti, hogy a tanulónak a jogszabályt és a jogszabályhelyet pontosan meg kell jelölni, csupán egyértelműen be kell tudni azonosítani a kiváltó okot. Ebben nyújt segítséget a törvényjavaslat által előírt kötelezettség, amely szerint a rendkívüli felmondást a nyilvántartást vezető szervvel, azaz a gazdasági kamarával történt egyeztetésnek kell megelőzni. Ennek során a tanuló által megjelölt jogszabálysértés körülményeinek tisztázására is sor kerül, amely egyértelművé teszi, hogy a tanuló alapos okkal élhet-e ezen jogával.

Mindkét fél lehetősége, hogy rendkívüli felmondással szüntesse meg a tanuló szerződést, ha olyan ok következik be, amely (ha a gyakorlati képzést folytató miatt következett be, de nem minősül jogszabálysértésnek) a továbbiakban nem teszi lehetővé a tanuló szerződés fenntartását. Ebben az esetben az ok orvoslására nincs lehetőség. A törvényjavaslatban leírt feltételeknek együttesen kell fennállniuk, azaz a tanuló szerződésben vállalt *lényeges* kötelezettséget *szándékosan* vagy *súlyos* gondatlansággal *jelentős* mértékben kell megszegni, a rendkívüli felmondás jogának gyakorlásához. Ezen kívül minden más eset is oka lehet a rendkívüli felmondásnak, ha az olyan magatartásból ered, amely a tanuló szerződés fenntartását lehetetlenné teszi. Mindkét esetben további feltétel, hogy az említett okok olyanok legyenek, amelyek alkalmasak arra, hogy a tanuló szakmai vizsgára történő felkészülése, vagy a gyakorlati képzés további biztosítása lehetetlenné váljon vagy jelentős akadályba ütközzön.

Ennek mérlegelése, megítélése vita esetén a bíróság hatáskörébe tartozik.

A csak a gyakorlati képzést folytató számára nyitva álló rendkívüli felmondási lehetőség akkor is megvalósul, ha a tanuló tanulmányai nem megfelelő teljesítése miatt már másodszor kényszerül a szakképzési évfolyam megismétlésére.

A rendkívüli felmondás különös és kivételes jellegét erősíti az az új rendelkezés, amely bármely fél számára csak akkor teszi lehetővé a tanuló szerződés ilyen módon történő megszüntetését, ha biztosított a tanuló tanuló szerződéssel történő foglalkoztatása más gyakorlati képzést folytatónál.

Az 52. §-hoz

A szakasz a rendkívüli felmondás további szabályait fogalmazza meg, az indoklási kötelezettséget, amely kötelezettség csak a gyakorlati képzést folytatóra terjed ki. A vita bírósági hatáskörébe utalása esetén az új szabályozás is meghatározza ennek határidejét és halasztó hatályát. Utóbbi következménynek az indoka a rendkívüli felmondás különös és kivételes jellege.

Az 53. §-hoz

A rendelkezés kötelezi a gyakorlati képzést folytatót, hogy a tanuló szerződés megszűnéséről értesítse a nyilvántartást vezető szervet és a szakképző iskolát is. Ez a kötelezettség a tanuló szerződéses rendszer átláthatóságát segíti elő. Továbbra is köteles a gyakorlati képzést folytató a tanuló szerződés megszűnésekor a tanuló részére igazolást kiállítani a gyakorlati képzésben eltöltött időről és a megszerzett gyakorlati ismeretekről, hiszen akár tovább folytatódik a tanuló gyakorlati képzése – tanuló szerződés, együttműködési megállapodás keretében vagy iskolai tanműhelyben – akár nem, a tanuló által már teljesített gyakorlati képzés a későbbiekben is igazolható kell hogy legyen.

Az 54. §-hoz

Teljesen új szabályozás valósul meg törvényjavaslatban a tanulószerveződés szüneteltetése kapcsán. A korábbi szabályozás ezt az esetet nem érintette, azonban előfordulnak olyan esetek, amikor a közoktatásra vonatkozó szabályok szerint a tanulói jogviszony szüneteltetését kéri a tanuló (pl. külföldi tanulmányok, családi okok, szülés, stb.) miatt. Ebben az esetben – automatizmus alapján – a tanulószerveződés is szünetel, hiszen passzív módon él a tanulószerveződéses jogviszony alapjául szolgáló tanulói jogviszony is. Ebben az esetben kizárt és logikátlan, hogy a tanulószerveződés alapján a gyakorlati képzés is tovább folyjon, ezért mondja ki az új szabályozás, hogy ez alatt az időszak alatt a tanulószerveződésből eredő jogok és kötelezettségek nem illetik meg és nem terhelik a feleket.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy nemcsak a tanuló nem kötelezhető a gyakorlati képzőhelyen történő megjelenésre, hanem a tanulót sem illetik meg a tanulószerveződésből eredő jogosultságok, pl. a tanulói juttatás, szolgálati idő, stb. A helyzet rendezése érdekében ebben az esetben is célszerű a tanulószerveződés további sorsáról a feleknek megállapodniuk a tanulói jogviszony szüneteltetésének megszűnése, vagy véglegesség válása esetére. A szünetelés ideje a tanuló szolgálati idejébe sem számít bele, ugyanis ezen idő alatt nem történik részére kifizetés, amiből járuléklevonásra sem kerül sor.

Tekintettel arra, hogy a tanulói jogviszony szüneteltetése a tanulószerveződést kötő gyakorlati képzést szervezőt is érinti, ezért a tanuló tanulói jogviszony szüneteltetésének kezdetéről és végéről a szakképző iskola értesíti mind a gyakorlati képzést folytatót, mind a nyilvántartást vezető szervezetet.

Az 55. §-hoz

A szakasz a kiskorú tanulóra vonatkozó külön szabályokat és garanciákat fogalmazza meg a tanulószerveződés megkötése, felmondása és módosítása esetére. Ekkor – a kiskorú más jognyilatkozataira vonatkozó szabályokhoz hasonlóan – be kell szerezni a szülő vagy a gyám írásbeli hozzájárulását is.

Az 56. §-hoz

Az együttműködési megállapodás korábbi szabályozásához képest szigorítást tartalmaz a rendelkezés. Együttműködési megállapodás a gyakorlati képzés negyven százalékáig köthető – a költségvetési szervek és a felnőttoktatás sajátos munkarendjei kivételével – a gyakorlati képzés szervezésére, illetve abban az esetben is a teljes gyakorlati képzésre, ha annak aránya a képzés egészén belül a negyven százalékot nem éri el. Együttműködési megállapodás esetén a gyakorlati képzés és a szakmai vizsgára történő felkészítés fő felelőse a szakképző iskola marad. Éppen ezért az együttműködési megállapodásban részt vevő felek nincsenek korlátozva a tanulószerveződéshez hasonló módon a partner megválasztásában, hanem az együttműködési megállapodást megkötő szakképző iskola feladata vizsgálni, hogy mely feladatokhoz állnak rendelkezésre az együttműködő félnél a feltételek. A szakképző iskola feladata gondoskodni arról is, hogy az együttműködésben részt vevők számára egyértelmű legyen a gyakorlati képzés feladatainak elosztása a szakképzési kerettanterv és az iskola szakmai programja figyelembe vételével.

Bár bizonyos szakképesítések körében – egyéb más szervekkel, szervezetekkel együtt a költségvetési szervekre is kiterjesztésre kerül a tanulószerveződés kötési lehetőség –, megmarad a költségvetési szervekre vonatkozó azon korábbi lehetőség, amely szerint a képzés jellegétől függetlenül a gyakorlati képzés egészére is köthető együttműködési megállapodás ezen intézményekkel.

Az 57. §-hoz

Az együttműködési megállapodás tartalmát korábban a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény szabályozta, az alapvető változás a vonatkozó szabályozás átemelése a törvényjavaslatba. Szövegszerűen sok tekintetben megegyezik a korábbi előírásokkal, azzal a kivétellel, hogy a felsőfokú szakképzésnek a törvényjavaslat hatálya alól történő kikerülése következtében a felsőoktatásban hallgatói jogviszonyban állókra vonatkozó szabályozási elemek is törlésre kerültek.

A szabályozásból kikerült a fenntartói jóváhagyásra, mint érvényességi kellékre vonatkozó előírás is az eddigi tapasztalatokra figyelemmel: az együttműködési megállapodás megkötése és a képzés megkezdése között nem minden esetben került sor a fenntartói jóváhagyásra. Ugyanakkor a fenntartói jóváhagyás a célját sem minden esetben érte el, a fenntartók nem szükségképpen használták az intézményi költségvetések tervezésekor az együttműködési megállapodásból adódó kötelezettségeket, illetve felszabaduló forrásokat. Emiatt az intézmények és fenntartók saját szabályozási körébe utalja a törvényjavaslat a kérdést, az együttműködési megállapodás jóváhagyási folyamatát, egyéb tartalmi elemeit minden fenntartó és intézmény maga szabályozza, az egyéni sajátosságok szerint.

Az 58. §-hoz

Az iskolai rendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzés teljes körű ellenőrzése több szervezet együttműködésével valósul meg. A szakképzést folytató iskola, illetve szervezet tevékenysége hatósági, törvényességi ellenőrzése alapvetően a fővárosi és megyei kormányhivatal feladata, míg a szakmai elméleti és gyakorlati képzés tartalmi ellenőrzését és a komplex szakmai vizsgát a szakképesítésért felelős miniszter, illetve a gazdasági kamara végzi. A szakmai irányultságú ellenőrzéseket szakértők bevonásával kell elvégezni. Kiadásra kerül az országos szakképzési szakértői névjegyzék, amelyet az állami szakképzési és felnőttképzési szerv kezel.

Az 59. §-hoz

A minőségi szakmai-pedagógiai munka folyamatos ellenőrzés és értékelés mellett biztosítható. A korábbi, elsősorban kimenet-szabályozott és kimenet-ellenőrzött, csak a képzés teljesítését, a szakképzettség megszerzését vizsgáló rendszer átalakul, és a jövőben az ellenőrzési tevékenység kiterjed a tanítás-tanulás teljes folyamatára, a szakmai-pedagógiai munka egészére. Az iskolák ez irányú átfogó, külső ellenőrzésére a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint ötévente, szakértők bevonásával sor kerül.

Maga a komplex szakmai vizsga, a vizsgaszervezés módja, előkészítése, bonyolítása, a vizsgabizottság tagjainak tevékenysége stb. is ellenőrzés tárgyává válik. A szakmai vizsgák ellenőrzésére arra képzett szakmai szakértők bevonásával kerül sor.

A 60. §-hoz

A duális jellegű szakképzés bevezetése a gyakorlati képzést szervező szervezetek és a gazdasági kamarák gyakorlati képzésben való együttes szerepvállalását hivatott megerősíteni. A szakképzési kerettantervekben előírt és a gyakorlati képzést szervező szervezeteknél megvalósuló oktatási-képzési folyamat kontrollja a gazdasági kamarák által végzett hatósági ellenőrzések keretében történik. Amennyiben a gyakorlati képzést szervező szervezetek tanulószereződéses formában végzi a gyakorlati képzést, úgy a képzés ellenőrzésének

megszervezése és lefolytatása elsősorban a gazdasági kamara hatásköre, míg az együttműködési megállapodással folyó képzések esetében az ellenőrzések fő felelőse az iskola. Mindkét esetben elvárt azonban, hogy az ellenőrzés során a képzésben érintett minden fél képviselője biztosított legyen.

Ellenőrzés a képzést felügyelő szervek, illetve a képzési folyamat bármely szereplője, továbbá szülői kérésére is indítható.

A 61. §-hoz

A törvényjavaslat pontosan rögzíti, hogy a gyakorlati képzést szervező szervezetnek a képzés mely területein kell a szervezés tekintetében különös körültekintéssel eljárni, illetve, hogy a gazdasági kamara a hatósági ellenőrzés során, elsősorban mely területeket ellenőrzi. Amennyiben a gazdasági kamara a hatósági ellenőrzés alkalmával a képzést nyújtó gyakorlati képzést szervező szervezeteknél a gyakorlati képzéssel összefüggésben jogszabálysértést tapasztal, végzéssel kötelezi a gyakorlati képzést szervező szervezetet a jogellenes körülmény megszüntetésére, illetve, ha a felszólítás nem vezet eredményre és a gyakorlati képzést szervező szervezetek a tanuló szakmai vizsgára történő felkészülését veszélyezteti, úgy a gyakorlati képzést szervező szervezeteket pénzbírsággal sújtja, továbbá eltiltja a képzés folytatásától. A képzés eltiltásáról szóló határozatot nyilvánosságra kell hozni.

A 62. §-hoz

Ahhoz, hogy a gyakorlati képzést szervező szervezet bekapcsolódhasson a gyakorlati képzésbe és tanulószerveződéssel tanulót foglalkoztathasson, nyilvántartásba kell vételnie magát a gazdasági kamaránál. A nyilvántartásba vétel elmulasztása esetén a gazdasági kamara először figyelmezteti a gyakorlati képzést szervező szervezetet, de a figyelmeztetést követő ismételt jogellenes magatartást észlelve eltiltja a gazdálkodót a képzésben való részvételtől. Az eltiltás a képzéssel összefüggésben elszámolt költségek képzési alaprészbe történő azonnali visszafizetésével jár, amely pénzügyi teljesítést az adóhatóság ellenőrzi.

A 63. §-hoz

A tanulói juttatás rendszerét továbbra is fenntartja az új szabályozás. Pénzbeli tanulói juttatás a gyakorlati képzésen tanulószerveződés alapján részt vevő tanulónak, valamint az összefüggő szakmai gyakorlat idejére annak a tanulónak jár, aki a gyakorlati képzésben együttműködési megállapodás alapján vesz részt. Utóbbiak közül csak annak, aki nappali rendszerű oktatásban vett részt a szakképzésben.

A tanulói pénzbeli juttatást továbbra is havonta kell fizetni, havi mértéke pedig a minimálbér összegének meghatározott szorzata. A szorzó a szakképesítésre a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott elméleti és gyakorlati képzési idő aránya alapján kerül megállapításra. Ez alapján összesen hét kategóriába sorolhatók a szakmák a 20-80-as aránytól a 80-20-as gyakorlat-elmélet arányáig terjedően. A pénzbeli juttatást a jövőben is emelni kell félévente a tanulószerveződésben meghatározott szempontok alapján, amely során a tanuló tanulmányi eredményét éppúgy figyelembe kell venni, mint a gyakorlati képzés során nyújtott teljesítményét és szorgalmát.

Eddig nem jelentett negatív pénzügyi következményt a tanulónak, ha megbukott. A jövőben ebben az esetben a tanuló csökkentett tanulói juttatásra jogosult csak, amely ösztönzőleg hat a

tanuló tanulmányaira, másrészt erősíti a tanuló felelősségtudatát és a teljesítményért járó jutalom megbecsülését. Az új rendelkezések azt az anomáliát is kezelik, amely szerint ha a tanuló a befejező szakképzési évfolyamon megbukott, akkor is az általa egyébként nem teljesíthető szakmai vizsgáig (azaz a tanuló szerződés elviéiben megvalósuló megszűnéséig) kapta a juttatását. A jövőben a tanítási év utolsó tanítási napját követő naptól ebben az esetben a tanuló juttatásra már nem jogosult.

A tanulói juttatással kapcsolatban a tanuló szerződés kötelező tartalmi elemeinél felsoroltak mellett egyéb kérdéseket is rendezni kell a tanuló szerződésben (a pénzbeli juttatás kifizetésével, az abból történő terhek levonásával, és a tanuló tájékoztatásával kapcsolatban.)

A 64. §-hoz

A tanulót a pénzbeli juttatás továbbra is teljes hónapra illeti meg, azaz azokat az eseteket kivéve, amikor a hónap közben jön létre vagy szűnik meg a tanuló szerződés, nem lehet a hónapra megállapított juttatás összegét csökkenteni. Változatlanul jár a juttatás a júliusi és augusztusi hónapokra is, kivéve a befejező szakképzési évfolyamot.

A Munka Törvénykönyve szerinti betegszabadság időtartamára a tanulói pénzbeli juttatás hetven százaléka jár a tanulónk. Ez a szabály a hosszú évekig fennálló inkoherencia után az új szabályozással összhangba került a munkajogi szabályokkal. A tanulói juttatással kapcsolatban a kifizetésre, a jogalap nélküli kifizetésre és a levonásra a Munka Törvénykönyve szabályait kell alkalmazni.

A 65. §-hoz

A tanuló a szakmai vizsgára való felkészülés mellett munkát is végez, ezért a tanuló részére díjazás jár. A gyakorlati képzésen együttműködési megállapodás alapján részt vevő tanuló részére csak az összefüggő szakmai gyakorlat időtartamára jár juttatás, az eddigi szabályoknak megfelelően. A rendelkezés ösztönözni kívánja a tanulókat arra, hogy lehetőség szerint tanuló szerződés keretében kerüljön sor a gyakorlati képzésükre.

Az összefüggő szakmai gyakorlat a juttatás szempontjából ugyanúgy viselkedik, mint a tanuló szerződés alapján folyó gyakorlati képzés, összege is azonos egy hónapra vetítve. Tekintettel azonban arra, hogy a tanuló szerződés éves, féléves képzési időciklusokat fog át, az összefüggő szakmai gyakorlat pedig hetekben kerül meghatározásra a nyári időszakban, az együttműködési megállapodás alapján fizetendő tanulói pénzbeli juttatás a megkezdett hetek után jár. Ennek összege hetekre bontva, arányosan azonos a tanuló szerződés alapján kifizetett havi juttatással. Ha tehát pl. egy tanuló három hetes nyári gyakorlaton vesz részt, az azonos szakmát tanuló szerződés alapján tanuló havi juttatásának a $\frac{3}{4}$ -ét fogja kapni.

Az összefüggő szakmai gyakorlat időtartalma napokban, illetve hetekben mérhető, ezért a tanuló számára is fontos, hogy lehetőleg valamennyi képzési napon részt vegyen. Amennyiben hiányzik egy-egy gyakorlati képzési nappól, ezen napokkal arányosan csökkenteni kell a tanulói juttatását is.

A 66. §-hoz

A szabályozás részben már létező, részben új szabályokat állapít meg a szakképzésben részt vevő tanuló szünetével és felkészülési idejével kapcsolatban. Továbbra is jár a kiskorú tanuló részére az évi harmincöt-, a nagykorú tanuló részére pedig az évi harmincnapnyi szünet.

Ennek elnevezése „pihenőnapra” változott annak érdekében, hogy egyértelműen megkülönböztethető legyen a valamennyi tanulónak járó egyéb oktatási szünetektől. A pihenőnapok a gyakorlati képzésen részt vevő tanuló részére a munkajogi szabályok analógiájára megalkotott „szabadság”, a felnőtt munkavállalókhöz képest kedvezőbb mértékekben. A pihenőnap ennek megfelelően munkanapokban számítandó (ellentétben a nemzeti köznevelésről szóló törvényben szereplő legalább harminc napos nyári szünettel), azaz a számításánál a heti rendes pihenőnapokat és a munkaszüneti napokat figyelmen kívül kell hagyni. Figyelembe kell viszont venni a pihenőnap kiadásánál a tanulókat a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján megillető őszi, téli, tavaszi és nyári szüneteket, ezeket a valamennyi tanulót megillető szüneteket tehát nem kell „levonni” a pihenőnapok számából.

A jövőben a befejező szakképzési évfolyamokon az utolsó tanítási nap és a szakmai vizsga között nem kötelező a tanulónak gyakorlati képzésen részt venni, hiszen az utolsó tanítási nappal a tanuló „teljesítette” az adott évfolyam követelményeit. Ha ezt követően is kötelezően folya a gyakorlati képzés, annak teljesítése, mulasztása már nem lenne beszámítható az adott tanévbe. Azonban ezen idő alatt is lehetősége van a tanulónak arra, hogy a szakmai vizsga előtt a vizsgára való felkészülés céljából gyakorlati képzésen vegyen részt. Ebben az esetben a gyakorlati képzés feltételeiről egyénileg kell a gyakorlati képzést folytató szervezettel megállapodni.

Ha az utolsó tanítási nap és a szakmai vizsga között gyakorlati képzésre sor kerül az előbbieknél megfelelően, a tanulót ebben az esetben is, egy alkalommal legalább tíz nap egyéni felkészülési idő illeti meg, hogy az a korábbi szabályokban is szerepel. A felkészülési idő kiadásánál egyértelműen megfogalmazásra került, hogy azt *közvetlenül* a szakmai vizsga előtt kell kiadni, mégpedig a külön megállapodás alapján folyó gyakorlati képzés idejének terhére. A felkészülési időt nem lehet több alkalommal, részletekben kiadni, azt összefüggően kell biztosítani, hogy a tanuló a szakmai vizsgára megfelelő időtartamban felkészülhessen.

A 67. §-hoz

A szakasz változatlanul tartalmazza a tanuló betegsége idejére járó ellátásokat, a tíz nap betegszabadságot, az üzemi baleset és foglalkozási betegség esteit, a szülési szabadság igénybevételének lehetőségét. A Munka Törvénykönyve szerint biztosított tizenöt napnyi betegszabadsághoz képest a tanuló részére azért tíz nap kerül megállapításra a szabályozás szerint, mert a tanuló – az összefüggő gyakorlat kivételével – a nyári időszakban általában nem vesz részt gyakorlaton, így arányosan, nagyságrendileg kevesebb idő szolgál alapul a betegszabadság biztosítása szempontjából.

A 68. §-hoz

A tanulókat megillető egyéb juttatások körében meghatározásra kerülnek azok a természetbeni előnyök, amelyek a tanuló gyakorlati foglalkoztatását eleve lehetővé teszik, vagy azt megkönnyítik. Ezen juttatások biztosításának módját, mértékét miniszteri rendelet szabályozza. Az alacsonyabb szintű jogszabályból törvényi szintre került annak a szabályozása, hogy a gazdálkodó szervezet a tanulót – a többi munkavállalónak biztosított juttatásoknak megfelelően – jutalomban, prémiumban, egyéb más juttatásban vagy szociális támogatásban is részesítheti.

A 69. §-hoz

A kártérítési felelősség szabályai a tanuló által a kötelezettségeinek vétkes megsértésével okozott károk megtérítését, valamint a tanulónak okozott kár megtérítését határozzák meg. A tanuló által okozott kár megtérítésének, vétkesség, azaz szándékosság esetén nincs korlátja, a teljes kárt köteles megtéríteni a gyakorlati képzés szervezőjének.

A 70. §-hoz

A kártérítési felelősségre körébe tartozó esetekre a Munka Törvénykönyve kártérítési felelősségi szabályait kell alkalmazni. A tanuló az általa gondatlanságból okozott kárért is helytállni köteles, de csak részben, a helytállás csak meghatározott mértékig terjed, hiszen a tanuló lehet kiskorú is, önálló jövedelemmel általában nem rendelkezik. Ezt a mértéket a gondatlanságból okozott kár esetén annak ötven százalékában határozza meg a szabályozás, azonban ebben az esetben sem lehet több a megtérítés mértéke, mint a tanuló pénzügyi juttatásának egyhavi összege.

Ez utóbbi esetben a nagyobb károkozás (pl. egy drágább gép meghibásodása, vagy egy értékesebb munkadarab megrongálódása) értékét a félhavi tanulói juttatás (amely nagyjából tízezer forintos nagyságrendű összeg) nem fedezi. Ezért írja elő új szabályként a szakképzésről szóló törvényjavaslat, hogy a gyakorlati képzés szervezője a tanuló részére felelősségbiztosítást köteles kötni. A felelősségbiztosításnak éppen az a célja, hogy a tanuló által okozott, de a tanuló által meg nem térített károkat fedezze.

A 71. §-hoz

Az utóbbi években egyre több felhatalmazást kapott a Kormány rendeletalkotásra a szakképzéssel kapcsolatban, amelyek folyamatosan jelentek meg a szakképzési ágazati törvényekben. Az 1993-ban elfogadott szakképzés törvényben még nem szerepeltek kifejezetten a Kormányhoz delegált jogalkotási feladatok, jelenleg viszont igen, ez indokolja, hogy a Kormány szerepeljen és megjelenjen a szakképzés kormányzati irányításáról szóló alcímben. Tekintettel arra, hogy a Kormány tagjainak többsége szakképesítésért felelős miniszteri státusszal is rendelkezik, továbbá egyes feladatok esetén a szakképzés minden területére kiterjedő átfogó szabályozás megalkotása indokolt, célszerű ezen teendőket a Kormány feladatai között szerepeltetni. Léteznek továbbá olyan kérdések, amelyeket sem a szakképesítésért felelős miniszter, sem a szakképzésért felelős miniszter szintjén nem lehetséges eldönteni, azért e kérdésekben a Kormány dönt (pl. kiemelt szakképzés programok indítása). A struktúrában jól elhatárolhatóan megjelennek a szabályozás szintjei.

A 72. §-hoz

Ez a § a szakképzés átfogó ágazati irányítási feladatait határozza meg és rendeli azokat a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter hatáskörébe. E feladatkörbe tartoznak a nem kormányzati szintű jogalkotási feladatok (szakképzési névjegyzékek szabályai, vizsgaengedély eljárási díj), az ágazati szakmai testületek, bizottságok működtetése, a szakképzés hatáskörébe tartozó kerettantervek kidolgoztatása, az állam által elismert szakképesítések szakmai vizsgálóinak kijelölése.

Új elemként jelenik meg, hogy a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter dolgoztatja ki a szakképzési kerettanterveket mind a szakiskolai, mind a szakközépiskolai

képzésekre. Ehhez kapcsolódóan kezdeményezi a közismereti tárgyak oktatásához a szakiskolákban, továbbá a szakközépiskolákban kötelezően alkalmazandó kerettantervek elkészítését és kiadását az oktatásért felelős miniszternél. Közvetlenül – vagy az állami szakképzési és felnőttképzési szerv vezetője útján – valamennyi szakképesítés tekintetében megbízza a szakmai vizsgabizottság elnökét, kivéve a gazdasági kamara hatáskörébe tartozó szakmák esetén.

A 73. §-hoz

A szakképzés kormányzati irányításának alsó szintjén a szakképesítésért felelős miniszterek feladatai kerülnek meghatározásra. Az e szakaszban szabályozott jogkörök teremtik meg a lehetőséget a szakképesítésért felelős minisztereknek az ágazati szakképzési feladatok ellátására, az ágazati sajátosságok érvényesítésére.

A szakképesítésért felelős miniszter jogosultságai közül kikerülnek a 71. §-ban kifejtettek értelmében a vizsgaelnöki delegálásra vonatkozó jogok, a vizsgaelnöki névjegyzékre történő javaslattételi jog viszont erősebben fog érvényesülni. Ez a valamennyi szakképesítésre kiterjedő vizsgaelnöki delegálás biztosítja a szakmai vizsga függetlenségét. Ezt biztosítja az, hogy évente legalább kétszer alkalommal tehet javaslatot az országos szakképzési névjegyzékre történő felvételre.

A 74. §-hoz

A szakképzés rendszerében működő kutató és fejlesztő-szolgáltató intézetek között kiemelt szerepköre van az állami szakképzési és felnőttképzési szervnek, amelynek feladatait indokolt a törvényjavaslatban rögzíteni. E feladatok körébe tartozik elsősorban az állam által elismert szakképesítéseket felépítő szakmai követelménymodulok országos modulterképének a gondozása, a komplex szakmai vizsgák adatait (törzslapokat) tartalmazó központi nyilvántartás kezelése, a szakképzési hozzájárulással, támogatások kezelésével kapcsolatos központi feladatok ellátása és a Felnőttképzési Akkreditáló Testület működtetése.

Az állami szakképzési és felnőttképzési szerv feladatai alapvetően változatlanok maradnak a korábbiakhoz képest, lényeges változás azonban, hogy a szakképzési hozzájárulással kapcsolatos bevallási, elszámolási és ellenőrzési feladatokat a jövőben nem az állami szakképzési és felnőttképzési szerv, hanem a Nemzeti Adó- és Vámhivatal fogja ellátni. Az ennek megfelelő módosított rendelkezéseket a szakképzési hozzájárulásról szóló törvény tartalmazza. Emellett meghatározásra és egyben pontosításra került, hogy a szakmai követelménymodulokról szóló kormányrendelet alapján az állami szakképzési és felnőttképzési intézet állítja össze és hozza nyilvánosságra az országos modulterképet.

Pontosításra került továbbá, hogy az intézet a többi kutató- és fejlesztő-szolgáltató intézeten kívül a megyei és fővárosi kormányhivatalokkal is együttműködik a szakképzési, köznevelési feladatai ellátása tekintetében.

A 75. §-hoz

A versenyképes szakképzés kialakítása, a gazdaság, illetve a szakképzés kapcsolatának erősítése, a fizikai szakmák társadalmi megítélésének javítása érdekében indokolt továbbra is megtartani azt a lehetőséget, hogy a szakképesítésért felelős miniszter egyes szakmai feladatainak operatív ellátását átadhassa a gazdasági kamaráknak. A rendelkezések teljes

körben tartalmazzák a gazdasági kamarák szakképzéssel kapcsolatos feladatait, amelyek közül több a törvényjavaslat egyéb fejezeteiben részletesen is kifejtésre kerülnek. Itt kerülnek rögzítésre továbbá a gazdasági kamarák a szakképzés egészéhez kapcsolódó, máshol nem szabályozott feladatai, pl. a mesterképzés és a felnőttképzés területén folytatott gyakorlati képzés ellenőrzése.

A szabályozás lehetővé teszi, hogy azokkal a szakképesítésekkel kapcsolatban, amelyek nem tartoznak egyetlen gazdasági kamara vagy országos gazdasági érdekképviselői szervezet hatáskörébe sem (pl. egészségügyi, oktatási ágazathoz tartozó szakmák), a gazdasági kamara bizonyos feladatok ellátásának módjáról megállapodás kössön a szakmai és vizsgakövetelmény megjelölt szakmai szervezettel, illetve az ágazat egészében érdekelt szakmai kamarával. Ilyen lehet pl. a szintvizsga szervezésével vagy a tanulószerveződés nyilvántartásával kapcsolatos kamarai feladatokban való közreműködés kérdése.

A 76. §-hoz

A gazdasági kamara több olyan feladatban is közreműködik, amelyek közvetlenül vagy közvetve kapcsolódnak a szakképzésbe. Ilyen közvetett feladat pl. a pályaaorientáció, amely tipikusan több szakképzési szereplő – köztük a gazdasági kamara – közös felelőssége.

A törvényjavaslat más részében részletesen szabályozott szintvizsga szervezése is a gazdasági kamara feladatai között kerül meghatározásra, új elem azonban, hogy a honlapján közzé kell tennie a szintvizsga feladatbankot, amely egy közpénzből kialakított adatbázis.

Fontos kamarai feladat a szakmai versenyek szervezése, amelynek joga a szakképesítésért felelős minisztert is megilleti. A gazdasági kamara esetében ezek a versenyek a szakképesítésért felelős miniszterrel kötött megállapodásban szereplő szakképesítésekre vonatkoznak. Tekintettel arra, hogy a versenykiírásokra az iskoláknak és a tanulóknak kellő időben fel kell készülniük, a versenykiírásokat a gazdasági kamara évente a tanév rendjéről szóló rendeletben előírtak szerint küldi meg a szakképzésért felelős miniszter részére.

A nemzetközi megmérettetésekben való részvétel erősítését szolgálja a WorldSkills és az EuroSkills elnevezésű szakmai versenyekkel kapcsolatos előkészítő feladatok törvényi szinten történő megjelenítése. Ezekben a versenyekben hazánk 2005 óta vesz részt több szakmában képviseltetve magát. A hazai előválogató verseny előkészítéssel és lebonyolításával, a versenyeken való részvétellel kapcsolatos feladatokat a gazdasági kamara látja már el 2011-től kezdődően, ezért e feladatok szabályozása indokolt a törvényjavaslatban.

A 77. §-hoz

Az Országos Érdekegyeztetési Tanács megszűnésével az országos szakképzés stratégiai kérdéseinek érdekegyeztetése a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács feladatává vált, amely a szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvénybe már 2011 nyarán beemelésre kerül. Az országos mélyebb szintű szakmai egyeztetés feladatait a kifejezetten szakképzési szakértőkből álló Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács valósítja meg.

A 78. §-hoz

A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács működésének szabályait korábban a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény tartalmazta. A törvényjavaslatba emelését az indokolta, hogy a szakképzési hozzájárulásról

szóló törvény elsősorban pénzügyi, adózási tartalmú szakképzési ágazati jogszabály, a testület feladatai között a jövőben a képzési alaprésszel kapcsolatos feladatok kisebb mértékben fognak szerepelni. A testület elsősorban szakmai, tartalmi kérdésekben megnyilvánuló fórum, azért a szakképzésről szóló törvény szabályozási területéhez jobban illeszkedik. A testület továbbra is szakmai döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő országos testület, amelynek működésére vonatkozóan kisebb változások kerültek a törvényjavaslatba.

A 79. §-hoz

A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Tanács összetételére vonatkozó szabályok szerint a testület létszáma jelentősen csökken az eddigi kerethez képest, azonban a szakképesítésért felelős miniszterek delegáltjai a jövőben is tagjai a testületnek. A Tanács ennek ellenére elsősorban szakmai szervezet marad, a szakképesítésért felelős miniszterek a testület elé kerülő anyagokkal, javaslatokkal, előterjesztésekkel, jogszabálytervezetekkel kapcsolatos véleményeket továbbra is elsősorban a részükre rendelkezésre álló közigazgatási egyeztetése keretében tehetik meg. A Tanács további tagjai a szakképzésben érdekelt civil szervezetek, a gazdasági kamarák, iskolafenntartók és egyéb szakmai szervezetekből kerülnek ki.

A 80. §-hoz

Az Országos Képzési Jegyzék tartalmi szerkezetének folyamatos fejlesztését és korszerűsítését szolgáló szakmai javaslattevő, véleményező testület feladatait a jövőben a Nemzeti Képesítési Bizottság fogja ellátni. A törvényjavaslat meghatározza a bizottság tagjainak számát, hatékonysági okokból csökkentett létszámban. A bizottság elődjének létszámát a korábbi szabályozás nem tartalmazta csak az összetételét határozta meg. Az új Nemzeti Képesítési Bizottság működtetésének feladatával az állami szakképzési és felnőttképzési szervet bízva meg a törvényjavaslat.

A 81. §-hoz

A fejlesztési és képzési bizottságok – igazodva a megyei közigazgatás-szervezés megyei struktúrájához és a kormányhivatalok működéséhez – a jövőben az eddigi regionális szint helyett megyei szinten szerveződnek. Az állam vagy az európai források által támogatott iskolai rendszerű és iskolarendszeren kívüli, a szakképzést érintő fejlesztési és beiskolázási irányok és arányok meghatározása a bizottságok javaslatételén fog alapulni. A bizottságok javaslatait az állami szakképzési és felnőttképzési alakítja egységes döntési javaslatná, amelyet a Kormány fog rendeleti úton végleges döntésként jóváhagyni. A bizottsági javaslatok megfogalmazása a hatályos szabályozásához képest korábbi időpontra, március 31-re helyeződik, a kormánydöntés nyilvánosságra hozatalára pedig minden évben május utolsó munkanapja a határidő. A döntés a következő évben induló tanévet érinti.

Fontos új szabály, hogy a bizottság „irány-arány” meghatározására vonatkozó javaslatételi jogköre nem terjed ki a jövőben a munkaerő-piaci relevanciával nem rendelkező művészeti, kulturális, kézműves, hagyományörző, továbbá a honvédelmi és rendészeti szakképesítésekre, hiszen ezek a szakmák nem a munkaerő-piaci kereslet alapján határozhatóak meg elsősorban. Ezekben a szakmákban a szakképesítésért felelős miniszternek lesz erősebb jogosítványa a beiskolázási arányok meghatározásában.

A 82. §-hoz

A szabályozás a bizottság feladatait és a társszervezetekkel, intézményekkel történő együttműködési kereteit foglalja össze. A jövőben a bizottságoknak megszűnnek a döntési jogosítványi, elsősorban javaslattevő, véleményező és közreműködői hatáskörrel vesznek részt a szakképzés feladatainak a megvalósításában.

Új eleme a törvényjavaslatnak, hogy a bizottság az iskolai rendszerű szakképzés fejlesztését, a szakképzés irányainak és a beiskolázási arányok rövid- és középtávú tervét az adott megyére vonatkozóan tartalmazó koncepciót dolgoz ki. Az is új lehetősége a bizottságoknak, hogy kezdeményezze az arra hatáskörrel rendelkező szervezetek és intézmények felé a bizottság által indokolt változtatások megtételét, amely bármilyen olyan kérdés lehet, amely az iskolai rendszerű szakképzés és az iskolarendszeren kívüli szakképzés, valamint a közoktatásban és a felsőoktatásban folyó szakképzés összhangjának megteremtését szolgálja.

A bizottság továbbra is javaslatot tesz a hiány-szakképesítésekre, a jövőben azonban ez alatt a fogalom alatt nem két különböző szakképesítés-kör fog szerepelni. Bizottság jogköre megmarad a képzési alaprész decentralizált keretével kapcsolatban, pályázatok kiírásában és értékelésében, azonban erre csak javaslatot tesz a jövőben a miniszter felé.

A 83. §-hoz

A megyei szervezésű bizottságok tagi delegáltjainak száma hét főre csökken annak érdekében, hogy valóban hatékony és döntés-, valamint érdemi vitaképes testületekként működjenek a bizottságok. A testületek munkaszervezetei az oktatási hivataloktól már 2010-ben átkerültek a kormányhivatalokhoz, a jövőben ezt a feladatot a gazdasági kamara látja el, és készíti elő a szakképzést érintő javaslatokat, állásfoglalásokat a miniszteri döntéshez.

A 84. §-hoz

A rendelkezés tartalmazza az iskolai rendszerű szakképzés finanszírozási alapelveit, illetve a kérdést szabályozó törvényekre történő általános hivatkozásokat. A szakképzés finanszírozásának legfontosabb alapelvei, hogy egyrészt az ország minden polgára számára hozzáférhető legyen az első iskolai rendszerben szerzett szakképesítés, másrészt azonban az állam csak valóban hasznosuló képzések finanszírozását vállalja magára. Ezzel nem csupán a hatékonyság elvét tartja szem előtt, hanem az állampolgárok érdekét is, hiszen arra kell törekednie a szakképzés rendszerének, hogy az egyéni boldogulást is elősegítse.

Ezek megvalósítása érdekében a szakképzésben feladatellátásra kötelezett fenntartókon kívül a szakképzési feladatokra csak azon fenntartók kaphatnak állami támogatást, amelyek a szakképzési feladatellátás tekintetében szakképzési megállapodást kötnek az állammal. A szakképzési megállapodásban foglaltak kontrollálásával az állam lehetőséget kap az iskolai rendszerű szakképzés állam által támogatott részének kontrolljára, a felesleges képzési kapacitások kivonására a nem állami rendszerből a támogatások tekintetében, valamint a hatékony forrás-felhasználás szempontjából az állami fenntartású szakképző iskolai körön kívül is.

A rendszer átláthatóságát szolgálja a kormányrendeleti szinten megszülető, munkaerő-piaci és gazdasági előrejelzéseken alapuló, közép- és hosszú távú tervezésre épülő, szakmaszerkezetre vonatkozó központi döntés. Ez az integrált állami szakképző iskolák létrehozásához, a szakképzési megállapodások megkötéséhez, valamint a térségi integrált szakképző központokon alapuló feladatszervezéshez szorosan kapcsolódó eleme az újraszabályozásnak. A döntésben foglaltak a rendszer valamennyi résztvevőjére egyaránt vonatkoznak és kötelező

érvényűek, amennyiben állami támogatást kívánnak igénybe venni feladataik ellátásához. A döntésben foglaltak megszegése jogosulatlan igénylésnek minősül és szankcionálható.

A rendelkezés mindezen túl a gyakorlati képzési célú együttműködési megállapodás finanszírozásával kapcsolatban is tartalmaz új elemeket. A szabályozás a korábbi rendelkezésekre és gyakorlatra épül, azonban a kettős finanszírozás egyértelmű kizárása mellett azt is lehetővé teszi, hogy az együttműködési megállapodásra vonatkozó szabályok betartásával az állami támogatásban részesíthető képzések gyakorlati oktatására minden esetben járjon állami támogatás, bizonyos esetekben a szakképző iskola közreműködésével.

A 85. §-hoz

Tekintettel arra, hogy régóta igény van a hatékony pályaorientációra, a megoldást a szabályozásban a pályaorientációval kapcsolatos feladatokban érintett valamennyi személy és szervezet együttműködésének megteremtése jelenti. A törvényjavaslat ezért – figyelembe véve a nemzetközi gyakorlatot és a hazai fejlesztéseket – felvállalja azt a feladatot, hogy a pályaorientáció kérdését minden érintett (szülők, alapfokú oktatási intézmények, szakképző iskolák, felnőttképzési intézmények, munkaügyi szervezetek, felsőoktatási intézmények, munkáltatók) tekintetében törvényi szintre emeli.

Az új szabályozás ennek megfelelően meghatározza az életpálya-tanácsadást, ami a pályaorientáció szinonimája, ezen belül pedig a pályainformáció-nyújtást, a pályaválasztási tanácsadást, a továbbtanulási tanácsadást, a professzionális pályatanácsadást, a foglalkoztatási és munkába állási tanácsadást, a pályakorrekciós tanácsadást, stb.

Kimondja az új szabályozás, hogy a pályaorientációs szolgáltatásban minden tanulónak a megfelelő döntési pontok előtt egyszer legalább részesülnie kell a megfelelő továbblépést megalapozó döntés meghozatalának elősegítése érdekében. Meghatározásra kerülnek az életpálya-tanácsadási szolgáltatás formái, az életpálya-tanácsadás feladatainak ellátásában részt vevő szervezetek.

E feladatok koordinálója a nemzeti foglalkoztatási szerv, amely szervezet a legalkalmasabb a pályaorientációval kapcsolatos kormányzati feladatok háttérintézeti szintű megvalósítására, tekintettel a TÁMOP 2.2.2 programban elért eddigi eredményeire is. A feladatok részletes szabályait végrehajtási rendelet fogja tartalmazni.

A 86. §-hoz

A hatékony pályakövetési rendszert – a pályaorientációhoz hasonlóan – ugyancsak mindenki szükségesnek tartja. Ennek érdekében a törvényjavaslatba kerültek azok, a korábban a közoktatási és felnőttképzési törvényekben szereplő szabályok, amelyek a pályakövetési feladatokat határozzák meg. A szabályozás lehetővé teszi, hogy egy olyan visszajelző információs rendszer alakuljon ki, amely a szakmák hasznosulására és a szakmai bizonyítvány megszerzését követő elhelyezkedésre vonatkozó adatok alapján kellő segítséget nyújt a szakmaszerkezetet alakító, a szakmák tartalmát befolyásoló és az egyes képzések indítását engedélyező döntéshozóknak.

A szabályozásban megfogalmazásra kerül, hogy a pályakövetési rendszerbe történő adatszolgáltatás az iskolai rendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzés tekintetében is megvalósul. Az adatszolgáltatás mindig a komplex szakmai vizsgát követő három éven belül történik. Attól függően fogalmazódik meg a pályakövetéssel kapcsolatban feladat a szakképző

iskola, a felnőttképzési intézmény, a volt tanuló vagy iskolarendszeren kívüli képzésben részt vett felnőtt illetve a foglalkoztató számára, hogy milyen módon helyezkedett el a munkaerőpiacon a volt tanuló, képzésben részt vevő felnőtt.

A pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv feladatait az állami szakképzési és felnőttképzési szerv fogja ellátni, ahol a szakmai vizsgákkal kapcsolatos dokumentumok, pl. a törzslapok egyébként is rendelkezésre állnak.

A pályakövetési rendszer működtetése nem az egyének személyes életútját követik végig, hanem a begyűjtött információk alapján feldolgozott, rendszerezett adatok alapján nyújt információt a szakképzésben döntést hozók számára. Ezért adatok csak személyazonosításra alkalmatlan módon dolgozhatók fel, és csak iskolánként csoportosíthatók és hozhatók nyilvánosságra.

A feldolgozott információk a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv és a szakképző iskola honlapján is bárki által tanulmányozhatóak, ugyanis egyedi azonosításra alkalmatlan módon történik azok nyilvánosságra hozatala. A pályakövetési rendszer működésének részletes szabályai kormányrendeletben kerülnek meghatározásra.

A 87. §-hoz

A rendelkezés célja a más jogszabályokban előírt nyilvántartásokon és adatkezelésen túl a komplex szakmai vizsga adatainak statisztikai célú felhasználási lehetőségének biztosítása a szakképzés ellenőrzésében, értékelésében, ágazati tervezésében. A korábbi szabályozáshoz képest nem tartalmaz új előírást.

A 88. §-hoz

A szakasz felhatalmazó rendelkezéseket tartalmaz a Kormány jogalkotására vonatkozóan a Kormány feladataihoz igazodóan. Ezek a gyakorlati képzést folytatására jogosult szervezetek nyilvántartásával, az OKJ-val, a szakmai követelménymodulokkal, a szakmai vizsgadíjjal, a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeivel, a pályaorientációval, a pályakövetési rendszerrel, a vizsgaszervezési engedéllyel, és a szakképzés irányainak és arányainak meghatározásával függenek össze. Ezek közül egyes kérdéseket jelenleg is kormányrendelet szabályoz, más kérdések a törvényjavaslat elfogadásával kerülnek először szabályozásra, vagy kormányrendeleti szintre.

A 89. §-hoz

A szakasz a szakképzésért és felnőttképzésért felelős nemzetgazdasági miniszter részére állapít meg felhatalmazó rendelkezéseket.

A 90. §-hoz

A szakasz a szakképesítésért felelős miniszterek részére állapít meg felhatalmazó rendelkezéseket.

A 91. §-hoz

A törvényjavaslat rendelkezései szakaszosan lépnek hatályba összhangban a nemzeti nemzeti köznevelésről szóló törvény tervezetével, 2012. január 1-jén, 2012. szeptember 1-jén (a

tanulószerződés nyilvántartása és a gazdasági kamara ezzel kapcsolatos feladatai), 2013. január 1-jén (a szakképzés finanszírozása) és 2013. szeptember 1-jén (pl. pályaorientáció és pályakövetés). A rendelkezés rögzíti a felmenő rendszerben történő alkalmazás elvét is.

A 92. §-hoz

A szakasz átmeneti rendelkezéseket tartalmaz.

A szabályozás megteremti egyrészt a térségi integrált szakképző központok átalakulásának lehetőségét, másrészt az átmeneti szabályokkal együtt lehetőséget ad arra, hogy a térségi integrált szakképző központok fejlesztésére fordított uniós források ne kerüljenek veszélybe. Ezen cél elérése érdekében – több szempontból nagyobb mozgásteret adva a térségi integrált szakképző központokban érintett iskolák és fenntartók számára – az uniós támogatásban részesült projektek fenntartását, az általuk elért eredmények megőrzését lehetővé tevő szabályozás került megfogalmazásra.

Az állami fenntartású szakképző iskolák integrációját eredményező rendelkezésben megfogalmazott méretnél nagyobb, illetve nem csupán állami, önkormányzati intézményekből álló térségi integrált szakképző központok esetén, amennyiben átalakításuk a kívánt összetétel és méret eléréséhez nem lehetséges az uniós projektben vállalt kötelezettségek miatt, a projekten belüli intézményi integráció kötelező a projektekben érintett állami szakképző iskolák számára.

Tekintettel arra, hogy a nem állami intézményi kör hatékony működését, átláthatóságát nem az intézményi integráció eszközével lehet elérni, ezért a szabályozás a nem állami szakképző iskolák számára csupán lehetővé teszi a széleskörű együttműködési rendszerekben való részvételt, azt – az érintett uniós projektekben részt vevők kivételével, a fenntartási időszak végéig – nem sorolja a térségi integrált szakképző központ fogalom alá.

Az állami, önkormányzati fenntartású szakképző iskolákat kialakító, valamint a térségi integrált szakképző központok rendszerének átalakítását célzó rendelkezések átmeneti szabályai megteremtik a lehetőségét annak, hogy az előírt átalakítás a lehető legszélesebb körben végrehajtásra kerüljön úgy, hogy az uniós támogatások miatt fennálló fenntartási kötelezettséget az átalakítás ne sértse. Azokban az esetekben, amikor az uniós támogatásban részesült projektek nem alakíthatóak át a felsorolt térségi integrált szakképző központ modellek egyikébe sem teljes körűen visszafizetési kötelezettség keletkezése nélkül, az átmeneti szabályok a megfelelő kötelezettségek és garanciák előírása mellett lehetővé teszik azt, hogy néhány állami, önkormányzati fenntartású szakképző iskola kivételével, akár az uniós projektek keretein belül, az intézményrendszerrel előírt intézményi integráció az állami, önkormányzati fenntartású szakképző iskolák körében megvalósuljon. Azzal együtt, hogy a szabályozás szerint a központi szakmaszerkezeti döntés fenntartónként és megyénként születik meg, a támogatott szakképesítések állami kontrollja szempontjából nem okoz jelentős gondot az átmeneti időszakban azon állami, önkormányzati szakképző iskolák köre, amelyek nem integrálhatók a fenntartó többi szakképző iskolájához.

A törvényjavaslat hatályba lépése előtt, a korábbi rendelkezéseknek megfelelően létrehozott, támogatott térségi integrált szakképző központ fenntartási kötelezettségét is előíró, uniós támogatásban nem részesült térségi integrált szakképző központokban érintett intézményfenntartók és szakképző iskoláik, valamint a gyakorlati képzés szervezésében részt vevő gazdálkodó szervezetek, a felsőoktatási intézmények továbbra is együttműködhetnek egymással, szolgáltatásaikat szabadon összehangolhatják. A törvényjavaslat rendelkezései

alól felmentést azonban nem kapnak, a későbbiekben a szabályozás értelmében együttműködési rendszerük a szabályozás szerint nem számít térségi integrált szakképző központnak.

A fentiekén túlmenően átmeneti szabályok kerültek megalkotásra a szakképző iskolában szakmai elméleti és gyakorlati tárgyat oktatóra vonatkozóan, a térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatásokra és a gazdálkodó szervezetnél folyó gyakorlati képzésben gyakorlati oktatóként foglalkoztatottakra a mestervizsga követelményeinek teljesítése tekintetében.

Átmeneti szabályok vonatkoznak továbbá a központi programok kidolgozására, a szakképzési kerettanterv bevezetésére, a tanulószerveződés kiterjesztésére és azok nyilvántartásba vételére, valamint az új szabályozású együttműködési megállapodásokra vonatkozóan is.

A szakközépiskolai képzésre, a régi szabályok szerint szervezett szakmai vizsgákra, a szakképesítésért felelős miniszter vizsga szervezésének jog megvonási hatáskörére és az állami szakképzési és felnőttképzési szerv szakképzési hozzájárulással kapcsolatos feladataira vonatkozóan is ideiglenes szabályok kerülnek bevezetésre a tervezet szerint.

Az átmeneti rendelkezések meghatározzák, hogy az új rendelkezések szerint meddig kell kiadni a megváltozott tartalmú Országos Képzési Jegyzéket (2012. április 30-ig), szakmai és vizsgakövetelményeket (2012. május 31-ig) és szakképzési kerettanterveket (2012. július 31-ig)

A 93. §-hoz

A szakasz az Európai Unióra vonatkozó és nemzetközi vonatkozású rendelkezéseket tartalmaz.

A 94. §-hoz

A szakasz módosító rendelkezést tartalmaz annak érdekében, hogy a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény szakképzési megállapodásra, valamint az együttműködési megállapodásra vonatkozó része összhangban legyen.

A 95. §-hoz

A szakasz hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.